ПОЛИТИКИН
20. 1. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 25 ДИН
БРОЈ 1673

ЗАБАВНИК

ШТА АКО ЗАЗВОНИ МЕЂУЗВЕЗДАНИ ТЕЛЕФОН?

У ИДУЋЕМ БРОЈУ:
РЕЗУЛТАТИ ЛИКОВНОГ КОНКУРСА „ЗМАЈ"

Веровали или не!

Ripley

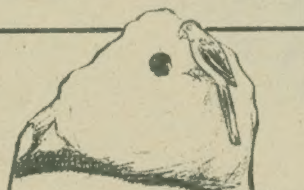
ГОДВИН

АНГЛОСАКСОНСКИ ГРОФ, ЛАЖНО СЕ ЗАКЛИЊАО ДА НИЈЕ УБИО БРАТА КРАЉА **ЕДВАРДА ИСПОВЕДНИКА**. ТОМ ПРИЛИКОМ ЈЕ ИЗЈАВИО: „ГОСПОДАРУ, НЕМАМ ВЕЗЕ С ТИМ ГНУСНИМ ЗЛОЧИНОМ. ИСКРЕН САМ КАО ШТО САДА ИСКРЕНО УЖИВАМ У ОВОМ ЗАЛОГАЈУ ХЛЕБА"... У ТОМ ТРЕНУТКУ МРВИЦА МУ ЈЕ ЗАПАЛА У ДУШНИК И ОН СЕ УГУШИО. (1053. ГОДИНЕ).

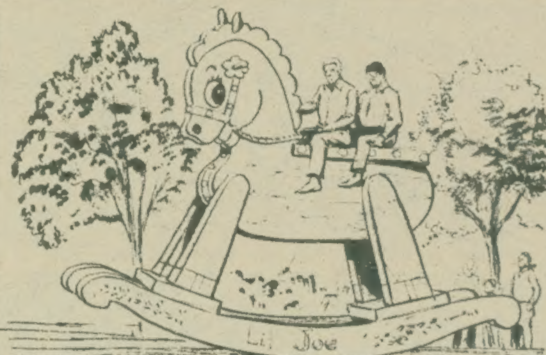
БИСЕР

КОЈИ ЈЕ АМЕРИКАНАЦ ЛОЕЛ ЏОНС ПРОНАШАО У ОСТРИГИ ИМА ОБЛИК ПТИЦЕ У ЛЕТУ. ЊЕГОВА ВРЕДНОСТ ПРОЦЕЊЕНА ЈЕ НА 350000 ДОЛАРА, ВИШЕ ОД ЧЕТИРИ МИЛИЈАРДЕ СТАРИХ ДИНАРА!

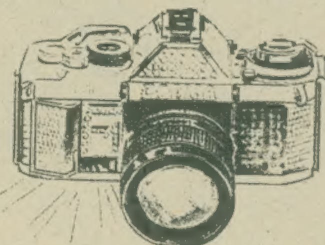
РАЈСКИ ПАПАГАЈ

ИЗ АУСТРАЛИЈЕ, ИСКОПА РУПУ У ГНЕЗДУ ТЕРМИТА, А ОНДА И САМ ТУ НАПРАВИ СВОЈЕ ГНЕЗДО.

НАЈВЕЋЕГ ДРВЕНОГ КОЊА

НАПРАВИЛИ СУ РЕЈ БРЕЛСФОРД И ГАРИ КАЈГЕР ИЗ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ МОНТАНЕ. ВИСОК ЈЕ **4 МЕТАРА** И ИМА МАСУ ОД **10 ТОНА**!

35-ММ Фото-апарат

КОЈИ ЈЕ ПОРУЧИО ЈЕДАН СТАНОВНИК САУДИЈСКЕ АРАБИЈЕ, НАЧИЊЕН ЈЕ ОД ЗЛАТА, ПРЕКРИВЕН КОЖОМ ГУШТЕРА, УКРАШЕН ДИЈАМАНТИМА - И КОШТА 32000 ДОЛАРА (ОКО 400 МИЛИОНА СТАРИХ ДИНАРА)!

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● лук и стрела као ратно оружје били су последњи пут употребљени у „бици народа" код Лајпцига 1813. године када су Енглези избацили против Наполеона један одред стрелаца. Брзина којом су ови ратници одапињали лукове износила је 12 стрела у минути, а њихов убојити домет премашивао је 200

метара. Наполеон је изгубио битку, али се никако не може рећи да су стрелци много допринели његовом поразу.

● ● ● најмању [illegible] Корадо Учардо који живи недалеко од сицилијанског града Рагузе. То је један молитвеник у кожном повезу у облику квадрата чије су странице свега 3,5 милиметара и има укупно четрнаест страница. Власник је ову књижицу добио на поклон од једног калуђера пре двадесет пет година.

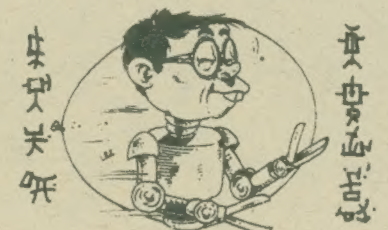
● ● ● према старом египатском веровању довољно је свињу привезати за ногу кревета и несаница ће бити к'о руком однесена.

● ● ● америчке власти недавно су откриле да је Ђовани Тиљото, пореклом са Сицилије, до сада ступио у брак са 84 Американке и још четири жене из других земаља, а да се претходно ниједном није развео.

● ● ● петролејска лампа је ушла у употребу 1889. године када ју је направио Шарл-Жозеф Пижон. Дотле су се за осветљавање користиле само свеће.

● ● ● јапански радници сматрају да им је најважнија ствар у животу рад, док Енглези, рецимо, мисле сасвим супротно. То је резултат једног социолошког истраживања које је спроведено у више земаља света. Један професор с универзитета у Осаки тврди да је његовим сународницима рад важнији и од саме плате.

● ● ● морске корњаче, упркос својој незграпности, могу веома брзо и дуго путовати – захваљујући, између осталог, и специјалном уљу које непрестано „подмазује" њихову кожу. Утврђено је да ово уље има и нека антибиотичка својства, за која је савремена медицина веома заинтересована.

● ● ● Чиле је недавно продао СР Немачкој четрдесет пингвина намењених једном зоолошком врту. Животиње одгајене у области Пунта Аренаса у близини Магелановог мореуза коштале су само 11 милиона старих динара.

● ● ● холивудски инспектор Сем Меквордејл саветовао је полицајцима да приликом потера мажу лице лажном крвљу и тако обмањују преступнике који по правилу на рањене не обраћају пажњу. Метод је веома ефикасан, па су и у другим полицијским станицама почели да га примењују.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

БИСТРО „КОД ПАЈЕ"

РУЧАК САМО 100 ДИН.

БИФЕ

ИСТРО КОД „ПАЈЕ"

РУЧАК САМО 100 ДИН.

БИФЕ „БАЈА"

РУЧАК 75 ДИН.

РУЧАК 50 ДИН.

РУЧАК 25 ДИН.

РУЧАК 20 ДИН.

ЈЕДНУ ПОРЦИЈУ, МОЛИМ!

РУЧАК 20 ДИН.

9/25

НЕВЕРОВАТНА КРАЂА

ВОЈВОДА ВЕЛИНГТОН ПРОТИВ ТВ ПРЕТПЛАТЕ

КАДА ЈЕ ЧУВЕНО ГОЈИНО ПЛАТНО НЕСТАЛО ИЗ ЛОНДОНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ГАЛЕРИЈЕ, ЗАВЛАДАЛА ЈЕ ПРАВА ПОМЕТЊА. КРАЂА ЈЕ БИЛА САВРШЕНО ИЗВЕДЕНА И НИКАКАВ ТРАГ НИЈЕ МОГАО ДА ПОМОГНЕ ИСТРАЗИ. УБРЗО СУ, МЕЂУТИМ, ПОЧЕЛА ДА СТИЖУ УЦЕЊИВАЧКА ПИСМА СА ПОТПУНО НЕОЧЕКИВАНИМ ЗАХТЕВОМ!

Овако је изгледала аукција у галерији Сотби у Лондону 14. јуна 1961. године на којој је Гојин Велингтон продат за астрономску суму. У кругу је Кемптон Бантон.

Када је јуна 1961. године на једној аукцији продата чувена Гојина слика „Портрет војводе Велингтона" једном америчком петролејском магнату за огромну суму од 140 хиљада фунти стерлинга, у Британији се узбуркало јавно мнење. Зар такво културно благо да се отуђи из земље, протестовали су становници Острва поносни не само на то уметничко дело него и на војводу Велингтона, чувеног војсковођу који је победио Наполеона код Ватерлоа и према томе представља национални понос.

Притисак јавности је био такав да је афера прерасла у скандал. Све се разрешило тако што је Министарство финансија одлучило да уложи 40 хиљада фунти, а Фондација Волфсон још 100 хиљада како би се Велингтонов портрет вратио у земљу. Амерички магнат је великодушно услишио жељу Британца и вратио је Гојино платно за исту суму за коју га је и купио. Оно је потом свечано изложено у Националној галерији 3. августа.

Колоне посетилаца дефиловале су поред ове слике све до 21. августа. Следећег дана место на коме је висила – остало је празно: платно је у току ноћи нестало!

Тај датум је иначе пао тачно на педесетогодишњицу крађе „Мона Лизе" из Лувра. Случајна или намерна подударност? После детаљног претреса Националне галерије који су извршили сами чувари и службеници, не верујући просто да је слика могла бити украдена поред система обезбеђења, позван је Скотланд Јард.

Полиција губи живце

Пошто су претражили сваки буђак музеја, педаљ по педаљ, инспектори су стекли слику о томе како је крађа могла бити изведена. Лопов се сигурно негде сакрио док Галерија није затворена. Сачекао је мрак, а онда скинуо слику са зида и заједно са њом изишао кроз клозетски прозорчић. Потом је морао проћи кроз два унутрашња дворишта и прескочити високе ограде док није доспео на улицу и изгубио се са не баш малим пакетом под мишком: димензије слике су 64 пута 52 центиметра. Према томе, закључили су инспектори, лопов или лопови, ако су радила двојица – морао би бити неки млад и вижљаст човек не само „дугих прстију" већ и лака скока...

На тој претпоставци се и остало. Истрага је тапкала у месту не нашавши никакав траг, нација негодовала, а тиражи листова су скочили јер се из дана у дан очекивала вест о слици. После десетак дана лопов се сам огласио: агенција Ројтер примила је једно писмо са жигом Лондона, писано великим, штампаним словима у којем се у замену за портрет Велингтона тражило – 140 хиљада фунти намењених у добротворне сврхе!

Полиција је на основу доказа наведених у тексту писма закључила да уцењивач заиста има слику у рукама јер иначе не би могао знати за неке детаље и етикете на њеној полеђини које је навео. Закључила је и то да је у питању један једини лопов, а не два или више њих. Одлучила је да игра на „фактор време", што је значило – никакав одговор уцењивачу док сам не изгуби живце.

Међутим, овај очигледно није имао слабе живце. Није давао никаквог гласа од себе месецима. Онда је Скотланд Јард покушао са друкчијом тактиком. Објавио је да ће доносилац слике добити награду од 50 хиљада фунти (у то време за 50 хиљада фунти могла се купити раскошна кућа у Лондону!)

Увређени уцењивач

Ништа! Уцењивач је ово очигледно сматрао за понуду испод његове части и није се оглашавао. Тек 3. августа следеће, 1962. године стигло је његово друго писмо, сасвим налик на прво. Јављао је да је слика у добром стању и углавном поновио свој захтев. Опет је све прошло као и први пут. Да не замарамо читаоце, рећи ћемо само да се „дописивање" – боље рећи уцењивачеве понуде – отегло четири године без икаквих резултата.

КОМПЈУТЕР ПОМАЖЕ ДА СЕ ПОДМЛАДИМО

КОЛИКО СТВАРНО ИМАТЕ ГОДИНА?

Када се пробудите на дан свог тридесет петог рођендана и звирнете у огледало, ко ће вас оданде погледати – измучено лице четрдесетдвогодишњака, живахни лик двадесетосмогодишњака или једноставно, тридесетпетогодишњак што и одговара вашој календарској старости? На ово деликатно питање може да вам да одговор компјутерски програм који се примењује у Центру за контролу болести у Атланти, америчка држава Џорџија. Он ће

Онда је високотиражни лист „Дејли мејл" одлучио да се убаци у преговарачку игру са уцењивачем којег толике године ни чувени Скотланд Јард није могао да открије, а налазио им се ту, у самом Лондону! Лист је објавио текст последњег уцењивачевог писма и предложио следеће: нека уцењивач на начин који сам одабере достави слику листу, а овај ће унајмити салу и поставити посуду за убацивање добровољних новчаних прилога. Изложба од једног јединог експоната трајала би све док се не накупи сума од 30 хиљада фунти која би била утрошена у добротворне сврхе, онако како то уцењивач буде одредио.

Ово је упалило! На адресу листа убрзо је стигао коверат са исечком објављеног текста и са цедуљом гардеробе једне лондонске железничке станице! Исто поподне инспектори су отишли на станицу и подигли пакет у којем се налазило Гојино платно, само без оквира. Лежало је ту, међу коферима и пакетима ко зна колико дуго а да то нико није знао!

„Дејли мејл" је покушао да издејствује излагање платна у добротворне сврхе, како је и обећано уцењивачу. Међутим, тај предлог је у Националној галерији одбијен и то са не баш малом дозом ироније. Онда је уредник листа добио овакво писмо:

„Украли смо Гоју из веома фер побуда – а ви, господине, главни уредниче, ви сте нас изиграли јер нисте одржали обећање."

Шест недеља после овог последњег јављања уцењивача, а то значи 19. јула 1965. године у осам сати увече, један веома висок и корпулентан човек округла лица и проседе косе ушао је у зграду Скотланд Јарда. Инспектору Џону Вајснеру дошљак је мирно рекао:

– Долазим да се предам због крађе Гоје.

По закону – није лопов

Међутим, полиција је одбила да верује овом старијем човеку који се представио као Кемптон Бантон (чак му и име звучи комично). Зар тај дебељко од 120 килограма да изведе онакву крађу и побегне кроз уско прозорче, а затим још прескочи неколико ограда високих преко три метра? Осим тога, свака полиција зна за невине који се пријављују да су починили криминално дело само зато да би се „прославили". Сматрали су да је то случај и са Кемптоном Бантоном, пензионером из Њукасла.

Али, старац није одустајао од своје намере да буде ухапшен. После убеђивања које је потрајало до у неко доба ноћи, инспектори су у чуду схватили да се пред њима, ма како то невероватно изгледало, налази крадљивац слике и аутор свих оних уцењивачких писама коме и поред толиких настојања нису годинама могли да уђу у траг. По свој прилици то не би никада ни успели да се, ето, сам није пријавио!

И сада, какав обрт и какав особењак! Кемптон Бантон у ствари и није био лопов, нити је по британским законима могао да буде оптужен, будући да у његовом делу „није постојала криминална намера" (слику је желео само да употреби за прикупљање добротворних прилога). Пријављујући се полицији која је чак одбијала да га ухапси, Кемптон Бантон је желео да изнесе у јавност неправду која га је тиштила и због које се одлучио на крађу слике.

Тако је на видело избила његова прича која се граничи са невероватним. Овде ћемо је испричати само укратко, у најважнијим детаљима јер она би цела могла да стане једино у књигу.

Све због јадних пензионера

Све је почело са Бантоновим захтевом управи британских пошта да се пензионерима смањи телевизијска претплата. Тај његов захтев је одбијен и Бантон је, озлојеђен, на свом телевизору просто исекао водове за оне канале на којима емитује Би-би-си и даље није плаћао претплату. Када му је дошла опомена и казна он је и то одбио и – одлежао 15 дана у затвору!

У то доба догодило се све оно око куповине и поновног откупљивања Гојине слике. Бантон је био револтиран:

– Зар 140 хиљада фунти да се плати за нешто што је не бих обесио чак ни у својој кухињи! Јадни пензионери морају да плаћају да би гледали телевизију, а у исто време влада баца толике паре за једну једину слику... И ко је, уопште, тај Велингтон?

Бантон је прво почео да одлази у библиотеку и читао све што је о Велингтону, или „гвозденом војводи" било написано. То га је још више наљутило: такав тиранин, који је своје војнике сматрао за топовско месо и после добијао одликовања! Али, не мари, досетио се овај праведник и идеалиста, нека гвоздени војвода бар после смрти послужи хуманој ствари.

Два месеца Кемптон Бантон је размишљао како да се домогне платна. Онда је, одређеног дана (21. августа 1961) рекао жени да иде на пецање и упутио се ка ауто-путу: како није имао новца за возну карту јер је једва накупио десет фунти за преноћиште у Лондону, Бантон је подигао палац и једним камионом стигао у главни град.

Отишао је у Националну галерију у којој се гомила тискала око Гојиног платна и све врвело од чувара. Већ на први поглед Бантону се ствар учинила много тежа него што је то у Њукаслу мислио и проклео је сопствену глупавост. Али, није се предавао. Отишао је у клозет и попевши се на шољу осмотрио висину: мердевинама се могло сићи и то га је поново охрабрило. Завукао је комадић папира у прозорску браву и приклопио га, верујући да тако брава не може да шкољцне, а из истих разлога прилепио је селотејп на браву од врата клозета.

Пошто је то обавио, ступио је, као случајно у ћаскање са једним чуварем и сазнао како се они смењују, као и то да сваких двадесет минута током ноћи врше обилазак. Сазнао је исто тако и кад долазе а кад одлазе чистачице.

После овако сјајно обављеног посла Бантон је изишао, купио дечји пиштољ и ставио га у џеп, купио једно уже и мердевине. Њих је сакрио у задњем дворишту Националне галерије на које гледа клозетски прозор. Тада се вратио у музеј и проверио прозор и врата: његов папирић и селотејп били су у истом положају како их је и оставио. Онда је Бантон пронашао у граду погодна кола која је „позајмио" и довео у улицу у коју ће изићи са сликом.

Савршено и без трагова

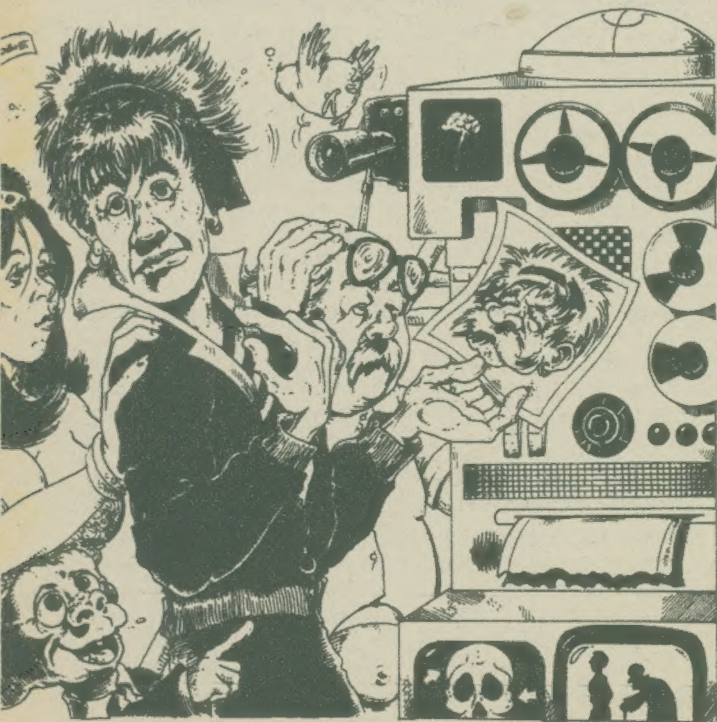
Када је пала ноћ, Бантон је отишао у унутрашње двориште, поставио мердевине уза зид до прозорчета, попео се и, с муком додуше али успешно, увукао се у клозет. Изишао је на прстима у време кад чувари не обилазе, на прстима пришао портрету, једном ногом прескочио конопац који ограђује слику и спречава да посетиоци приђу сувише близу. Хоп! Скинуо је платно и понео га у клозет. Тамо га је везао конопцем и спустио, а затим и сам изишао, опет приклопио прозор, сишао мердевинама прескочио све оне зидове и аутомобилом који га је чекао одвезао слику у своју јефтину хотелску собицу, а затим вратио аутомобил на исто место одакле га је и узео.

Све савршено и без трагова.

Скупоцено платно затим је однео кући и оно је свих оних година лежало умотано у горњој полици плакара Бантонових.

Овај савремени Дон Кихот ипак се нашао пред судом где је одговарао за – крађу рама који је скинуо са слике и који никада није пронађен. Било је то, како се изразио судија, за пример другима како би се обесхрабрили у крађама музејских експоната, макар то чинили у најхуманије сврхе. Кемптон Бантон је тако добио три месеца затвора, док за најсавршенију крађу једног музејског предмета у историји те врсте криминала – није ни одговарао. Али, ни ТВ претплата британским пензионерима није укинута...

М. К.

вам рећи и шта да предузмете да бисте се подмладили.

Као прво, добићете подужи упитник у који треба да унесете основне податке као што су, на пример, године, пол, пребивалиште и томе слично. Следе питања која се односе на „факторе животног стила": Колико сте тешки? Да ли пушите? Шта и колико пијете? Како се храните? Да ли се редовно бавите спортом, односно активном рекреацијом? Узимате ли пилуле, витаминске, против болова, за смирење или какве друге? Од наследних чинилаца одговорићете на питања да ли је неко од родитеља боловао од срца, шећерне болести или, на пример, рака дојке.

Овим факторима компјутерски програм даје тежину која ће зависити искључиво од њиховог значаја за вас у вашим садашњим годинама. Тако ћете сазнати до које сте мере повећали шансе да умрете од једног од основних „фактора ризика" који важе за вашу (демографску) групу.

Компјутер даје одговор у виду „процењене старости" – ваше стварне биолошке старости упоређене са годинама које стоје у вашој „крштеници" и које испадају мање стварне и важне од првих. Следи, наравно, и детаљно упутство шта треба да предузмете да би се разлика смањила, да промените на пример врсту и начин исхране или нешто друго.

Нека од компјутерових питања су на први поглед изненађујућа, али сасвим логична. На пример: колико километара годишње проведете за воланом и да ли, за то време, носите сигурносни појас? Пошто је програм замишљен за становнике Сједињених Америчких Држава, многа питања су „локалног" карактера и односе се углавном на могућност насилне смрти. Отуда и питање: крећете ли се по деловима града познатим по високој стопи криминалитета? Да ли примате ауто-стопере у кола?

И једно питање које може да се односи на цео свет без изузетка: да ли сте током протекле године имали неку жестоку свађу или сукоб? Очигледно је да и такве „ситнице" утичу на лепоту, старост и животни век.

Б. Д.

Снимак Јупитера начињен из „Војаџера 1" показује присуство органских молекула у његовој атмосфери.

Ако икада натрапамо на ванземаљце, хоће ли они бити пријатељски настројени као ово биће из филма Стивена Спилберга „Блиски сусрети треће врсте"?

АКО ЗАЗВОНИ МЕЂУЗВЕЗДАНИ ТЕЛЕФОН......

ДА ЛИ ЈЕ МУДРО ПОДИЋИ СЛУШАЛИЦУ? НИКАКО, УПОЗОРАВАЈУ НЕКИ СЛУТЕЋИ ОПАСНОСТ. ОБАВЕЗНО, СЛОЖИЛА СЕ ВЕЋИНА НАУЧНИКА ОДЛУЧИВШИ ДА ОДЕ ЈОШ КОРАК ДАЉЕ И САМА ПОКУША ДА ОКРЕНЕ БРОЈЕВЕ ВАНЗЕМАЉСКИХ ЦИВИЛИЗАЦИЈА.

Крајем 1982. године америчка влада је одлучила да финансира трагање за знацима интелигентног живота на више од стотину „оближњих" звезда. Праве се снажни радио-телескопи а на Универзитету у Стамфорду довршавају се радио-пријемници који ће истовремено моћи да примају по сто различитих фреквенција.

Мада су свемирске цивилизације већ деценијама омиљена тема писаца научне фантастике, научници су тек шездесетих година почели озбиљно да нагађају о постојању живота на другим планетама. Први покушај ступања у везу са ванземаљском интелигенцијом направио је „Пројектом Озма" др Френк Дрејк у Гринбенку, америчка држава Вирџинија. Он је провео око две стотине часова ослушкујући помоћу радио-телескопа од двадесет седам метара две звезде сличне нашем Сунцу: Тау Цети и Епсилон Еридани. Пројект није забележио сигнале који би се могли приписати интелигентним бићима.

После др Дрејка разне екипе широм света учиниле су још око двадесет пет покушаја. Свака група применила је другачији поступак и слушала друге звезде, али досад ниједна није имала успеха. То, додуше, не значи да некога неће једном послужити срећа – кад се тражи игла у пласту сена, не треба очекивати да ће одмах бити пронађена. Али, за успешно спровођење програма TVI (Трагања за ванземаљском интелигенцијом), важно је имати представу о величини задатка, односно знати колики је пласт сена. Поставило се питање како приступити израчунавању броја цивилизација у нашој галаксији.

Чувена формула доктора Дрејка

Покушало се разним методама процена. Једну од првих и досад најбољу смислио је шеф „Пројекта Озма" Френк Дрејк. Он је творац следеће увелико чувене једначине:

$$N = R_c \times f_p \times N_e \times f_l \times f_i \times f_c \times L$$

Ова једначина је математички израз разумног приступа израчунавања броја цивилизација у галаксији међу којима постоји неки облик општења. Тај број је означен словом N, а из једначине произилази да је број N једнак брзини формирања звезда (R_c) помноженој децимално израженим постотком броја звезда које, као наше Сунце, око себе имају планете (f_p) и броја планета налик на Земљу у сваком од тих система (N_e). Даље множење врши се са процентом броја планета на којима се развија живот (f_l), планета на којима долази и до развоја интелигенције (f_i) и планета које имају развијену технологију комуникација (f_c). Последњи члан једначине означен словом L означава век сваког друштва које комуницира изражен у годинама.

Ако се на основу вероватноће процени сваки од ових бројева, добија се прилично уверљива вредност N, а ако се на тај начин израчуна број цивилизација у нашој галаксији, још је лакше израчунати колико би могла бити удаљена од нас најближа цивилизација која поседује технологију комуникација.

Које су најреалније процене свих ових фактора? Као прво брзина формирања звезда у случају наше галаксије је добро позната. Тренутно се сваке године од маглина међузвездане прашине и гаса ствара око десет звезда. Вредност R_c би, према томе, износила 10.

Колики проценат ових звезда има око себе планете? Савремена испитивања указују да се око звезда **најчешће** формирају планете с изузетком бинарних звезда. Најсигурнија процена била би да је свака десета звезда средиште неког планетарног система, па у Дрејковој једначини f_p износи 0,1.

На коликом би броју тих планета у сваком систему постојали услови за развој живота? У нашем систему таква је планета једино Земља, па ће вредности N_e бити 1.

Овде ствар постаје тежа – ко може да каже на коликом ће се броју ових погодних планета заиста и развити живот? Да ли је и на Земљи живот настао случајно или нужношћу биолошких процеса? Пошто нема разлога веровању да је наша Земља неки изузетак, претпостављено је да се живот развија где год може и као вредност f_l узет је такође број 1.

Из истог разлога пошло се од претпоставке да се на свакој од тих планета, као и на Земљи, развила или управо развија интелигенција. Ово је сасвим вероватно пошто је интелигенција чинилац опстанка. Али, ако се подсетимо да су диносауруси владали Земљом сто милиона година мада им мозак није био већи од зрна грашка, видећемо да је претпоставка да на свега десет процената поменутих планета постоје интелигентна жива бића реална. Дакле, f_i износи 0,1.

Делфини не праве радио-телескопе

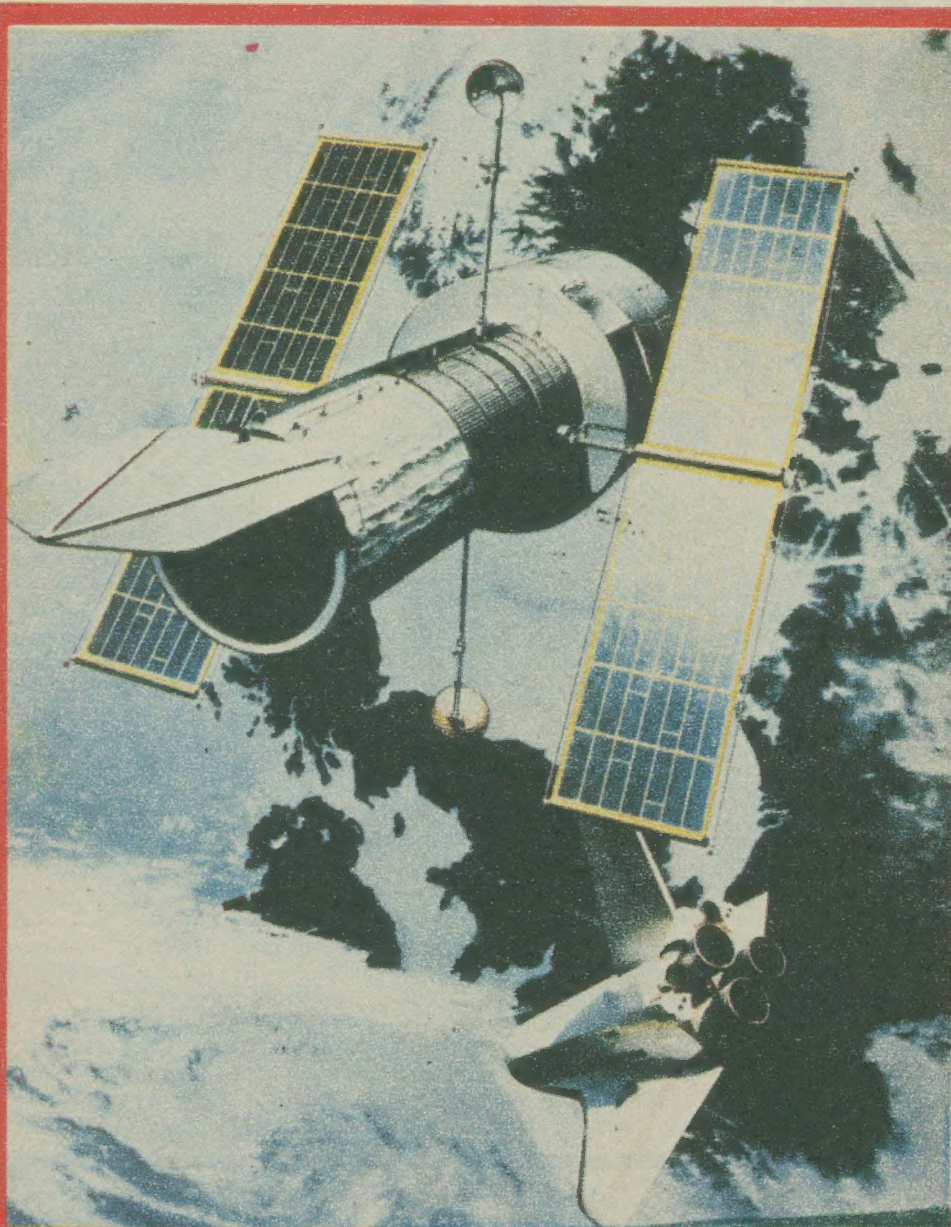
Колики ће број интелигентних раса развити цивилизацију, технологију и астрономију? Живот без технологије није замислив и још у освит човечанства постојале су какве-такве врсте алатки. Ипак, развој оруђа није нужан: све је више доказа да китови и делфини располажу високим степеном интелигенције и способношћу општења иако због облика свога тела, на пример, нису у стању да направе компјутер или радио-телескоп. За f_c, односно проценат цивилизација способних за међупланетарну комуникацију, узета је вредност 0,1.

Од свих ових крајње непоузданих „логичних" вредности најпроблематичнија је последња у једначини обележена словом L која означава дужину трајања века једне цивилизације која располаже технологијом комуникација. На Земљи се способност упућивања порука у свемир развила упоредо с ратном технологијом – откад је научила да саму себе уништи, људска раса је опстала неких тридесет пет година. Према томе, за доњу границу века високо развијене цивилизације узето је тридесет година, а за горњу милион.

Дрејкова једначина би, дакле, изгледала овако: $N = 10 \times 0{,}1 \times 1 \times 1 \times 0{,}1 \times 0{,}1 \times L$ односно: $N = 0{,}01 \times L$

Ако узмемо тридесет година као просечан век једне цивилизације, N би износило 0,3. У том случају у нашој галаксији би тренутно постојало веома мало цивилизација, па бисмо чак можда ми били и једина. Али, ако свака цивилизација траје милион година, онда у овом часу у нашој галаксији има (бар према једначини вероватноће) око десет хиљада цивилизација! То би значи-

ло да је најближа цивилизација удаљена од нас око хиљаду светлосних година. Уколико бисмо били оптимисти и претпоставили да једна цивилизација траје сто милиона година, од најближе би нас онда делило свега десет светлосних година!

Свемирски телескоп британске фирме „Бритиш Аероспејс", који ускоро треба да буде избачен у орбиту, можда ће открити планете изван Сунчевог система.

Ко ће да брине о галаксији

У теорији је сасвим могуће открити постојање развијених цивилизација чак и на огромним растојањима али пре него што се тако нешто покуша, треба добро размислити о разлозима. Трагање за ванземаљцима је веома скупо. Да ли је тај издатак оправдан?

Питање да ли је човек једино интелигентно живо биће у васиони од огромног је значаја за филозофију и друге науке и многи велики мислиоци њиме су морили и море главе. Мада „непостојање доказа није доказ о непостојању", откриће још једне овакве цивилизације доказало би да људи, то јест ми, нисмо никакав „уникат" мајчице природе.

Откриће ванземаљског живота свакако би улило људској раси преко потребну наду да ће и она преживети разне еколошке, политичке и друштвене катастрофе и дало би нов полет разним гранама науке, нарочито астрономији, биологији и социологији.

Најзад, човечанство би постало сложеније него икад када би имало да општи са другом цивилизацијом, чак и ако би то општење било сасвим мирољубиво.

Дугогодишње истраживање звезда у потрази за „сабраћом" било би корисно чак и кад не би довело ни до каквих резултата. Постало би јасније да се живот не зачиње тако лако као што се веровало и то би нас можда навело да још помније проучимо околност његовог настанка на Земљи. Уколико је наша планета једини дом интелигенције у читавој галаксији, на човекова плећа пала би, у ери поодмаклих свемирских истраживања, искључива одговорност за бригу о галаксији.

Ако их има, већ знају за нас

Само трагање за ванземаљцима је скуп, али релативно лак посао – треба само пажљиво гледати и слушати. До првог проблема ће доћи тек када заиста наиђемо на другу цивилизацију јер тада човечанство треба да одлучи хоће ли са њом да успостави везу. Сме ли се дићи слушалица ако зазвони међузвездани телефон?

Неки научници сматрају да човечанство треба да избегава такве контакте, али је велика већина мишљења да је неопходно радити на међупланетарним везама. Ови оптимисти верују да напредне цивилизације морају бити пријатељски настројене, у противном ни саме не би дуго опстале. Било како било човек већ пола века шаље у свемир толике радио и телевизијске сигнале да, ако у радијусу од педесет светлосних година постоји нека цивилизација, она свакако за нас већ увелико зна!

Пошто смо ми тако рећи недавно стекли способност да упућујемо поруке у свемир, наша врста могла би се упоредити с бебом која је тек научила да се споразумева. Под претпоставком да има цивилизација које већ дуго размењују искуства и знају много више од нас о тајнама васионе, људска врста би од контакта с њима много добила.

Ступањем у друштво галактичких цивилизација постала би нам доступна огромна међузвездана банка података; проблеми који нам данас изгледају нерешиви били би превазиђени саветом некога ко их посматра из другог угла или их је већ одавно решио у сопственој кући.

Само, треба имати на уму да би, услед огромног растојања до најближег галактичког суседа, свака приспела информација била вековима стара. Разговор у облику непосредних питања и одговора је немогућ. Међузвездана комуникација није за нестрпљиве.

Нисмо ми баш наивни

Четири главне опасности које повлачи ступање у везу са ванземаљским бићима су: инвазија, експлоатација, субверзија и културни шок. У научној фантастици безброј пута је поновљена визија неба пуног свемирских освајачких бродова. На срећу такав призор остаће вероватно у области научне фантастике јер би међузвездано путовање, чак и за веома напредну цивилизацију, било папрено скупо.

Покушај масовне свемирске сеобе могао би се очекивати једино када би некој високо развијеној цивилизацији претило уништење због, на пример, нестабилности њеног локалног сунца. Такво путовање било би препуно опасности и свака цивилизација која заслужује то име а борави у галаксији с обиљем погодних планета настанила би се на најближем гостољубивом небеском телу **и то оном које није већ настањено.**

Да ли је основан страх од експлоатације? Раси која је технолошки толико развијена да предузима далека свемирска путовања вероватно не би били потребни робови или метали са Земље.

Субверзију путем радија могућно је замислити. Нека напредна али лукава раса могла би нам послати експерименте које бисмо ми из радозналости спровели у дело, а који би се потом изненада окренули против нас. Тако нечем тешко да бисмо насели – судећи по неповерењу које влада између држава на самој Земљи нормално је очекивати да би човечанство у целини било још подозривије према једној заиста туђој раси.

Стотине година између две поруке!

Четврта и, можда, најреалнија опасност претила би нам од културног шока. Историја родне нам планете показује да се мешање двеју цивилизација увек завршава тако што јача прогута слабију. Такви су били сусрети шпанских конквистадора са Инкама, белих досељеника са америчким Индијанцима, последице пловидбе европских бродова по Јужним морима.

Да ли би онда и читаво човечанство могло да се утопи у неку туђу културу? Одговор је готово сигурно одречан. Тешко је замислити како би то обичне радио-поруке, па макар и из свемира, могле да пореметe ткиво друштва.

Земаљске владе одувек су пружале отпор наглим променама, па би у таквом случају веома опрезно пуштале у јавност садржај међупланетарних порука. Осим тога између две поруке протекло би и по неколико стотина година и човечанство би имало довољно времена да обради, критички испита и евентуално прихвати нове идеје.

Дакле, друге цивилизације вероватно постоје и ступање с њима у везу било би по свој прилици безопасно и необично корисно. Али, једна је ствар закључити да су оваква истраживања теоријски могућа и пожељна, а сасвим друга пронаћи начин да се она спроведу.

Да би се уопште приступило тако амбициозном подухвату потребно је решити хиљаде научних и техничких проблема. Где тражити, на пример? Да ли се послужити радио-телескопима, оптичким телескопима, или трагати за правилностима у космичким зрацима?

Како ћемо сигурно знати да ли смо нешто открили и којим ћемо се језиком обратити ванземаљцима? Колико ће истраживања трајати, колико коштати, ко ће за њих да плати?

Припрема: Бојана Дожић

У следећем броју: „Пројект Киклоп", студија која је пружила одговор на већину ових питања.

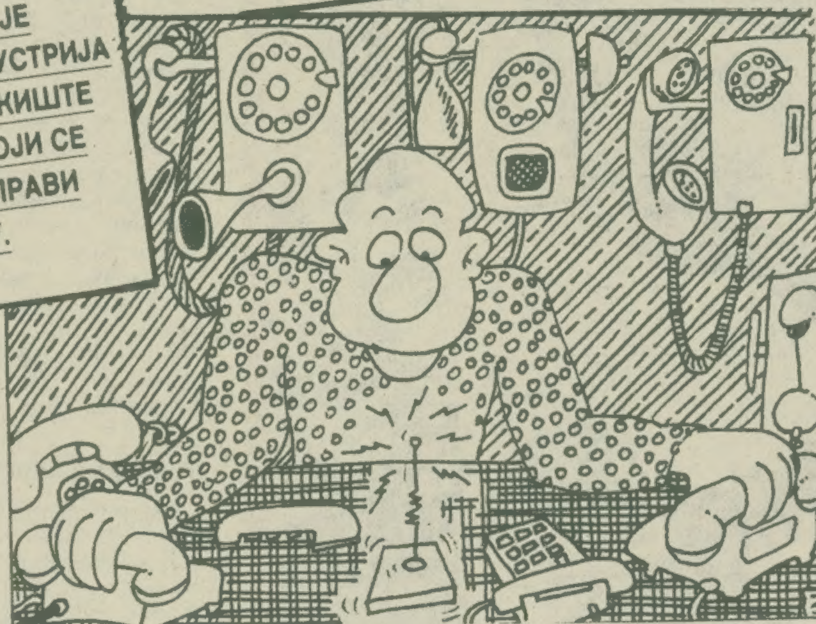
„БИПЕР" УГРОЖАВА ПОПУЛАРНОСТ „ВОКМЕНА"

БИ-БИП... ТРАЖЕНИ СТЕ!

„Бипер": личи на апарат за бријање „укрштен" са џепним рачунаром.

НА УЛИЦАМА АМЕРИКЕ ОВИХ ДАНА НЕШТО ЧУДНО И УПОРНО ЗУЈИ. НИСУ КОМАРЦИ ВЕЋ ЈЕ ЕЛЕКТРОНСКА ИНДУСТРИЈА ИЗБАЦИЛА НА ТРЖИШТЕ НОВИ АПАРАТ КОЈИ СЕ ПРЕТВОРИО У ПРАВИ ХИТ-ШОУ.

Пластична кутијица сивоцрне боје, не већа од кутије цигарета, понајвише личи на некакав неуспели покушај јевтиних произвођача из Хонгконга да укрсте апарат за бирјање са џепним дигиталним рачунаром. На апарату који се у Сједињеним Америчким Државама производи у огромним серијама не шљаште ознаке чувених фирми а ла „Сони". Ни цена му није ексклузивна.

И поред тога овај мини-уређај је последњих месеци прави хит на америчком тржишту, један од најомиљенијих статусних симбола тамошњег друштва. Он својим власницима пружа самопоуздање јер јасно и гласно показује да су тражени и „у току" разних збивања – бар тако претпостављају амерички психолози. Другачије се овај бум – после вокмена сигурно највећи – не може објаснити.

Трк у телефонску говорницу!

Преко ноћи толико тражени апарат, у САД назван „бипер" – због оног продорног „би, бип" или „пејџер" (од енглеског глагола page = позивати гласно на јавном месту особу коју неко тражи), у ствари је модификован УКТ пријемник који ухваћен радио-сигнал претвара у продорне пискаве тонове или трепћуће светлосне сигнале. На тај начин упозорени корисник зна да одређена особа, којој је позната позивна шифра или „код" његовог „пејџера", управно покушава да са њим ступи у везу.

Захваљујући густој мрежи локалних предајника у готово свим америчким градовима – ускоро и преко сателита – могући позив може да се изведе са сваког стандардног телефона и прикључи на овај џепни апарат.

Према томе колико пута „пејџер" зазуји или засветли власник врло брзо може да „укопча" ко то тако хитно жели да разговара са њим. Тако он може одмах да прекине шетњу или посету неком ресторану и јави се дотичној особи из најближе телефонске говорнице – наравно, ако то жели.

Када се први „бипер" појавио на америчком тржишту, пре деценију и по, његова употреба се ограничила на лекарске позиве. Тек ове године, пошто су модели постали знатно мањи и јевтинији, „пејџер" је поново заталасао радио-таласе. Тренутно више од три милиона Американаца чека да их неко на овај начин позове. Очекује се да ће се у наредне две године тај број удвостручити и тако би „бипер" постао најпопуларнији преносни електронски уређај после вокмена", пише угледни лист „Тајм".

Европа још није загризла

Сличан сигнални уређај може већ одавно да се набави и у СР Немачкој, по цени од 2500 марака. Али, већег интересовања за немачки „пејџер" још увек нема, понајвише због високе прикључне таксе која мора годишње да се плаћа пошти.

У САД, где не постоји овакав телефонски монопол пошта, ценовне баријере су одавно пробијене. Ауто-телефони, бежични телефони, одавно су у широкој употреби. „Пејџер" већ сада може да се купи по цени не вишој од 100 долара и никакво чудо што толико зуји по улицама Њујорка и осталих америчких градова.

И споредни трошкови за експлоатацију ових уређаја у САД нису велики: приватне радио-станице, које пристигле позиве прослеђују пријемницима, наплаћују месечну таксу од свега пет до десет долара. Међутим, и то доноси лепе приходе о чему сведоче и ове речи директора једне велике њујоршке радио-станице: „Новац се не зарађује на машиницама за бријање већ на жилетима!"

За одређени круг муштерија већ су произведени и „бипери" са меморијом који „слажу" одређене податке на једном дисплеј-пољу (од duisplay = показивати) где уз помоћ течног кристала могу да се виде. Пословни људи у Њујорку на тај начин примају извештаје о берзанским курсевима.

Ипак, овај својеврсни амерички бип-шоу има и неке недостатке. Тако, на пример, да им за време извођења концерата не би сметали пискави тонови из гледалишта, познати Бостонски симфоничари замолили су своје посетиоце путем једног упадљивог новинског огласа: „Молимо вас да за време нашеге музицирања искључите „пејџере". Унапред хвала!"

М. Ш.

ДА СЕ ПОРЕ НЕ ЗАТВОРЕ

Изгледа да је амерички биохемичар по имену Џозеф Нагивари коначно открио тајну јединственог звука познатих Гварнеријевих и Страдиваријевих виолина које су за данашње мајсторе и даље недостижне. До сада је мало коме полазило за руком да детаљно проучи дрво од кога су ове виолине израђиване – нико се, наиме, није усуђивао да растави у делове тако ретку и добру виолину само да би уз помоћ електронског микроскопа могао да проучи њено дрво.

Нагивари који иначе ради у једној хемијској лабораторији у Тексасу имао је срећу да се приликом рестаурације једног музејског примерка чувене виолине дочепа комадића тог дрвета које му је омогућило продор у велику тајну: поре које се на дрвету временом саме затварају, у овом случају, после толико година, остале су и даље отворене. А управо ове отворене поре дају звук који је толико чист и снажан. (Кад се оне затворе, инструмент почиње да вибрира и тако долази до промене звука.)

Како су Гварнери и Страдивари успевали да спрече затварање пора на дрвету од кога су правили своје инструменте? Тексаски биохемичар је уз помоћ микроскопа открио на дрвету честице неке „вештачке"хемијске материје, што говори да су стари градитељи виолина истовремено били и хемичари који су сами припремали специјалне премазе за дрво и тако успевали да вековима очувају његову свежину.

DIK BROWNE

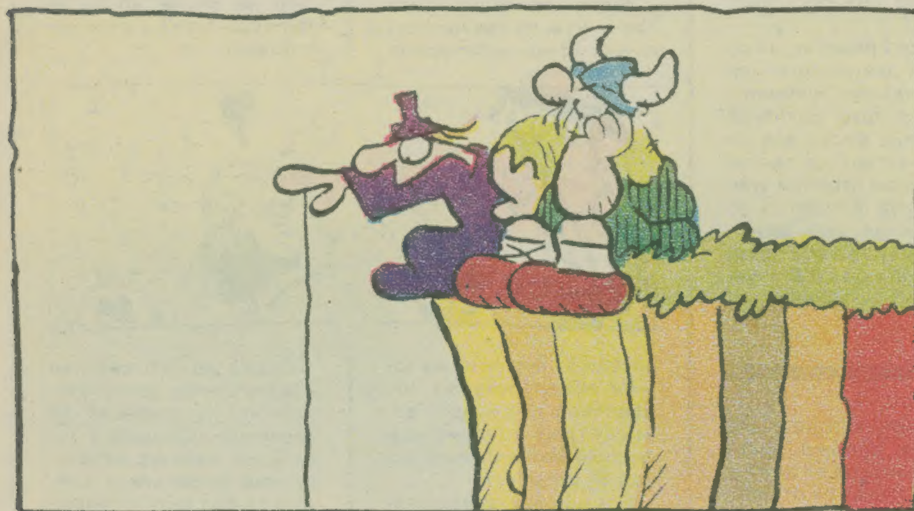
ХОГАР СТРАШНИ

1673/

ВИНОЛОВКА

На крају се, у ствари, најслађе смеје онај ко је лукавији. Власник једног винског подрума из Мадрида дуго није знао шта да ради с мишевима који су му правили ршум у подруму. Обичне мишоловке нису упалиле. На крају је одлучио да намасницима доскочи тако што ће их опијати на мртво: сада у подножју бачви оставља чаше са слатким шеријем и минијатурним мердевинама како се мишеви не би мучили. И не муче се: прво се налочу, онда зацакле очима, а потом се стропоштају с мердевина мртви пијани...

У ДУГМИЋИМА БОГАТСТВО

И на дугмадима човек може да се обогати, питајне Херберта Партрица. У својој отменој радњи на Менхетну у Њујорку Херберт у сваком тренутку нуди око 10 хиљада дугмади и дугмића од свега и свачега, рецимо и од жада и ћилибара, калаја или делића таписерија. Главно да су изузетна.

Необичност се, додуше, папрено плаћа. Тако је Џеки Оназис Хербертова верна муштерија једном приликом купила „комплет" дугмића која су пре сто година красила ливреје послуге у Белој кући.

Код Херберта се дугмета праве и по поруџбини: једна муштерија хтела је пошто-пото она која ће га „чувати од овоземаљских напасти и искушења". Добила је дугмиће са сценама Адамовог греха у рајској башти.

Херберт дугмета продаје, други их скупљају. На једној аукцији у Њујорку неки ватрени колекционар платио је не трепнувши осам хиљада фунти за збирку од четири хиљаде дугмади.

Дугмета су се, кажу, употребљавала још пре четири хиљаде година. Било их је лепих и мање угодних за око, згодних и незгодних, а она која су официри британског Краљевског ваздухопловства носили за време прошлог рата била су у најмању руку веома маштовита: свако је представљало минијатурни компас.

ФАРМА МОЉАЦА

У енглеском граду Брадфорд налази се, вероватно, једина на свету фарма за одгајивање мољаца. Овој фарми енглеских научника шаљу узорке својих вунених тканина текстилне фабрике из целе Енглеске. На тканине се пуштају лептирице мољаца да на њима положе своја јаја. На тај начин научници „из прве руке" могу да дознају које су вунене тканине за мољце привлачније и којим хемикалијама треба вунена ткања импрегнирати да их гусенице мољаца не би нагризале.

ТЕШКО ЋЕЛАВИМА

Грађани Санта Монике имају један проблем: коса који већ три или четири недеље чучи на врху једне вишеспратнице... Сама по себи птица их не би много бринула, да се с времена на време, тачније кад год неко прошета по улици, поменути кос не обруши с висине право на главу недужног пролазника.

Реагује како ко: неки вриште, неки се бране, а један безимени грађанин, не знајући шта га је снашло, муњевито је кренуо с рукама у положају да невидљивом противнику зада пар жестоких аперката. Најгоре је ћелавима:

њих кос ни по коју цену не пропушта...

Дакле, шта је косу? Ништа нарочито, време је полагања јаја, а овој мами-кос су се младунци вероватно већ и излегли – на врх солитера. У то доба женке постају веома агресивне и у страху за гнездо нападају све што би могло да га угрози: мама кос убеђена је да сви ти пролазници њеној фамилији не смерају ништа добро.

Проблем је могао да се реши на два начина: или да се птичија фамилија уклони с врха солитера где јој није место или да људи престану да пролазе ризичном страном улице. У Санта Моники су се одлучили за оно друго: да сачекају да бебе-косови ојачају и одлете, а маму прође заштитнички инстинкт.

НАЈБЛИЖИ СУ НАЈЗГОДНИЈИ

Др Шин Тортон са Даблинског медицинског факултета тврди: „Какво неверство!? Породицу разара – бука".

Један просечни запослени муж се сваког просечног дана кући враћа

возећи по путевима на којима влада бука од 100 децибела. Код куће га дочекују граја и галама чији се ниво ретко спушта испод 80 децибела.

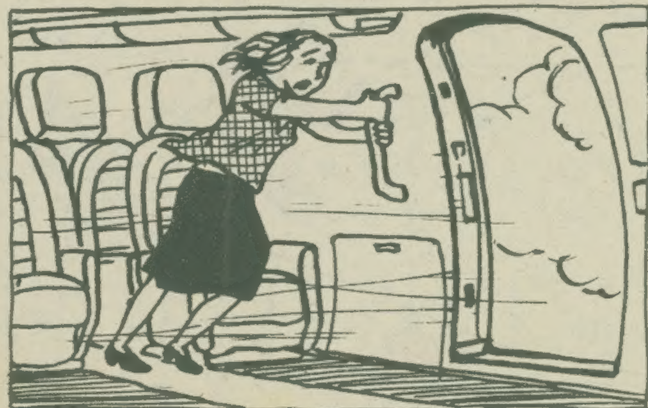
У том истом дому дочекује га и супруга (ако и она није запослена) која је и сама читавог дана била бомбардована из разноразних апарата: центрифуга за веш (90 децибела), миксер (90 децибела), вриска мале и нешто веће деце (од 65 до 85 децибела).

Последица? Сви су нервозни, а нервозу је најлакше и најзгодније искалити на ономе ко ти је при руци, што ће рећи на породици.

Судија др Тортона има и једну светлу тачку: статистички је утврђено да просечна породица у току једне недеље обавезно има и предах у току кога се без вике и галаме мирно разговара. Невоља је једино што предах траје 20 минута.

НЕ ОТВАРАЈ ВРАТА НА АВИОНУ!

Шта се дешава кад се, неким несрећним случајем, врата на предњем улазу у авион отворе пошто авион већ узлети? По свим могућим правилима, само тешка несрећа, али је педесеторо путника и чланова посаде који су недавно узлетели са аеродрома у аустралијском граду Перту имало среће.

Неколико минута после узлетања предња врата са степеницама на авиону једноставно су се отворила и остала да висе у ваздуху, а стјуардеса која се ту затекла на једвите јаде је успела да се спасе ваздушне струје која је замало није „исисала" напоље.

За педесеторо путника и чланова посаде почело је одбројавање најдужа два сата у животу: пилот је све то време морао да кружи над аеродромом како би истрошио гориво и тек онда покушао да се принудно спусти.

Све се добро завршило. Гориво је истрошено, спуштање успело, а путници су прошли без огреботине. Узроци неочекиваног отварања врата још се испитују.

НЕЋУ КУЋИ!

Џи-Ар, плаво-златни макао папагај из Портланда у Орегону просто обожава да иде у град са својом власницом Дином Андерсон. Дина пешачи, Џи-Ар јој чучи на рамену и ужива... Невоље настају кад куцне час да се врате кући: Дина хоће, он неће и због тога крешти колико га грло носи. А носи га, кажу подалеко...

ПРЕСАВЕСНИ ЏИМ

Између осталог, државни универзитет у Ајови има и једну фонтану која је обично празна, али се каткад дешава да неко у њу убаци и покоју златну рибицу. Десило се и ово – неко је недавно убацио пирану.

Фонтана се с времена на време чисти, а последњи пут тај посао пао је у део двадесет једногодишњем Џим Калкхофу и Довуду Џемелу. Џим је савестан радник: кад му се каже очисти, он тако и уради, због чега је покушао руком да извади „досадну рибу". Да је којим случајем знао о којој је врсти рибе реч, сигурно му на памет не би пало да је дира. Овако је риба – заклети људождер одгризла Џиму два центиметра домалог прста на десној руци и тако ставила тачку на његове покушаје да је се отараси. Не зна се шта би Довуду Џемелу, биће да га је спопао инат, тек и он је покушао шта и Џим, с тим што је њему пирана направила само дубоку посекотину на палцу.

Џим и Довуд завршили су у студентској амбуланти, пирана у једном празном акваријуму на универзитету, остаје још само питање: ко је „посејао" пиране у фонтану?

ПИСМА ЗА ДОРУЧАК

Када се Атилио Ђанти из италијанског града Палерма заљубио у удату жену и почео да јој шаље љубавне поруке, није могао ни да сања како ће се то завршити. Увређени муж открио је Атилијева писма и затражио развод. На суђењу је главни доказни материјал требало да буду баш та писма. Међутим, Атилио је од адвоката затражио да писма проучи у миру и чим их је добио у руке – појео их! Суд је само могао да констатује да је доказни материјал нестао.

ЖИВЕО ПОКОЈНИ ГРАДОНАЧЕЛНИК

Становништво града Ворда у Колораду недавно је једногласно изабрало Џона Фарлија за градоначелника. То можда и не би било нарочито чудно да дотични Џон није три недеље пре свог изборног тријумфа – издахнуо.

Ворд укупно има 27 становника и по речима Бренде Шепард, која је водила изборну кампању, исход није био нимало случајан: „Живимо у граду духова, па смо се зато и одлучили за покојника који ће представљати нему већину." И то је некакав разлог.

ХРАСТ СТАР ПРЕКО СЕДАМ ВЕКОВА

Код насеља Врхњаја, близу Дњепрогеса у Украјини, расте џиновски храст, за који руски научници, после брижљивог електронског проучавања, тврде да је посађен још у тринаестом веку.

Легенда каже да се под сенком овог храста одмарао Богдан Хмељницки Зинови, атаман украјинских козака са својом војском, па је после многих битака Украјина ушла у састав руске државе. Предање даље каже да су Запорошци баш под овим храстом писали своје чувено писмо турском султану. У последњем рату стари храст је био својеврсни „конспиративни стан" партизана овог краја.

За седам векова стари храст је добио џиновске размере: висок је 36 метара, а обим његовог дебла износи готово седам метара, петоро одраслих људи једва могу рукама да га обухвате. И поред дубоке старости храст даје још увек по 500 килограма укусног жира за исхрану стоке.

ПЛОДОВИ ЕМАНЦИПАЦИЈЕ?!

Општинске власти енглеског града Вест-Бриџфорда недавно су донеле сасвим неочекивану одлуку којом позивају женски пол да буде уздржанији на – језику. Објашњење које је градске оце натерало на овај необичан корак налази се у претњи радника чистоће да ће обуставити рад: „Више не можемо да слушамо сочне псовке које нам домаћице упућују, посебно кад иду и враћају се из трговине. Ако су незадовољне нашим радом, то могу и другачије да нам саопште!"

Овом незадовољству придружио се и представник Кемденског центра за регулисање саобраћаја у Лондону који тврди да је речник жена све гори и гори: „Ја једноставно не могу да поновим оно што нам оне гооворе. Жене за воланом много су грубље и сировије од мушкараца!"

Амерички психолог др Филип Зимбардо који је дуго испитивао овај феномен, дао је објашњење: жене на тај начин доказују да су исте као мушкарци.

ЧУДО ОД БОЈЕ

Боја за зидове у чврстом стању која се на жељену површину наноси без четки, терпентина и других уобичајених помагала пробно је избачена на канадско тржиште. Судећи по почетном реаговању купаца, успех неће бити богзна какав: не иде људима у главу малање без штрцања, шљискања и нереда...

Боја у чврстом стању производ фирме „Глиден", захваљујући електростатичкој сили остаје у чврстом стању све до тренутка наношења на зид када се равномерно распоређује по читавој површини – без капљуцкања.

Осим што се њоме не могу фарбати неравне површине, нова боја све остало ради подједнако добро као и стара, аљкава врста. Произвођачи тврде да се суши подједнако брзо, да може дуго да стоји и да има још једну предност над својим традиционалним супарником – уопште не мора да се меша пре употребе.

КАД ПАУК ТКА

Нису само свилене бубе „произвођачи" финог влакна од кога се тка материјал, и паукова мрежа може за то да послужи. Није шала, за велику Светску изложбу одржану 1920. године у Паризу домаћини су направили јединствен експеримент. Од нити паукове мреже које су шест пута тање од оних свилене бубе изаткали су комад тканине метар широк и неколико метара дугачак. За овај необичан материјал „нарадило" се 25 хиљада паукова!

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ДВА БЕЛА ГОЛУБА

ОБУЗЕЛА МЕ ПАНИКА. МОРАЋУ НА КРАЈУ ДА СЕ ЈАВИМ И СВИ ЋЕ САЗНАТИ: УХВАЋЕН У КРАЂИ! ЛОПОВ!

Догодило се то одмах после рата у једном малом селу у Бачкој. У предвечерје, после обављених дневних послова, одрасли су излазили пред кућу, седели и дуго разговарали. У целој улици био сам омиљен јер сам имао леп глас, па сам имао ту привилегију да извесно време останем напољу са одраслима и певам им. Као награду често сам добијао понеки колачић. Једном чак и целу чоколаду коју сам, на жалост, морао да поделим са осталом браћом и сестрама па сам на крају добио једва сасвим мали, шести део. Награда са којом сам се највише поносио био је пар као снег белих голубова. Добио сам их од мог стрица који је био капетан и живео у Београду, откуд ми је и донео голубове. Отац ми је за њих направио кавез од неке старе искрпљене жичане ограде и тако их заштитио од нашег старог олињалог мачка који је стално, кад би легао у свој ћошак, разговарао нешто сам са собом, како сам ја тада мислио.

[illegible] сам [illegible] што сам знао да зависе од мене и што их никада, ама баш никада, нисам оставио без хране или воде.

Главна храна за моје голубове биле су мрвице хлеба које сам брижно сакупљао са стола после обеда. Мрвица је увек било доста јер је и фамилија била бројна, а кад се постави јело сви смо били на окупу.

Како се велики број војвођанских кућа наслањаа једна на другу, и наша се наслањала на кућу старог Чика-Иштвана који ми је неколико пута дао по шаку крупног жутог кукуруза за моје белце. Био сам захвалан Чика-Иштвану али ми је увек било криво и питао сам се зашто ми не да још једну, па ја имам два голуба.

У ствари, увек сам добијао две шаке, само што то себи никако нисам хтео да признам. Оно што стане у једну Чика-Иштову, биле су две моје, и то пуне шаке.

И тако једном кад у кући није било ни трунке брашна, па ни хлеба није било ни мрвица за моје голубове. Био сам тужан због тога па глад која је и мене почела мучити нисам ни осећао. Сад би добро дошла једна Чика-Иштванова шака кукуруза, мислио сам, а био бих задовољан и са једном својом.

Једном сам пошао за Чика-Иштваном и видео да ми кукуруз доноси са свог тавана. Сад сам знао како да нахраним своје голубове. Голубови су гладни и то, сматрао сам, оправдава оно на шта сам се спремао.

Како је кров наше и Чика-Иштванове куће био повезан лименим олуком за воду који је био веза и граница између наших кућа, мислио сам да ћу првом приликом, када сви заспе или буду седели пред кућом, лако извести акцију.

Прилика се указала исто вече. Из прикрајка сам посматрао како се старији окупљају испред куће и са нестрпљењем ишчекивао да изађу и мој отац и мајка. Они су то убрзо и учинили, а онда се појавио и Чика-Иштван са својом женом. Пут је био слободан.

Полако сам се попео на таван. Кроз застакљени отвор на крову пажљиво сам изашао и метар ниже спустио се низ цреп, у лимени олук. Чучнуо сам и сачекао неколико минута, плашљиво ослушкујући звуке одоздо. Чинило ми се да ће ме сваког часа неко открити. Срце ми је лупало као помахнитало, сав сам се претворио у уво. Мало сам се смирио и легао потрбушке на кров Чика-Иштванове куће. Прво сам извадио три, а затим још три црепа и спустио их поред својих ногу. Преда мном се указао црни отвор кроз који је требало да се увучем. Опет сам задрхтао. Још само мало и имаћу храну за своје белце. Провирио сам кроз отвор, али унутра се ништа није видело. По сећању сам знао да се кукуруз налази ту, испод мене. Успузао сам се и рукама ослонио на летве на којима су до малопре били црепови. Провукао сам се до појаса и како нисам могао да нађем ослонац, висио сам тако неколико тренутака млатарајући ногама. Уплашио сам се тог [illegible]ног отвора. Учинило ми се да ће ме сваког тренутка нешто страшно шчепати за ноге и повући унутра.

Од страха, и бола у рукама, одједном сам се пустио и треснуо на нешто што је стругало и померало се испод мојих ногу. Кукуруз, много великих, [illegible] клипова. Узео сам неколико и кроз отвор их спустио да склизну у олук. Сагнуо сам се још једном и кад сам поново избацио клипове са запрепашћењем сам закључио да је отвор остао високо изнад мене, да га дохватам тек врховима прстију и да ћу се веома тешко извући одавде. Ухватила ме паника. Шта да радим? Како да изађем? Моји ће видети да ме нема и тражиће ме. На крају ћу морати сам да се јавим, сви ће сазнати, пући ће брука. Ухваћен у крађи! Лопов!

Мало сам се прибрао и неколико пута покушао да се подигнем на руке али би ми при том само глава извирила и то је било све. Покушао сам опет, па опет, узалуд. Заборавио сам и на кукуруз, и на белце, само да се извучем одавде. Одоздо, са улице, допирао је гласан разговор и то ме храбрило. Одлучио сам да скупим сву снагу – стиснуо сам зубе и уз трзај се одбацио са гомиле кукуруза. Успео сам да извучем тело до појаса и таман кад сам помислио да сам спасен и да ћу изаћи, зачуло се неко пуцкетање па снажан тресак и нека сила ме повукла назад. Пао сам и ударио главом у нешто тврдо од чега ми се замутило у глави, пред очима ми је севало. Још док сам падао, схватио сам да су летве на које сам се ослонио попустиле под мојом тежином и да се десетине црепова сручило на мене стварајући при том неописиву буку.

Био сам у неком чудном полусвесном стању. Изнад ока сам осећао јак бол, у глави ми је бучало, из носа текла крв и отежавала дисање, леђа су ме ужасно болела. Нисам се сасвим ни освестио, кад сам одоздо, из куће, чуо вику и дозивање, неко се пењао уз степенице... Питао сам се шта ће са мном бити. Открили су ме! Готов сам! Долазе! Лице сам покрио рукама и чекао. Наједном је светлост фењера обасјала целу просторију. Још јаче сам затворио очи...

Није се ништа догодило. Две руке су ме подигле и чуо сам Чика-Иштов изненађен и запрепашћен глас: – Па то је...!

Било је то све што је успео да изговори. Узео ме у наручје и спустио се са мном низ степенице. Око мене је било пуно људи и гласова. Са свих страна пљуштала су питања и узвици које нисам желео да чујем. Био сам постиђен и понижен, ћутао сам, нисам плакао, нисам имао снаге за тако нешто.

Плакао сам пола сата касније. Кад ми је мајка обрисала крв са лица и кад су се сви уверили да ми није ништа него сам се само лакше угрувао, вичући и претећи стрпали ме у кревет. Онда се на вратима собе појавио отац – сав накострешен и избезумљен од беса. У руци је држао широк кожни каиш. Скинуо је покривач са мене и почео бесомучно да ме удара. Људи ће помислити да сам те ја наговорио да крадеш, осрамотио си ме, убићу те. Галамио је ударајући ме. Није марио за моје вриштање још мање за то што сам кроз плач стално понављао да сам ја то урадио због голубова...

Кад је престао да ме удара, остао сам, лежећи и ридајући у углу собе. Од јецаја и суза нисам могао да дођем до даха. Био сам пребијен и још једном те вечери понижен. На моме телу остали су безбројни плави трагови удараца, крв из носа поново ми је текла. Тако сам и заспао у ћошку. Касније сам сазнао да ме је мајка сместила у кревет и дуго плакала. Први пут за све што сам претрпео окривио сам моје беле голубове које сам толико волео.

. . .

Ујутро ме пробудио нечији снажан и весео глас. Правио сам се да спавам. Глас је био све ближи и снажнији а ја нисам имао снаге ни храбрости да отворим очи. Неколико пута поновио је моје име а ја сам и даље ћутао. Тек кад сам на челу осетио нечију храпаву, велику руку, отворио сам очи. Преда мном је стајао Чика-Ишт са својим широким осмехом. У руци је држао два велика, жута клипа кукуруза – за моје белце.

Чедомир Радовић,
Титоград
(Хонорар: 2.500,00)

ЗИМА И СНЕГ СУ ТУ. МНОГИ МЛАДИ А И СТАРИЈИ СТАВИЋЕ СКИЈЕ ПОД НОГЕ И ПОЈУРИТИ НИЗ БЕЛЕ СТРМИНЕ. ХОЋЕ ЛИ СВИ ЧИТАВИ СТИЋИ У ПОДНОЖЈЕ?

ДА НЕ ЗАВРШИТЕ У ГИПСУ

БОЉЕ СКИЈЕ – ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ!

Европски ортопеди утврдили су да се број повреда на скијашким теренима у току последњих година смањио за 50 одсто, али да су зато повреде много теже него раније. Зашто?

Главни разлог је брза вожња коју омогућавају савршена опрема и уређене стазе. У зимским центрима широм Европе, просечни скијаши постижу брзину од 30 до 50 km на час, а они бољи и 60! А треба знати да и судар при брзини од 15 km на час може да доведе до тешких повреда лобање, ломљења костију.

Опасност представљају и многи почетници који брзо стекну самопоуздање, па се нађу и тамо где им није место. И жичаре, које обезбеђују да се много пута дневно изиђе на стазу, и да се на њој нађе велик број скијаша, повећавају могућност повреда. Отуд је по подне, кад се скијаши уморе, много више незгода неголи пре подне.

Како избећи теже повреде? Ево шта лекари и стручњаци препоручују.

На даске само у доброј физичкој кондицији. – Звучи готово сувишно, али сваке године многи скијаши страдају управо зато што нису довољно припремљени за напоре који их очекују на белој стази. Пред полазак на скијање неопходно је појачано се бавити гимнастиком, још боље трчањем, пливањем, тенисом, или возити бицикл.

Промена климе. Многи скијашки терени налазе се на великим висинама, чак и преко 1500 метара. Ређи ваздух, што значи и мање кисеоника може изазвати замор, смањење концентрације, па чак и благу вртоглавицу, нарочито првих дана – што је све веома опасно. Зато у почетку ваља бити опрезан. И хладноћа повећава опасност од повреда: мишићи су крути, кости ломљивије, поготову кад се из топлог хотела изиђе на јак мраз. Ако је хладноћа велика лекари препоручују само благе стазе, никако стрме – а најбољи је одмор!

Опрема. – Модерна, савремена опрема много доприноси безбедности скијаша. Међутим, ни она најбоља неће вредети ако није исправна. Зато пре првог изласка на снег треба добро прегледати све склопове, очистити, уклонити рђу ако се појавила и подмазати. Стручњаци Скијашког савеза СР Немачке прегледали су 1980. опрему својих чланова на теренима у околини Минхена и утврдили да чак у 50 одсто случајева није све било исправно!

И с мањом повредом, одмах лекару. – Најчешће лаке повреде су угануг или извинут зглоб. То у почетку не изгледа озбиљно. Многи ће скијаши с таквим повредама наставити пут до подножја, или чак остати на терену. То може довести до нежељених компликација, па зато повређеног – макар и лако – треба одмах одвести лекару.

Поштовање „саобраћајних прописа" и обзир према другима. – То значи, пре свега, гледати на све стране око себе, на време оценити кад другоме можете засметати, уклонити се мање вештим и поштовати:

Десет правила за скијаше

1. Сваки скијаш мора се понашати тако да не доводи у опасност, или повреди другога.

2. Мора прилагодити вожњу својим способностима, терену и временским приликама.

3. Скијаш који прилази слеђа другом, мора одабрати путању тако да не угрози оног испред себе.

4. Претицати се сме одозго и одоздо, слева и здесна, али увек на одстојању које претицаноме оставља довољно простора за све маневре.

5. Скијаш који жели да се укључи у одређену стазу, или да је пресече, мора претходно проверити да ли ће тиме довести у опасност себе, или друге скијаше. То исто важи и за заустављање.

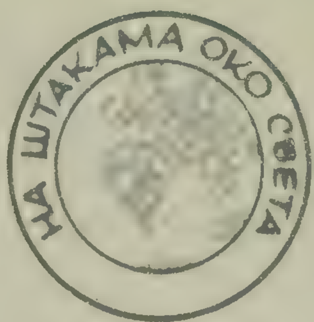
6. На суженим или непрегледним деловима стазе скијаш се не сме заустављати. Ако на таквом месту падне, мора гледати да се што пре склони.

7. При пењању скијаш се мора држати саме ивице стазе, било да се креће на скијама, или пешице. Кад је видљивост недовољна, не сме се уопште пењати стазом.

8. Сваки скијаш мора поштовати ознаке и путоказе на стази.

9. Ако се деси несрећа, свако ко наиђе на повређеног дужан је да му пружи сву могућу помоћ.

10. Свако, сведок или учесник у незгоди или несрећи, одговоран за догађај или не, мора у таквој прилици да пружи податке о свом идентитету.

УЧИМ ГЕОГРАФИЈУ -НОГАМА

СВЕТОЗАР ЂУРОВИЋ ИЗ НИКШИЋА ИЗГУБИО ЈЕ НОГУ КАО МЛАДИЋ, АЛИ ГА ЈЕ УПРАВО ТА НЕСРЕЋА НАТЕРАЛА НА ГОТОВО НЕВЕРОВАТАН ПОДВИГ: НА ЈЕДНОЈ НОЗИ ПРЕПЕШАЧИО ЈЕ ПРЕКО 24 ХИЉАДЕ КИЛОМЕТАРА!

Воз на линији Титоград – Никшић с великим закашњењем ближио се крају пута. Овога пута каснио је јер је морао по успутним станицама да стоји и по десет-петнаест минута да би многобројни путници успели да се угурају у већ препуне вагоне. Зато није било ништа необично што многи, посебно они млађи путују стојећи или висећи на папучицама вагона. Уобичајену недељну гужву повећали су још и бројни навијачи који су се враћали са фудбалске утакмице Будућност – Динамо у Титограду.

На последњој станици пре Никшића на папучицу вагона успео је да се смести и двадесетогодишњи Светозар Ђуровић. У почетку је чак било забавно стајати на том опасном месту са још петорицом-шесторицом момака, али како се воз приближавао Никшићу тако се и снага губила. У једном тренутку Ђуровић готово да није издржао притисак масе, у последњем часу успео је да чврсто шчепа шипку поред врата и задржи се у возу.

Препун воз улазио је већ у станицу Никшић, за који минут и путници ће одахнути. Али у нестрпљењу да што пре похрли напоље, гомила се заталасала и они на папучицама једва су успели да остану у возу. Сви осим Светозара Ђуровића: удар гомиле га је изненадио али је успео да се врховима прстију једне руке задржи за шипку неколико тренутака. Онда као да му је у глави експлодирала бомба и – мрак.

Правац Москва

Четири дана касније 11 октобра 1962. младић се пробудио у болници са фрактуром лобање и без леве ноге испод колена. Као кроз маглу чуо је речи лекара да је, нагнут из воза, главом ударио у бандеру и тај га ударац бацио под точкове. Срећа у несрећи била је да је под точкове доспела само нога, иначе... Ужаснут својом несрећом Светозар месецима готово ни са ким није хтео да разговара, веровао је да је за њега све завршено. А колико јуче мислио је да је цео свет његов, тек што је дошао са одслужења војног рока и радио 2 месеца и 6 дана.

Онда је наједном наступио преокрет какав само живот уме да изрежира: несрећни младић је на тв-екрану видео један прилог који говори о спортским успесима неких његових колега по невољи. Запањио се кад је угледао инвалиде на кошаркашким и фудбалским теренима како с лакоћом и радошћу убацују лопте кроз обруч или дају голове. Погледао је оне своје две штаке и одлучио да с њима обиђе свет – пешице.

Наравно, било је то много лакше пожелети него учинити, али Ђуровић се није предавао. Месецима је тренирао обилазећи Никшић уздуж и попреко и уз пут штедео од своје инвалидске пензије, а почегде је знао да оправи ауто, доведе у ред неку машину. И почетком 1967. донео је одлуку да, поводом прославе пола века октобарске револуције, пешице крене у Москву.

– Разболео сам се пред полазак и због неких компликација остао у болници месец и по – сећа се тог догађаја данас четрдесеттрогодишњи Светозар Ђуровић. – Али, то ме није поколебало и решио сам да у Москву одпешачим наредне године. Ранац са врећом за спавање и осталим потрепштинама на леђа, штаке под руке и тако ти ја 1. јула 1968. из мог Никшића запуцам према Москви...

Четрдесет до педесет километара дневно прелазио је Ђуровић, спавајући углавном у врећи. У Букурешт је стигао половином августа и ту због пликова на нози морао да одлежи пет дана. Наравно, ни средства информисања нису прескочила да овом необичном путнику дају велик публицитет, тако да су га у појединим местима дочекивале и читаве делегације с добродошлицом.

У гробници

– На румунско-совјетску границу, после 2300 препешачених километара од Никшића, стигао сам 21 августа предвече – прича Светозар Ђуровић. – Румунски граничари су ме поздравили у ставу мирно, а кад сам већ прешао на совјетску страну дочекала ме је девојка са букетом цвећа. Ту је био и лекар који је, како су ми рекли чуо да имам проблеме са пликовима на нози па је стигао да ми помогне. Тако сам ту на граници преноћио, одморио се спреман да сутрадан кренем ка Москви. Е, није ми се дало: баш тих дана Совјети су тенковима интервенисали у Чехословачкој, ми одмах осудили ту интервенцију а они готово свим Југословенима ускратили визу за улазак у СССР, па тако и мени... А већ сам био на њиховој територији?!

Ђуровић се возом вратио у Београд где су му многе стране, посебно западне агенције, понудиле карте да посети њихове земље. Одбио је, али није одустао од намере да свет и даље обилази на штакама. Већ 5. маја наредне 1969. кренуо је према Паризу да би стигао на прославу пада Бастиље. Јадран је прешао фериботом од Бара до Барија и у Италији, на путу према Француској, доживео многе неприлике. Прво су га у једној крчми покрали на спавању, а онда се разболео јер се, онако гладан, штакама убивши зеца, прејео пресног меса. На азурној обали замало није страдао: ноћу је ишао друмом, на њега је налетео аутомобил и одбацио га неколико метара. Срећом, није био повређен, али му је штака одлетела у море.

Испред једног хотела у Џакарти 1976. светски путник Светозар Ђуровић креће према јапанским острвима. Каже да жели још да обиђе Јужну Америку и Јужну Африку.

– То никада нећу заборавити. Било је хладно и кишовито, а ја никуд нисам могао без штаке. И куд ћу, пузећи сам се спустио до обале, заронио и извадио штаку – прича Ђуровић и махинално се стреса од хладноће. – Преноћио сам поред пута и добио упалу плућа, бар ја тако мислим јер лекара нисам ни видео. Сам сам себи дао неколико пеницилина које увек носим у ранцу и полако наставио према Паризу...

Уз пут се светски путник хранио углавном воћем које је брао поред пута или по градовима чистећи ципеле пролазницима. Наиме: никад и никуд не креће без две четке и ималина у ранцу, за сваки случај. Каже да му је најтеже било са преноћиштем кад је киша јер онда мала вајда од вреће за спавање. Тако је, надомак Паризу, заноћио у једној гробници. Киша је лила и готово читавог наредног дана, па је време провео углавном спавајући. У неко доба врата од гробнице су се отворила, и Ђуровић је, на чистом српскохрватском, запитао престрављене људе: – Пада ли још киша. – Наравно, Французи који су дошли да баш у ту гробницу положе свог покојника, дали су се у безглав бег. Ђуровић је то искористио и на време умакао.

Светозар Ђуровић је стигао у Париз на прославу

пада Бастиље, затим продужио у Пољску да би присуствовао тридесетогодишњици Хитлеровог напада на ову земљу, посетио највеће концентрационе логоре, обишао све скандинавске земље. У Енглеској су му, каже а то су пренеле и многе наше новине, нудили да буде пробни возач чувених аутомобила „ролс-ројс", ништа необично јер су то аутоматски а Ђуровић је пре несреће био професионални возач. То би била и велика реклама произвођачу који тражи купца. Није прихватио, желео је да путује.

Рулет у Бејруту

Те 1969. године Ђуровић је посетио највећи део европских земаља, наравно, не увек пешице. Често су му помагала наша представништва и наши људи у иностранству, али је увек тражио да ради нешто што уме и може. И добијао јер је у међувремену, од несреће, завршио за радио-тв механичара. После обиласка Европе кад није пропустио да посети и Истанбул, једно време је у Приштини студирао географију желећи да што боље упозна свет. А онда је, каже, схватио да се она најбоље учи ногама и одлучио да је заиста тако и научи.

Успео је да уштеди нешто пара, нешто је добио од извесних организација и пријатеља, и 1974. кренуо према Азији и Африци. Уз пут, кад му је понестајало новца, радио је на градилиштима наших предузећа. У Кувајту је, на пример, два месеца возио један кран за „Ивана Милутиновића" и зарадио око хиљаду и по долара. Али то није ништа, тврди Ђуровић према ономе што је тим истим новцем зарадио у Бејруту: једну коцкарницу је завио у црно узевши јој на рулету тачно 100 хиљада долара. Међутим, како је дошло тако и отишло, коцкарница је врло брзо повратила сав „свој" новац.

Све је било баш тако!

Због новца је наш светски пешак неколико пута био у гадном сосу, пресретали су га друмски разбојници свих фела у нади да ће код беспомоћног путника наћи коју пару. Наравно, углавном су остајали празних руку, а Ђуровић се најрадије сећа догађаја који се почетком 1976. збио у једној иранској пустињи. Пресрело га је неколико разбојника, испревртали му све у потрази за новцем, чак су му и у штаке завиривали, и на крају га, оставши празних шака, даровали са по пет долара и частили неким јаким горким пићем које су имали уза се.

Памти и прича Ђуровић многе своје авантуре са бројних путовања, сећа се посете Тај Махалу али и јапанским гигантима као што су „Тојота", „Мазда", затим споменицима страдалим од првих атомских експлозија у Хирошими и Нагасакију. Често се, каже, штрецне кад врати филм и види себе како беспомоћан с поломљеном штаком седи у некој пустари, а с једном тешко може даље јер дланове прекрију пликови. Или кад се сети како је на Шри Ланки једва остао жив од уједа неких огромних пчела док је возио кран за наше предузеће које је градило једну велику луку...

– Више и не памтим колико су ме пута змије угризле. Срећом никуд не идем без серума против змијског отрова, то ми је неколико пута помогло да останем жив, једном засигурно...

Ђуровић затим прича готово неверовотан догађај који га је снашао у далекој Кенији. Пешачио је између два места, имена се више не сећа, кад су га пресрели домороци, свезали лијанама, ставили на носиљку и однели кроз џунглу. Узалудни су били сви покушаји да их гестовима увери да он ником никакво зло није начинио. Даље каже да су после сат-два стигли у неко село са колибама од прућа и да су га онда положили насред чистине у средини села. Нико му није прилазио, а камоли нешто питао. Предвече су поред њега заложили велику ватру и као у трансу почели да играју. Ђуровић тврди да се већ тада опростио од живота верујући да су домороци одлучили да га испеку.

И као у правом авантуристичком филму у последњем тренутку појавио се поглавица с дечаком од седам-осам година у наручју. Дечак је, прича нам ових дана у никшићком хотелу „Оногошт" Светозар Ђуровић, био сав надувен са огромним црвеним отоком на руци, док је на нози било нешто налик на чир. Ваљда, на основу сопствених искустава, Ђуровић је закључио да је дечака који је већ био у грозници ујела змија па је, рукама затраживши од домородаца да га ослободе, из ранца узео серум и неку врсту скалпела. Даље прича тече као све оне са хепиендом међу домороцима, чак и са оним да су нашем земљаку понудили да остане у племену као лекар-врач. Наравно, овај је захвалио и наставио даље својим путем. Мада читав догађај више личи на неку холивудску филмску сторију, Ђуровић категорично тврди да је све тако било.

Венчање под Хималајима

Годину дана пре овог догађаја, с пролећа 1975, Светозар Ђуровић се оженио. Било је то у краљевини Сиким под Хималајима и у том неочекиваном браку био је само један дан. Како?

– Затекао сам се, исцрпљен од напорног пута, на једном сеоском тргу и готово заспао покрај овећег камена – прича Ђуровић. – Око подне сам зачуо неку галаму. Кад се гужва мало смирила, пришла су ми два старија човека и нешто ми љубазно објашњавала. Нисам много разумео, али сам пошао са њима у оближњу кућу где су ме добро угостили. После тога су довели неку сасвим младу девојку с којом сам морао да клекнем пред неки њихов кип. Постали смо тако муж и жена, то сам сазнао мало касније. Наравно, само формално, а разлог тако изненадном венчању био је тај што се није појавио прави младожења, а девојка би до краја живота била осуђена на проклетство, неопростиву бруку... Да не заборавим, добио сам и неке поклоне као младожења, али сам брзо морао да се растанем од њих јер нисам имао пара...

Ђуровић је стигао и до Северне Америке: 4. јула 1976. био је на прослави 200 година независности Сједињених Америчких Држава, јула те исте године био је и на Олимпијади у Монтреалу, доспео је чак и до Аљаске. Велики део прешао је на штакама, рецимо око 400 km од Монтреала до Отаве... Његове штаке стигле су и у Аустралију и ту добро упамтиле сваки метар 200 km дугог пута од Сиднеја до Канбере. Ђуровићев авантуристички дух није ни овде мировао, па је једно време с једним нашим исељеником окушао срећу и као копач опала у Коперпилију јер каже, ту се неко преконоћ обогати, али већина узалудно копа целог живота...

По сопственој рачуници Светозар Ђуровић је пешице превалио више од 24 хиљаде километара за пуних пет година колико је обилазио бели свет. Једино још није био у Јужној Америци и Јужној Африци. Последњи пут на далек пут кренуо је 10. септембра 1980. из Никшића и стигао на циљ 30. септембра да у Кући цвећа у Београду положи 20 ружа на гроб Јосипа Броза Тита.

Светозар Ђуровић се зажелео путовања, али нема довољно новца и није више тако млад да радећи уз пут најразноврсније послове пешице савлађује километре. Ипак и даље верује да ће студије географије које није завршио наставити ногама јер има још да учи.

Петар Милатовић

БИОГРАФИЈА ЗА 1 МИНУТ

ПЕСНИК СЛОБОДЕ И ЖИВОТА

ЊЕГОШ

ЊЕГОШ СЕ НИЈЕ БОРИО САМО ЗА СЛОБОДУ СВОГА НАРОДА : У БОРБИ ПРОТИВ ТУЂИНА НАСТОЈАО ЈЕ ДА УСПОСТАВИ ВЕЗЕ И СА ХРВАТИМА И СРБИМА, ЧАК ЈЕ ЖЕЛЕО ДА УЗ ПОМОЋ СРБИЈЕ ОСЛОБОДИ БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ ОД ТУРАКА.

ХЕРОИЗАМ И СЛОБОДАРСТВО СВОГА НАРОДА, СЛОБОДУ И УЗВИШЕНОСТ ЉУДСКОГ ЖИВЉЕЊА ОПЕВАО ЈЕ У СВОЈИМ ДЕЛИМА. ЊЕГОВ „ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ" СПАДА У ВРХОВЕ НАШЕ КЊИЖЕВНОСТИ, А ПРЕВЕДЕН ЈЕ НА ГОТОВЕ СВЕ ЕВРОПСКЕ ЈЕЗИКЕ.

ЈЕДАН ОД НАШИХ НАЈВЕЋИХ ПЕСНИКА, ЦРНОГОРСКИ ВЛАДИКА ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ БИО ЈЕ И СПОСОБАН ВЛАДАР: СРЕДИО ЈЕ ПОЛИТИЧКЕ ПРИЛИКЕ У СВОЈОЈ ЗЕМЉИ, ОРГАНИЗОВАО СУДОВЕ, УВЕО ПОРЕЗ, УСТАНОВИО СЕНАТ, ПОДИГАО ПРВУ ОСНОВНУ ШКОЛУ У ЦРНОЈ ГОРИ И ДАЛЕКЕ 1834. ОСНОВАО ШТАМПАРИЈУ...
А ИМАО ЈЕ САМО СЕДАМНАЕСТ ГОДИНА КАД ЈЕ ПРЕУЗЕО ВЛАСТ!

РОЂЕН 1813. У ЊЕГУШИМА, Ц. ГОРА – УМРО 1851. НА ЦЕТИЊУ

У продавници мађионичарских трикова

Исечена, а жива и здрава!

– За само два часа могу свакога да обучим како да безбедно лебди на висини од два метра! – тврди Ђорђе Вујевић, власник јединствене радње у нашој земљи.

Ђорђе Вујевић (десно) у свом „Студију": Тајна трика је у добром реквизиту.

Стари фијакериста куњао је на излизаном седишту кад га је из полусна пренуо глас високог. кошчатог човека у црном необично дугачких руку и прстију. са шеширом дубоко навученим на очи.

– Познајете ли Ђорђа Вујевића? – упитао је дошљак

– Како да не – отежући одговори старац: – Ђурику познаје цео Сомбор. Ако ћете код њега, седајте. Сомбором је најлепше фијакером. А Ђурика вам станује у Стеријиној 16. код логора. на бездансском путу...

Човек који се возио фијакером био је један од наших најпознатијих мађионичара. Ишао је у Студио за израду мађионичарских и артистичких реквизита Ђорђа Вујевића. званог Ђурика. једину званичну радњу ове врсте у нашој земљи

Ђурику је познавао годинама. са разних наступа Од колега је сазнао да се овај бивши наставник музике. таксиста. столар и мађионичар сада успешно бави израдом и продајом мађионичарских справа и трикова. Код њега може да се нађе готово све што ће зачудити и задивити публику у циркусима. варијетеима. вашариштима и на телевизији. Али. када је стигао у тиху Стеријину улицу и зазвонио на броју 16. чекало га је изненађење.

Мајсторија малог Атиле

Кад се отворила метална и добро затворена капија. уместо Ђорђа појавила се његова супруга Ирена. такође бивши мађионичар. и њихов син Атила. сада ученик 6. разреда основне школе.

Сазнавши да је Ђорђе на путу. гост је био разочаран: превалио је километре да би код њега набавио нове реквизите и трикове а сада је све пало у воду Међутим. тако је само изгледало јер је своју помоћ. озбиљно и без устручавања. понудио мали Атила

– Изволите. ја ћу вам показати све шта вас занима – показао је руком у правцу радње која се заштићена високом оградом налази у дну дворишта. – Ако нисте упознати. ми уз реквизит купца бесплатно обучавамо и трику за који он служи.

Дошљак је још једном пажљиво одмерио отреситог и речитог дечака. и кренуо за њим. сада више из радозналости него из стварне потребе.

Кад је Атила ушао у радњу и упалио светло. указало се мноштво најразличитијих мађионичарских и артистичких реквизита. од ситних кутија. лоптица и карата до великих тамних кавеза и сандука који жену „растављају" на неколико делова.

Тек кад је стао иза пулта. дечак се поново обратио госту:

– Изволите. могу да вам изведем све што вас интересује!

На лицу купца затитрао је осмех старог мађионичарског вука:

– Нешто с оним коцкама са белим тачкама.

Знао је да је за публику најефектнији трик кад нешто нестаје или лебди. Наравно. то је најтеже извести. па је дечака одмах ставио на врло озбиљну пробу. Али. овај се није збунио.

Вештим, хитрим и врло увежбаним покретима искусног мађионичара. малишан је за само неколико тренутака црну коцку с белим „туфнама" на волшебан начин. невидљиво. преместио у полуцилиндар одложен на метар. затим је исто тако вратио у једну кутију. а кад је отворио – коцке није било!

Кад гледаоцима застаје дах

Следио је трик за триком. На крају је стари мађионичар купио најзанимљивије реквизите. уз њих. наравно. и трикове. а дечака који га је одушевио мађионичарским знањем и озбиљношћу наградио још и лепим џепарцем. Тако се и он уверио да „ивер не пада далеко од кладе". Јер сва четири члана породице Вујевић су мађионичари. Глава ове четворке је четрдесет петогодишњи Ђорђе. познатији као Ђурика.

Лебдење, један од најтежих мађионичарских трикова, у извођењу Ђорђевог дванаестогодишњег сина Атиле и осамнаестогодишње кћерке Ирене.

За Ђорђа се може рећи да је човек „златних руку". што очи виде или што замисли, руке начине. У мађионичарство се заљубио напрасно, као младић. Од тада се бавио разним пословима, али само да би могао да се што потпуније посвети магији. Иако он и његова породица живе од радње за реквизите и трикове. Ђорђе је увек спреман да за новац, али и без њега, открије тајну и најкомпликованијег трика. Није, дакле, од оних људи његовог заната који љубоморно чувају своје знање и који и око најједноставнијег трика плету густ вео тајне.

– Напротив, све ово што ја изводим, а знам преко пола хиљаде разних трикова, може да изведе сваки човек – прича Ђорђе Вујевић – Ево, на пример, чувено лебдење које без проблема изводе Атила и моја осамнаестогодишња кћерка Ирена и од којег гледаоцима застаје дах, у стању је да изведе чак и онај ко се никада није бавио овим послом. Довољна је вежба од само два часа. Да будем искрен, цена тог трика, у мојој радњи је неколико милиона (старих) динара. О сваком трику може дуго да се прича и објашњава речима, али све слабо вреди ако се не покаже практично.

И заиста: чак и највећи мађионичарски трикови које пред очима заинтересованог купца или госта полако изводи Ђорђе Вујевић изгледају зачуђујуће једноставни, готово прости.

Током дугогодишњег бављења мађионичарством Ђорђе је сам измислио педесетак врло ефектних трикова, од најједноставнијих до изузетно сложених. И гарантује да свако, после двонедељног вежбања под његовим надзором, може успешно да наступи и пред најеминентнијим стручњацима за магију! Наравно, неопходно је имати нешто урођене хитрине у покретима и велику жељу и упорност да се неки трик савлада до савршенства. Јер, златно је правило за сваког мађионичара да пред наступ никада не каже шта ће да изведе пошто ни највештији мајстор не може да гарантује да ће трик сваки пут успети. Наравно, за то је неопходан и готово савршен реквизит, а управо такве прави Ђорђе Вујевић.

Електроника – уместо „абра-кадабра"

– Свакоме ко је иоле упућен у мађионичарство јасно је да је у готово свим случајевима тајна трика у реквизиту – објашњава Ђурика. – Рецимо, сандук за растављање људског тела на неколико делова. Мислим да је свакоме јасно да мађионичарева партнерка у тим тренуцима није стварно „исечена" на комаде. Трик је, дакле, у градњи сандука. Раније сам овај реквизит правио тако што се растављао на четири дела, а недавно сам усавршио примерак који партнерку раставља на пет комада. Није ми познато да је то још неко у свету урадио. Цена овог реквизита са триком стаје неколико милиона старих динара.

У Ђорђевој необичној радњи, која по свом инвентару подсећа на лабораторију древног чудотворца, свако ко дође може да за незнатну своту купи најједноставније реквизите и трикове којима ће увесељавати друштво. То су специјалне карте, малене посуде у којима нестаје новчић, лоптице на растављање и слично. Цена – десетак хиљада старих динара.

Ови реквизити, међутим, делују као играчке према специјалним сандуцима, кавезима, великим кутијама. Све то је израђено Ђорђевим рукама, с милиметарском тачношћу јер реквизит мора да буде без грешке. Али, и мађионичарски реквизити и трикови на свој начин, иду у корак с временом, односно развојем технике.

Присетимо се телевизијског квиза из загребачког студија, односно емисије у којој је у рубрици „Тајанствена личност" гост био мађионичар. Он је на одушевљење публике у студију и телевизијских гледалаца, извео трик када је, удаљен од шпила великих карата вадио одређену карту.

Вероватно је само врло мали број гледалаца знао у чему је „штос": одређена карта излазила је из шпила помоћу минијатурног електро-мотора, док је мађионичар код себе имао скривен ситни даљински управљач! Дакле, електроника је унела револуцију и у свет магије, а овај трик такође је дело Ђорђа Вујевића.

Или, „чаробна" кутија која подсећа на ону за новац и драгоцености, дугачка двадесетак центиметара, може сваког неупућеног да задиви својом седмоструком бравом. Нико не може да је откључа, док Ђорђе то зачас уради. Доцније се показује да ту нема никаквог трика, чак ни мађионичарског, и да чак и дете може да „залуђује" гледаоца овим реквизитом. Јер, брава се блокира минијатурним даљинским управљачем, а кад се он искључи, кад се одстрани електроника, сви кључеви функционишу беспрекорно! Судећи по овим примерима, примена електронике у мађионичарству је бескрајна, чиме ова вештина, вероватно, губи нешто од своје вековне дражи.

Али, и поред свега, све више је младих који се интересују за магију. У неким земљама, као на пример у СССР, Мађарској и Пољској за овај позив постоје званичне школе у којима младићи и девојке уче трикове од старих, искусних мађионичара. Код нас оваквих установа нема. Можда и због тог Вујевићев „Студио" у Стеријиној 16 делује привлачније и чаробније.

Иван Лончар

ВИБРАЦИОНИ ИГРАЧ

Кад на подијуму неког диско-клуба заигра Крејг Рајт, гледаоци остају без даха. До сада је освојио признање стручњака и на десетине награда широм Новог Зеланда. Све то не би било тако необично да Креј није од рођења – глув.

– Сви се питају како ја који не чујем уопште могу да играм – каже Крејг. – Одговор је врло једноставан – реагујем на вибрације пода и концентришем се на ритам бубњева. Чим осетим прве тактове одлучујем се за начин интерпретације те музике трудећи се да се никад не поновим у новој нумери. На Таурангa диско-финалу сви из комисије честитали су ми на освојеном првом месту не кријући изненађење што ми се ни један једини пут није омакао ритам – са нескривеним одушевљењем објашњава младић.

Крејгови родитељи поносни су на свог сина и сматрају да његов пример може да охрабри све који имају проблеме са слухом.

– Још док је био у окландској специјализованој школи за децу са оштећеним слухом, Крејг се заинтересовао за игру и већ тада, са четрнаест година, почео је интензивно да вежба – прича његова мајка. – Пуштао је најновије хитове, затварао се у собу и играо дневно најмање по један сат. Убрзо је почео да се појављује и на такмичењима на којима је са рок ен рола прешао на диско-музику. Постао је једини глуви играч за кога се зна.

Крејг Рајт нема намеру да се заустави на такмичењима по диско-клубовима, решио је да постане професионални играч.

– До сада нисам приметио да ми глувоћа смета, напротив. Успео сам да од мане направим предност!

РИП КИРБИ: СЛУЧАЈ ДЕНТОН

КИРБИ, ЖЕЛИМ ДА ДОКАЖЕТЕ ДА МОЈ ВЕРЕНИК НИЈЕ УБИО МОГ БРАТА ШЕРВУДА ДЕНТОНА!
ЖАО МИ ЈЕ! НЕ МОГУ ТОГА ДА СЕ ПРИХВАТИМ! КАСНО СТЕ МИ СЕ ОБРАТИЛИ!

БИЛА САМ УБЕЂЕНА ДА ЋЕ ПРАВДА ИЗИЋИ НА ВИДЕЛО!
ТО ЈЕ ВЕЋ НЕШТО ДРУГО!

КЛЕР, ЛЕПА СИ, АЛИ БУДАЛАСТА! АКО ЛА ЗНА ДА СИ ОТИШЛА ДЕТЕКТИВУ КИРБИЈУ! ТО МОЖЕ СКУПО ДА ТЕ КОШТА!

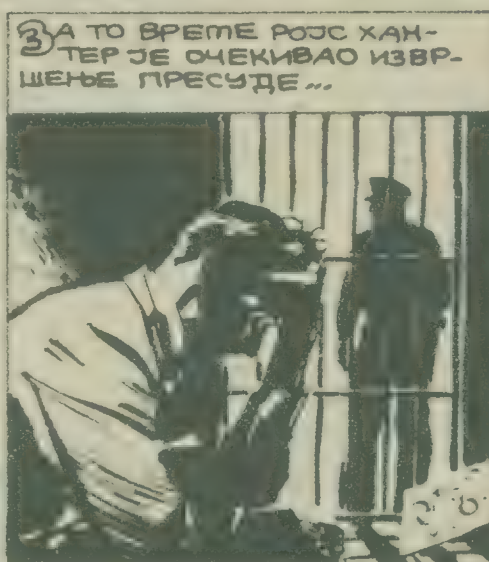

ДОЂИТЕ У МОЈУ КАНЦЕЛАРИЈУ И ИСПРИЧАЈТЕ МИ СВЕ ШТО ЗНАТЕ!
ВАШ СТЕ ЉУБАЗНИ!

ОХ! ЗАР И КОД ВАС?
ШТА ТО? ЗАШТО СТЕ СЕ УЗНЕМИРИЛИ?

ЗБОГ ТОГ ОРУЖЈА! ОНО ЈЕ БИЛО ДЕО ЖИВОТА МОГ БРАТА ... АЛИ И СМРТИ!

ЗАИСТА ВАМ ЈЕ ЖАО! АЛИ, ЈА СКУПЉАМ СТАРО ОРУЖЈЕ!
НЕ ИЗВИЊАВАЈТЕ МИ СЕ! ЈА САМ САМО СУВИШЕ ОСЕТЉИВА ОВИХ ДАНА!

ТАМО ЈЕ СВЕ И ПОЧЕЛО!
РАЗУМЕМ ВАС! ИЗ НОВИНА САМ САЗНАО ДА ЈЕ ВАШ ПОКОЈНИ БРАТ ПРОВОДИО ДАНЕ НА ЈУЖНИМ МОРИМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ РОЈС ХАНТЕР ЈЕ ОЧЕКИВАО ИЗВРШЕЊЕ ПРЕСУДЕ...

ИМАТЕ ЛИ НЕКАКВИХ ДОКАЗА КОЈИ СЕ НИСУ ЧУЛИ НА СУДУ?
ПА ... ЗНАМ САМО ДА ЈЕ РОЈС ДОБАР ЧОВЕК, ДОК ЈЕ МОЈ БРАТ БИО НЕВЕРОВАТНО ОКРУТАН!

ТО БАШ НИСУ НЕКИ ДОКАЗИ! АЛИ, НАСТАВИТЕ ПРИЧУ!
ПРВЕ НЕПРИЛИКЕ НАСТАЛЕ СУ ПРЕ ГОДИНУ ДАНА НА ОСТРВУ ЗАНЗИБАР ...

"... МОЈ БРАТ И МОЈ ВЕРЕНИК СУ ТАМО БИЛИ ПОСЛОВНИ ПАРТНЕРИ. АЛИ, ЈЕДНОГ ДАНА ..."
ШЕРВУДЕ, ЈА НЕ ЖЕЛИМ ВИШЕ ДА УЧЕСТВУЈЕМ У ЕКСПЛОАТИСАЊУ ДОМОРОДАЦА!
ОПЕТ ПОЧИЊЕШ, РОЈС!

Клер је наставила своју причу...

Шта ти пада на памет! Клер с овим нема везе!

Ако ти се не свиђа како радим, губи се одавде... и што даље од Клер!

Збогом, Атолај! Лутки коју си направила налик на мене, боље додај један кофер!

Мој муж ти никад неће опростити ако одеш!

Тако се ваш вереник вратио у Њујорк!

Да! И без обзира на претње тога брата, одлучили смо да се венчамо!

А шта је онда било?

Мој брат и његова жена су се изненада вратили кући...

"...Ројс и ја смо управо правили листу гостију за венчање..."

Ројс, ено Шервуда! Шта да радимо?

Ништа! А шта бисмо?

Нисте баш срећни што ме видите! Ројс, окренуо си моју сестру против мене! Зажалићеш због тога!

Шта је Ројс урадио?

Отишао је својој кући...

"...а Шервуд ти је направио страшну сцену..."

Ја га волим и урадићу оно што желим!

Ројс је неодговоран и незахвалан! Нећеш се удати за њега!

Нећу ти дозволити!

Како је то ваш брат мислио да вас спречи да се удате за Ројса?

Није рекао, али била сам сигурна да ће ми правити проблеме!

"...испричала сам све Ројсу кад смо се тајно састали..."

Не волим што се виђамо кришом!

Морамо... бар док се не ослободим Шервудовог туторства!

Нећу му дозволити да нам стоји на путу!

Ројс, смири се! Све ће бити у реду!

ИСПРИЧАЈТЕ МИ ШТА СЕ ТАЧНО ДОГОДИЛО ТЕ НОЋИ!
МОЈ БРАТ ЈЕ ПОСЛАО АМОТУ И МЕНЕ У ПОЗОРИШТЕ...

"...КАДА СМО СЕ ВРАТИЛЕ КУЋИ, НА ВРАТИМА НАС ЈЕ САЧЕКАЛА ПОЛИЦИЈА..."
ЈА САМ КЛЕР ДЕНТОН! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ЈЕДАН МУШКАРАЦ ЈЕ УБИЈЕН!

"БИО ЈЕ ТО МОЈ БРАТ!"

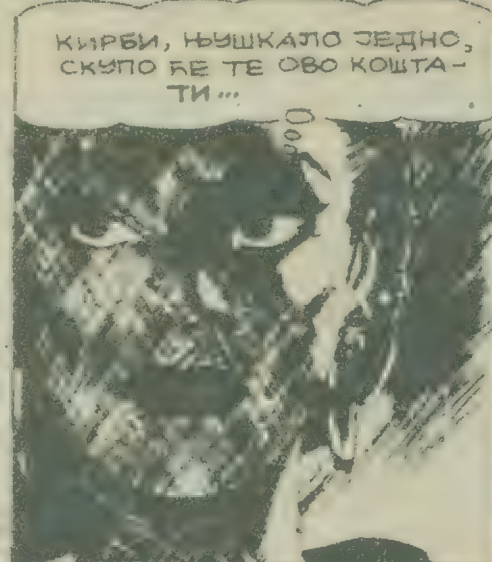

ДА!
ДА ЛИ ЈЕ СОБА ВАШЕГ БРАТА ОСТАЛА НЕТАКНУТА ПОСЛЕ УБИСТВА?

ХВАЛА ВАМ МНОГО! ТАМО МОЖЕТЕ ДА ПОРАЗГОВАРАТЕ И СА АМОЛОМ!
ОНДА ИДЕМ ОДМАХ ДА ЈЕ ПРЕТРЕСЕМ! МОЖДА ЋУ ОТКРИТИ НЕШТО ШТО ЋЕ ВАШЕГ ВЕРЕНИКА СПАСТИ ЕЛЕКТРИЧНЕ СТОЛИЦЕ!

ОВО ЈЕ КУЋА У КОЈОЈ САМ ОДРАСЛА!
ИДЕМО ОДМАХ У СОБУ ВАШЕГ БРАТА!

ОВО ЈЕ АМОЛА, КИРБИ!
ДРАГО МИ ЈЕ!
ДА НЕ НАМЕРАВАТЕ, МОЖДА, ДА МОГ МУЖА ПОВРАТИТЕ ИЗ МРТВИХ?

ОПРОСТИТЕ ЈОЈ! ВЕОМА ЈЕ ПОТРЕСЕНА!
ЈАСНО МИ ЈЕ!

КИРБИ, ЊУШКАЛО ЈЕДНО, СКУПО ЋЕ ТЕ ОВО КОШТАТИ...

ЕВО СОБЕ У КОЈОЈ ЈЕ УБИЈЕН ШЕРВУД! ЈА НЕ БИХ УЛАЗИЛА!
НАРАВНО! ПОТПУНО ВАС РАЗУМЕМ!

СОБА ЈЕ ПРЕПУНА СВАКОЈАКИХ ПРЕДМЕТА!

АЛИ, НЕКО ОД ОВОГ ОРУЖЈА БИХ И ЈА ВОЛЕО ДА ИМАМ У СВОЈОЈ КОЛЕКЦИЈИ! ХЕЈ! ШТА ЈЕ ОНО?

СТАТУА ЗАНЗИБАРСКОГ БОЖАНСТВА ВИШТЕ... ОН ЈЕ ЗАШТИТНИК САМОУБИЦА...

НЕКО ЈЕ НЕШТО СПАЛИО У КАДИОНИЦИ ИСПРЕД СТАТУЕ!
УЗЕЋУ УЗОРАК ПЕПЕЛА...

ДА ЛИ СТЕ ПРОНАШЛИ НЕШТО? ИМА ЛИ НАДЕ ЗА РОЈСА?
ЈОШ НЕ МОГУ НИШТА ДА КАЖЕМ!

ИЗГЛЕДАТЕ МИ РАСПОЛОЖЕНИ! ОТКРИЛИ СТЕ НЕКАКАВ ТРАГ?
МОЖДА, ДЕЗМОНДЕ! САЗНАЋУ ТО ТЕК КАД ИЗВРШИМ ЈЕДНУ ХЕМИЈСКУ АНАЛИЗУ!

ВАШ МОРАТЕ? ПРОШЛИ ПУТ НЕДЕЉУ ДАНА НИСМО МОГЛИ ДА ИЗВЕТРИМО СТАН!
ОВОГ ПУТА НЕЋЕМО ИМАТИ ПРОБЛЕМА С ТИМ!

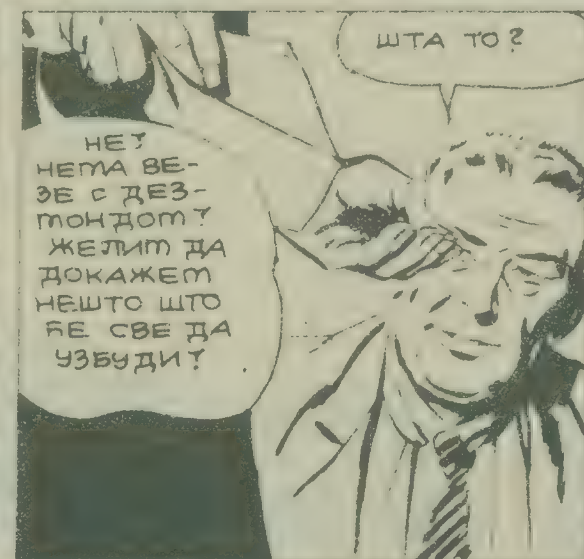

НЕСТРПЉИВ САМ ДА ВИДИМ ИСХОД...

ЈУХУУУ! ПЕПЕО ПОТИЧЕ ОД КОРЕНА НЕКЕ АРОМАТИЧНЕ БИЉКЕ...

АХА! ЗАНЗИБАРСКИ ВРАЧЕВИ КОРИСТЕ ТУ БИЉКУ ПРИЛИКОМ РИТУАЛА...

МОГУ ЛИ САД У КУХИЊУ, КИРБИ?
ДА! АЛИ, ПРВО ПОЗОВИ КАПЕТАНА КАРМОДИЈА И РЕЦИ МУ ДА ДОЛАЗИМ!

У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ...
ИМАМ НЕОБИЧАН ПЕПЕО КОЈИ ЋЕ ВАС СИГУРНО ИНТЕРЕСОВАТИ!
ЈЕ ЛИ ТО ДЕЗМОНД ОПЕТ НЕШТО ИЗГОРЕО?

ШТА ТО?
НЕ! НЕМА ВЕЗЕ С ДЕЗМОНДОМ! ЖЕЛИМ ДА ДОКАЖЕМ НЕШТО ШТО ЋЕ СВЕ ДА УЗБУДИ!

ДА РОЈС ХАНТЕР НИЈЕ УБИО ШЕРВУДА ДЕНТОНА!
ХЕЈ! ПОЛАКО!

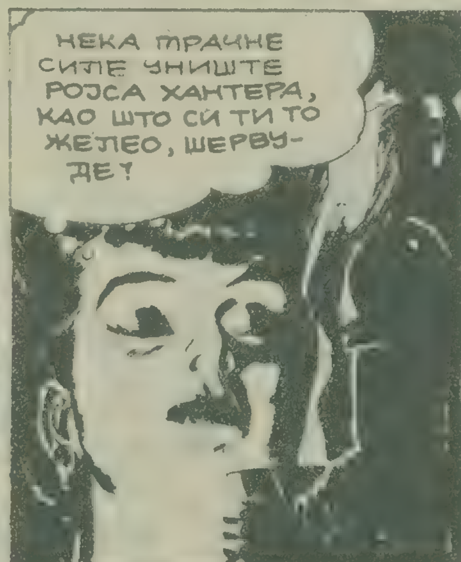

ЖАО ТИ ЈЕ, АЛИ МОРАЋЕШ ДА ОБНОВИШ ПРОЦЕС!
ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ДА ТА ГОМИЛИЦА ПЕПЕЛА ДОКАЗУЈЕ ДА ХАНТЕР НИЈЕ УБИЦА?

РИПЕ, ХАНТЕРУ ЈЕ ПОШТЕНО СУЂЕНО! СЛУЧАЈ ЈЕ ОКОНЧАН!
ХОЋЕШ ДА ПОЂЕШ СА МНОМ ДО ДЕНТОНОВИХ?

АЛИ, ПОСТОЈЕ НОВИ ДОКАЗИ!
У РЕДУ! ПОЋИ ЋУ С ТОБОМ, ШЕТЊЕ РАДИ!

ДОБАР ДАН, КЛЕР! ОДАКЛЕ ВАМ ТО МАЈМУНЧЕ?
СА ЗАНЗИБАРА! ДОНЕО ГА ЈЕ МОЈ БРАТ!

ЈА САМ КАПЕТАН КАРТОДИ! КИРБИ ЖЕЛИ ДА МИ ПОКАЖЕ РАДНУ СОБУ ВАШЕГ БРАТА!
САМО ИЗВОЛИТЕ! МИСЛИМ ДА АТОЛА НЕЋЕ ИМАТИ НИШТА ПРОТИВ!

НЕКА МРАЧНЕ СИЛЕ УНИШТЕ РОЈСА ХАНТЕРА, КАО ШТО СИ ТИ ТО ЖЕЛЕО, ШЕРВУДЕ!

ШТА ОПЕТ ТРАЖИТЕ ОВДЕ, КИРБИ?
ИЗВИНИТЕ АКО СМО ВАС УЗНЕМИРИЛИ!

ОВО ЈЕ ТА СТАТУА И КАДИОНИЦА КОЈУ ЖЕЛИМ ДА ВИДИШ, КАРТОДИ!
ШТА ТУ ИМА НЕОБИЧНО?

САМО ОВО...
НЕ ДОДИРУЈТЕ СВЕТОГ ВИШТУ!

НЕЋЕМО ДА ПОВРЕДИМО ВАШЕГ ИДОЛА! САМО ВРШИМО ИСТРАГУ!
ОНА ЈЕ ЗАВРШЕНА! ЗАТО... ОДЛАЗИТЕ!

ПОЛАКО, ПОЛАКО! ЗА ПОЛИЦИЈУ ОВДЕ ЈОШ ИМА ПОСЛА!
ДА ЛИ СТЕ ВИ ТО ПРОТИВ МЕНЕ?

НИСАМ ЈА НИ ПРОТИВ КОГА! МЕНЕ ЗАНИМА САМО ИСТИНА!
ОСТАВИЋУ ВАС, ОНДА! АЛИ, ЧУВАЈТЕ СЕ ВИШТИНЕ ОСВЕТЕ!

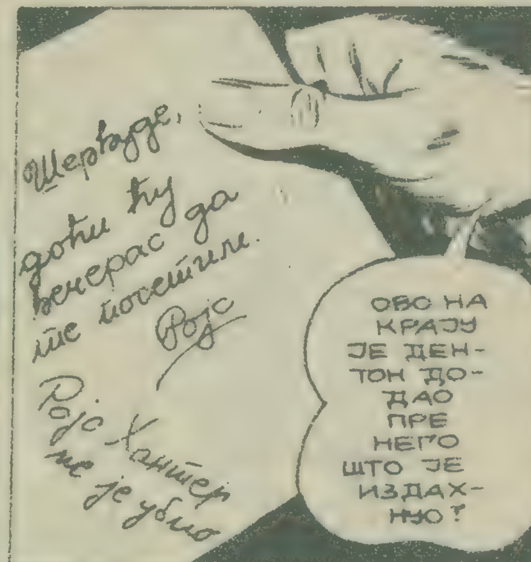

ДОМОРОЦИ ЗАНЗИБАРА ДРЖЕ ОВУ СТАТУУ САМО У КУЋАМА САМОУБИЦА!
А САД МИ ОБЈАСНИ КАКВЕ ВЕЗЕ ИМА ОВАЈ ПЕПЕО СА СТАТУОМ?

ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ДА СЕ ШЕРВУД САМ УБИО?
ДА!

А ГДЕ ЈЕ ПИШТОЉ КОЈИМ ЈЕ ИЗВРШИО САМОУБИСТВО?

ЗНАМ ДА ГА НИСТЕ ПРОНАШЛИ...
ОНДА ОТПАДА ТЕОРИЈА О САМОУБИСТВУ!

А ШТА КАЖЕШ ЗА ПИСМО КОЈЕ СМО ПРОНАШЛИ НА ДЕНТОНОВОМ ПИСАЋЕМ СТОЛУ?
ДА ГА ВИДИМ!

Шерваде, доћи ћу вечерас да те посетим. Ројс
Ројс Хантер ме је убио
ОВО НА КРАЈУ ЈЕ ДЕНТОН ДОДАО ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ИЗДАХНУО!

АЛИ, ХАНТЕР ЈЕ НА СУЂЕЊУ ИЗЈАВИО ДА ШЕРВУД НИЈЕ ХТЕО ДА ГА ПРИМИ!
ЗАР ТИ САД НИЈЕ СВЕ ЈАСНО?

ТИ МУ ВЕРУЈЕШ, РИПЕ? МИ СМО ПРЕТРАЖИЛИ СВАКИ КУТАК КУЋЕ И ДВОРИШТЕ! ОД ПИШТОЉА НИ ТРАГА!

РИПЕ, УЗАЛУД СИ СЕ ТРУДИО! ВОЗИ МЕ КУЋИ!
ИЗГЛЕДА ДА СИ У ПРАВУ!

ТЕ НОЋИ РИП КИРБИ НИЈЕ МОГАО ДА СПАВА...
ЈА И ДАЉЕ МИСЛИМ ДА СЕ ШЕРВУД УБИО И СВЕ ТАКО УРЕДИО ДА ИЗГЛЕДА КАО ДА ЈЕ РОЈС ЊЕГОВ УБИЦА...

АЛИ, ШТА ЈЕ С ПИШТОЉЕМ?

ИМА МНОГО ПИТАЊА НА КОЈА НЕМА ОДГОВОРА...

ХИРБИ, САД ЈЕ ЧЕТИРИ УЈУТРО, А ВИ ЈОШ НЕ СПАВАТЕ!
ЗАСПАО БИХ ЈА КАД БИХ ЗНАО ЗАШТО СЕ ЈЕДАН ЧОВЕК УБИО ДА БИ СВУ КРИВИЦУ СВАЛИО НА ДРУГОГ!

ЗВУЧИ НЕВЕРОВАТНО, СЕМ АКО ДОТИЧНОМ НИЈЕ ОСТАЛО ЈОШ МАЛО ЖИВОТА!
ПА, ДА! ШЕРВУД СЕ ИЗНЕНАДА ВРАТИО ИЗ ЗАНЗИБАРА ЈЕР ЈЕ СИГУРНО ТЕШКО ОБОЛЕО!

ДЕЗМОНДЕ, ТИ СИ ГЕНИЈЕ!
ТО СТЕ ТЕК САДА ОТКРИЛИ?

ИДЕМ ОДМАХ У ПОЛИЦИЈУ ДА ВИДИМ НАЛАЗЕ АУТОПСИЈЕ!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ВАША ТЕОРИЈА БИТИ ТАЧНА!

УБРЗО КОД ГЛАВНОГ ХИРУРГА ЗА АУТОПСИЈУ...
ДОКТОРЕ, ДА ЛИ СТЕ ОТКРИЛИ ЈОШ НЕШТО, СЕМ МЕТКА, У ТЕЛУ ДЕНТОНА ШЕРВУДА?
СЕСТРО, ДОНЕСИТЕ МИ ДЕНТОНОВУ ФАСЦИКЛУ!

НЕМА ГРЕШКЕ! ДЕНТОН ЈЕ ИЗДАХНУО ОД МЕТКА! АЛИ ЈЕ ПАТИО ОД ТЕШКЕ ТРОПСКЕ БОЛЕСТИ И ЖИВЕО БИ МОЖДА ЈОШ МЕСЕЦ - ДВА!

КЛЕР, ИМАМ ДОБРИХ ВЕСТИ! ДОШАО БИХ ДО ВАС!

ЧЕКАМ ВАС С НЕСТРПЉЕЊЕМ! АТОЛА НИЈЕ КОД КУЋЕ!

САД САМ СИГУРАН ДА ЈЕ ШЕРВУД ИЗВРШИО САМОУБИСТВО... САМО ДА ПРОНАЂЕМ ПИШТОЉ...

УЂИТЕ! ДА ЛИ СТЕ УТВРДИЛИ ДА ЈЕ МОЈ ВЕРЕНИК НЕВИН?
ДА!

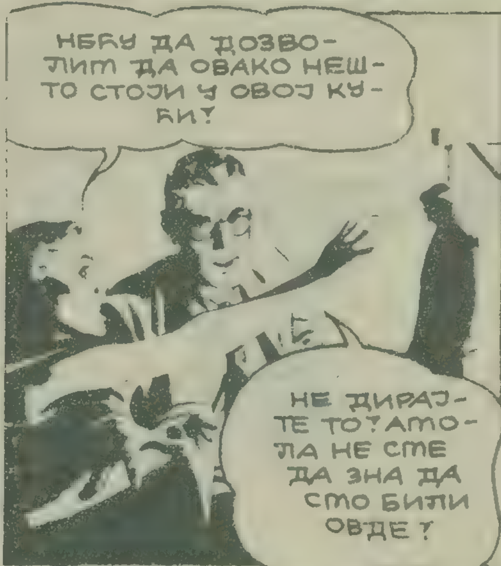

ПРЕМА НАЛАЗУ ЛЕКАРА, ВАШ БРАТ ЈЕ БИО ТЕШКО БОЛЕСТАН!
ДА?! ШТА ТО САД ЗНАЧИ?

ПОТВРЂУЈЕ МОЈУ ТЕОРИЈУ ДА СЕ ВАШ БРАТ САМ УБИО! АЛИ, ТО НЕ МОЖЕМО ДА ДОКАЖЕМО ДОК НЕ ПРОНАЂЕМО ПИШТОЉ!
КРЕНИМО ОДМАХ У ПОТРАГУ!

НИ ТРАГА ОД ПИШТОЉА! СВЕ СМО ПРЕТРАЖИЛИ СЕМ АМОЛИНЕ СОБЕ! МОЖЕМО ЛИ ТАМО?
ИСКОРИСТИМО ПРИЛИКУ ДОК ЈЕ ОДСУТНА!

ХЕЈ! ОВЕ ЛУТКЕ СУ КАО ЖИВЕ!
ТО ЈЕ ЊЕН ХОБИ! ИГРА СЕ С ЊИМА КАО ДА ЈЕ МАЛА ДЕВОЈЧИЦА!

ОХ! ПОГЛЕДАЈТЕ! ОНА ЖЕЛИ ДА РОЈС УМРЕ!
ХММ! КАКО ЈЕ ВЕРНО НАПРАВИЛА ОВУ ЛУТКУ!

НЕЋУ ДА ДОЗВОЛИМ ДА ОВАКО НЕШТО СТОЈИ У ОВОЈ КУЋИ!
НЕ ДИРАЈТЕ ТО! АМОЛА НЕ СМЕ ДА ЗНА ДА СМО БИЛИ ОВДЕ!

НЕ ВРЕДИ, РИПЕ! ПИШТОЉ НИЈЕ ОВДЕ!
ДА ЈЕСТЕ, КАРТОДИ И ЊЕГОВИ ЉУДИ БИ ГА ВЕЋ ПРОНАШЛИ!

НЕ ПРЕДАЈТЕ СЕ!
ИПАК ЋЕМО УСПЕТИ ДА СПАСЕМО РОЈСА...

ИЗВИНИТЕ! НЕРВИ СУ МИ ПОПУСТИЛИ!
НЕ ИЗВИЊАВАЈТЕ СЕ! ПОНЕКАД НАМ НИШТА НЕ ОСТАЈЕ СЕМ СУЗА!

ВРАЋАМ СЕ КУЋИ, АЛИ ОПЕТ ЋУ ВАМ СЕ ЈАВИТИ! ГДЕ СУ МИ КАЧКЕТ И ЛУЛА?
ПА, БИЛИ СУ ТУ НА СТОЧИЋУ!

ХЕЈ! УЗЕО ИХ ЈЕ РАНГО! АЛИ, КАКО ЈЕ ИЗИШАО ИЗ КАВЕЗА?
ДА ЛИ СТЕ ГА ДОБРО ЗАТВОРИЛИ?

РАНГО, ХОЋЕШ ДА МИ ВРАТИШ МОЈЕ СТВАРИ?

КАКО СИ ТИ ПАМЕТАН И ДОБАР! А КАКО СИ ПОБЕГАО ИЗ КАВЕЗА?
ЗНА ОН ДОСТА ТРИКОВА! ШЕРВУД ЈЕ МНОГО ВРЕМЕНА ПРОВЕО С ЊИМ!

ЗАИСТА? НЕШТО МИ ЈЕ ПАЛО НА ПАМЕТ! РАНГО, ДА ЛИ ТИ ТО ПОКУШАВАШ ДА НАС НАМАГАРЧИШ?

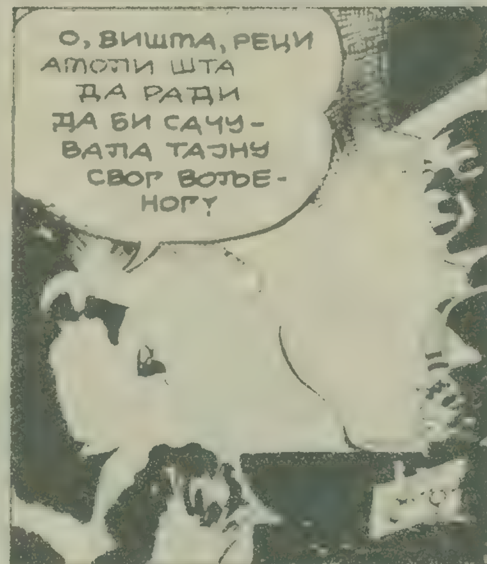

ДА ЛИ ЈЕ МАЈМУН БИО У КУЋИ НА ДАН ШЕРВУДОВЕ СМРТИ?
ДА! А ЗАШТО?

НИСАМ ЈОШ СИГУРАН, АЛИ МИ ЈЕ ПАЛА ФАНТАСТИЧНА ИДЕЈА!
МОГУ ЛИ ЈА ТУ НЕШТО ДА ВАМ ПОМОГНЕМ?

ДА! О ОВОМЕ НИКОМ НИ РЕЧ! ОСТАНИТЕ САМО УЗ РАНГА, А ЈА ЋУ ВЕЧЕРАС ДА ПОКУШАМ С ЈЕДНИМ ЕКСПЕРИМЕНТОМ!

РАНГА ДОБРО ЧУВАЈТЕ!
БЕЗ БРИГЕ, КИРБИ!

НЕ ЗНАМ ШТА ЈЕ НАШ ДЕТЕКТИВ СМИСЛИО, АЛИ МОРАМО ДА ЧИНИМО ШТА НАМ КАЖЕ!

О, ВИШТА, РЕЦИ АМОЛИ ШТА ДА РАДИ ДА БИ САЧУВАЛА ТАЈНУ СВОГ ВОЉЕНОГ!

ДЕЗМОНДЕ, ОБУЦИ НЕШТО СТАРО! ИМАМО ПОСЛА ВЕЧЕРАС!
ТО ВОЛИМ ДА ЧУЈЕМ!

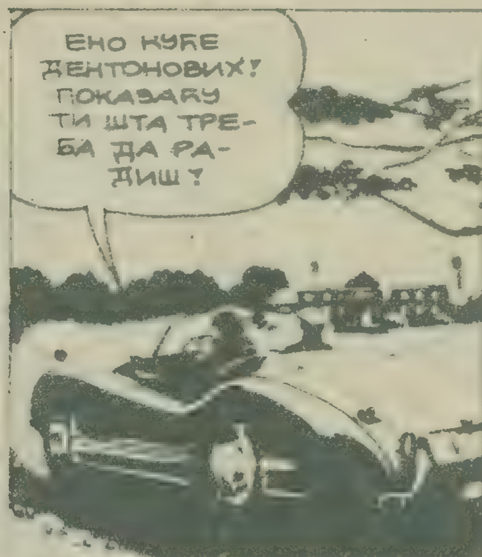

МОГУ ОВАКО?
КАКО ДА НЕ! САД ЋУ И ЈА БИТИ ГОТОВ! САМО ДА НАПУНИМ РЕВОЛВЕР ЋОРЦИМА!

ЗАШТО ЋОРЦИМА?
ЗАТО ШТО МИ ПРАВИ МЕЦИ СИГУРНО НЕЋЕ БИТИ ПОТРЕБНИ!

КОД ДЕНТОНОВИХ ЋЕМО КАД СЕ СМРКНЕ!
СВЕ МИ ЈЕ ОВО ФАНТАСТИЧНО... АЛИ, КО ЗНА?

РАНГО, ИДЕМ ДА ТИ СПРЕМИМ НЕШТО ЗА ЈЕЛО! А ТИ, БЕЗ ТРИКОВА!

АМОЛА ЗНА КАКО ДА САЧУВА ТВОЈУ ТАЈНУ, ШЕРВУДЕ... РАНГО МОРА ДА УМРЕ...

ЕНО КУЋЕ ДЕНТОНОВИХ! ПОКАЗАЋУ ТИ ШТА ТРЕБА ДА РАДИШ!

ЧУЈУ СЕ КОРАЦИ! СИГУРНО СЕ АТОЛА ВРАТИЛА...

РАНГО, ДЕТЕКТИВ КИРБИ НЕЋЕ САЗНАТИ ТАЈНУ ОД ТЕБЕ!

МОРАШ УМРЕТИ!

АТОЛА! СТАНИ!

ГЛУПАЧО! САДА ЋЕШ И ТИ УМРЕТИ!

АТОЛА, ТИ СИ ПОЛУДЕЛА!

ЗАУВЕК ЋУ ТЕ СЕ ОТРЕСТИ!
НЕ! НЕ!

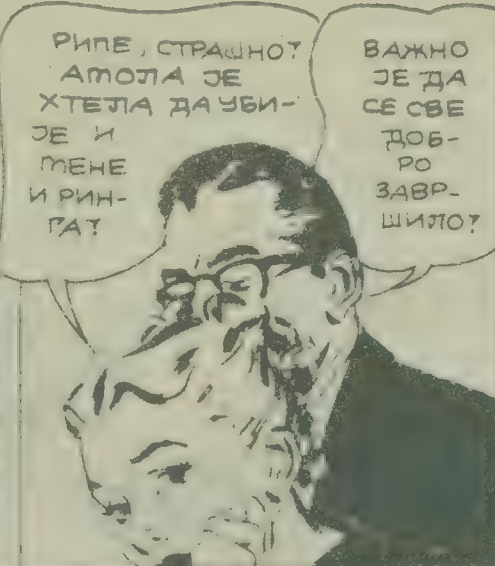

НИКО НЕ ОДГОВАРА! МОЖДА СУ ИЗИШЛЕ!
НЕ ВЕРУЈЕМ! МОРАЋЕМО ДА УПОТРЕБИМО СИЛУ!

КРИК! ДОПИРЕ ОДОЗГО!

АТОЛА, ПУСТИ БОДЕЖ!

ЊУШКАЛО ЈЕДНО! ОСТАВИ МЕ НА МИРУ!
ТАКО... НИЈЕ ЗА ЖЕНУ ОРУЖЈЕ!

НЕМАМ ВРЕМЕНА ДА ВАС ВОДИМ У ЗАТВОР...
... АЛИ, ЛИСИЦЕ ЋЕ НАМ ПОМОЋИ ДА НАМ НЕ СМЕТАТЕ!

РИПЕ, СТРАШНО! АТОЛА ЈЕ ХТЕЛА ДА УБИЈЕ И МЕНЕ И РИНГА!
ВАЖНО ЈЕ ДА СЕ СВЕ ДОБРО ЗАВРШИЛО!

АЛИ, ЗАШТО ЈЕ ПОКУШАЛА ДА УБИЈЕ РИНГА?
ДА БИ САЧУВАЛА ТАЈНУ СВОГ МУЖА!

РАНГО ЈЕ САМО УПЛАШЕН! МИСЛИМ ДА ЋЕ МОЋИ ДА УЧЕСТВУЈЕ У НАШЕМ ЕКСПЕРИМЕНТУ!

ДЕЗМОНДЕ, ТРЕБА ДА СЕ ПОПНЕШ НА КРОВ! С ЊЕГА СЕ ВИДИ ДЕНТОНОВА РАДНА СОБА!
НА СРЕЋУ, НИЈЕ МНОГО ВИСОКО!

ЧУВАЈ СЕ, ДЕЗМОНДЕ!
ЗАБОРАВЉАТЕ ДА САМ НЕКАД БИО ПЛАНИНАР!

ЖАО МИ ЈЕ, АТОЛА, ЗБОГ ОВОГА! НИ СЛУТИО НИСАМ ДА СТЕ СПРЕМНИ НА ЗЛОЧИНЕ!

ОСТАВИЋЕМО ВРАТА КАВЕЗА ОТВОРЕНА! КЛЕР, ПОЂИТЕ СА МНОМ!

РЕКОНСТРУИСАЋЕМО ЧИТАВ ДОГАЂАЈ! КОЛИКО ЗНАМ, ПРОЗОР ЈЕ БИО ОТВОРЕН?
ДА!

ШЕРВУД ЈЕ ПРОНАЂЕН У ОВОМ ПОЛОЖАЈУ?
ДА!

ОДЛИЧНО! САД ЈЕ СВЕ СПРЕМНО ЗА ЕКСПЕРИМЕНТ!
АЛИ, КИРБИ, ШТА ЋЕ ВАМ РЕВОЛВЕР?

НЕ БОЈТЕ СЕ! НАПУЊЕН ЈЕ БОР-ЦИ-МА!
НИШТА НЕ РА-ЗУМЕМ!

САДА ИЗИЂИТЕ У ХОДНИК И ПАЗИТЕ ДА ВАС РАНГО НЕ ВИ-ДИ!
КАКО ВИ КА-ЖЕТЕ...

КАДА ЈЕ РИП ОСТАО САМ У ДЕНТОНОВОЈ РАДНОЈ СОБИ...

КУЋОМ СЕ РАЗЛЕ-ГАО ПУЦАЊ...

А ПОЛА ЈЕ ВРИС-НУЛА...

ПРАВЕЋИ СЕ ДА ЈЕ МРТАВ, РИП ЈЕ ИСПУС-ТИО РЕВОЛ-ВЕР...

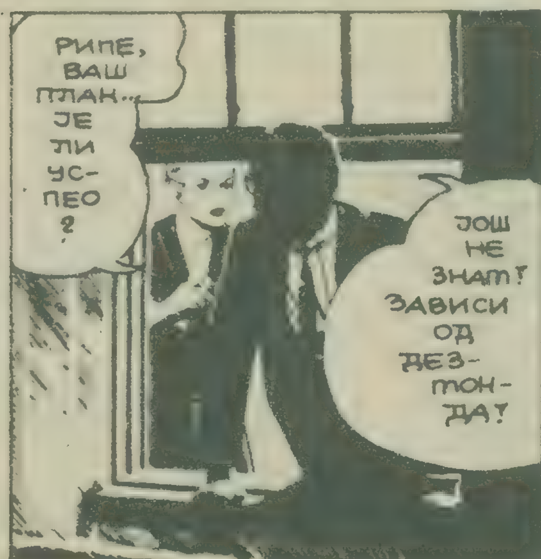

РАНГО ИЗЛЕТЕО ЈЕ ИЗ КАВЕЗА ЧИМ ЈЕ ЧУО ПУ-ЦАЊ...

ЖИВОТИЊА СЕ БЕЗ ОК-ЛЕВАЊА УПУТИЛА КА РАДНОЈ СОБИ...

... ДО-ХВАТИ-ЛА ЈЕ РЕВОЛ-ВЕР...

... И ЈЕДНИМ СКОКОМ СЕ НАШЛА КРАЈ ОТВОРЕНОГ ПРОЗО-РА...

ДЕЗ-МОНДЕ, ЕВО ГА! НЕ ИС-ПУШТАЈ ГА ИЗ ВИДА!

РИПЕ, ВАШ ПЛАН... ЈЕ ЛИ УС-ПЕО ?
ЈОШ НЕ ЗНАМ! ЗАВИСИ ОД ДЕЗ-МОН-ДА!

ЗА ТРЕНУТАК РАНГО ЈЕ ЗАСТАО...

... А ОНДА КРЕНУО ДАЉЕ ПРЕКО КРОВА...

НАСТАЛА ЈЕ ОПАСНА ТРКА ПО КРОВУ...

КАКО ЈЕ ХИТАР... А НЕ СМЕМ ДА ГА ИЗГУБИМ ИЗ ВИДА...

БРЗО, КЛЕР! МОРАМО ДА ПОМОГНЕМО ДЕЗМОНДУ!

РИПЕ, РАНГО ЈЕ СКОЧИО НА ДРВО!

ЕНО И ДЕЗМОНДА!
НЕ! ДЕЗМОНДЕ, НЕЋЕШ УСПЕТИ!

НА СРЕЋУ...

ОХ! ХОЋЕ ЛИ ТА ЖИВОТИЊА ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА СТАНЕ?

НЕ СМЕМ ДА ГЛЕДАМ!
ДЕЗМОНДА САДА НИКО НЕ МОЖЕ ДА ЗАУСТАВИ!

РАНГО ЈЕ САКРИО РИПОВ РЕВОЛВЕР У ШУПЉЕМ СТАБЛУ...

ДЕЗМОНД НИЈЕ ОКЛЕВАО...

РИПЕ, БИЛИ СТЕ У ПРАВУ! ОВДЕ СУ ДВА РЕВОЛВЕРА!
СЈАЈНО! УЗМИ ОБА И ПАЖЉИВО СИЂИ!

КЛЕР, ПРЕПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ОВАЈ ПИШТОЉ?
ДА! ПРИПАДАО ЈЕ МОМ БРАТУ!

ДЕЗМОНДЕ, ЧЕСТИТАМ! ПОМОГАО СИ ДА СЕ РЕШИ СЛУЧАЈ ДЕНТОН!
ПИХ! БИО ЈЕ ТО МАЧИЈИ КАШАЉ ЗА МЕНЕ...

ОНЕСВЕСТИО СЕ!

БРЗО ДА ГА УНЕСЕМО У КУЋУ!
ПРОНАЋИ ЋУ МИРИШЉАВУ СО...

ДОЛАЗИ К СЕБИ!

КАКО СЕ ОСЕЋАШ, ДЕЗМОНДЕ?
МНОГО БОЉЕ! ИЗВИНИТЕ ЗБОГ МОЈЕ ТРЕНУТНЕ СЛАБОСТИ!
БИЛИ СТЕ ДИВНИ!

ДРАГО МИ ЈЕ ДА СИ ДОШАО ТАКО БРЗО, КАРМОДИ!
ПРЕКИНУО САМ ВЕЧЕРУ ЗБОГ ТЕБЕ! НАДАМ СЕ ЗБОГ ВАЖНЕ СТВАРИ!

ПОКАЗАЋУ ТИ РЕЗУЛТАТ ЕКСПЕРИМЕНТА КОЈИ САМ ИЗВЕО У ДЕНТОНОВОЈ РАДНОЈ СОБИ!
РИПЕ, ТАЈ СЛУЧАЈ ЈЕ ЗАВРШЕН И НЕМАШ ШТА ДА МИ ПОКАЖЕШ!

А ШТА КАЖЕШ ЗА ОВО? ДЕНТОНОВ ПИШТОЉ!
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ЊЕГОВ ...

... И ДА СЕ ОН ЊИМЕ УБИО?
БАЛИСТИЧКИ ТЕСТ И ОТИСЦИ ПРСТИЈУ ЋЕ ТО ВЕЋ ДА ДОКАЖУ!

А ЈА САМ ОТКРИО ДА ЈЕ ДЕНТОН ДРЕСИРАО МАЈМУНА ДА НА ПУЦАЊ УЂЕ У РАДНУ СОБУ, УЗМЕ ПИШТОЉ И САКРИЈЕ ГА!

АМОЛА, ШТА ВИ КАЖЕТЕ НА ОВО?
НЕКА МИ МОЈ ВОЉЕНИ ШЕРВУД ОПРОСТИ! ЊЕГОВУ ТАЈНУ ВИШЕ НЕ МОГУ ДА ЧУВАМ! КИРБИ ЈЕ ОТКРИО ИСТИНУ!

МОЈ МУЖ МЕ ЈЕ НАТЕРАО ДА СЕ ЗАКУНЕМ ДА ЋУ ЋУТАТИ!
МОРАЋЕТЕ СА МНОМ У ПОЛИЦИЈУ!

ВЕЋ СУТРА ЋУ ПОКРЕНУТИ ПРОЦЕС ДА ОСЛОБОДИМО ХАНТЕРА! РИПЕ, ДА ЛИ И ТИ ПОЛАЗИШ ?
ДА! ОВДЕ ВИШЕ НЕМАМ ШТА ДА РАДИМ!
СТАНИТЕ! ИМАМ ЈА НЕШТО...

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...
... ОВАЈ СУД СЕ НАДА ДА ЋЕТЕ ПРИМИТИ ИЗВИЊЕЊЕ ЗА ВЕЛИКУ НЕПРАВДУ КОЈА ВАМ ЈЕ УЧИЊЕНА, ХАНТЕРУ!
ДА, СУДИЈО!

КЛЕР, ДРАГА...
ЗНАЛА САМ ДА ЋЕ СВЕ БИТИ У РЕДУ!

А СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО ОД ОНЕ СТАТУЕ ВИШТИНЕ!
ХЕЈ, ДОБРО СИ МЕ ПОДСЕТИО! ИМАМ НЕШТО ДА УРАДИМ...

ЗАР ТО НИЈЕ СТАТУА ОНОГ ЗАНЗИБАРСКОГ БОЖАНСТВА?
ЈЕСТЕ, ДЕЗМОНДЕ! ПОКЛОНИЛА МИ ЈЕ АТОЛА НА ПОВРАТКУ У СВОЈУ ДОМОВИНУ!

ЛЕПА ЖЕНА, АЛИ МНОГО ЧУДНА!
ОНА ЈЕ САМО БИЛА ЖРТВА ЈЕДНОГ ЛУКАВОГ ТИПА!

А ШТА ЈЕ С РАНГОМ ?
УЗМИ СВОЈ ШЕШИР, ПА ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ!

ШТА ТРАЖИМО ОВДЕ У ПАРКУ, РИПЕ ?
ВИДЕЋЕШ КРОЗ КОЈИ МИНУТ!

ЕНО РАНГА У СВОМ НОВОМ ДОМУ!
ХЕЈ! ОН НАС ЈЕ ПРЕПОЗНАО!

ЈЕСИ ЛИ ЗАДОВОЉАН ? ПРЕТПОСТАВЉАО САМ ДА БРИНЕШ ШТА ЈЕ С МАЈМУНЧЕТОМ!
ИЗГЛЕДА ДА МУ ЈЕ ЛЕПО У НОВОМ ДРУШТВУ! ПОСЕЋИВАЋУ ГА ЧЕСТО!
КРАЈ

ЂОРЂЕ БАЛАШЕВИЋ ПО ЧЕТВРТИ ПУТ

ЛАЛА У ПЕСКУ

Некадашњи „панонски морнар" упутио се ка Мексику али је у пустињи Тексаса нашао нешто од звучног декора пригодног за тематику којој је сада окренут

У принципу, Балашевић је згодан за сваку теорију. Можете му лако побројати бројне врлине а још га лакше претворити манама. Најтеже је, међутим, наћи аргументе за побијање његовог талента за причање приче или негирање шарма који олако надвиси сваки недостатак. Управо нова плоча талентованог Лале „Целовечерњи The Kid" даје повода за поновно вагање Балашевићевих основних квалитета, неизлечених мана, али и победоносног смисла за изналажење нових тема.

Пошто је прилично несрећно решавао проблеме почетног професионалног искуства (први албум), пошто је потресно сабрао све своје доживљаје на естради (други албум) и крајње двосмислених вода у којима се вешто сналазио (трећи албум) – Балашевић се, после огромног успеха, суочио са дилемом – куда и на који начин даље? Изгледа да му је једна типична Џони Кешевска тема са прошле плоче („Божа звани пуб") која је веома заинтригирала широку публику дефинитивно отворила поље интересовања и да је оно географски смештено на амерички средњи запад и традиционални „каубојски звук". Определивши се за ту нелогику (бачки ламент у просторима између Тексаса и Мексика) Балашевић није (осим у две верзије теме „Целовечерњи The Kid" и „Don Francisko" Long Play) срушио свет на „прву лопту" али је доказао да иза тих гег песама у њему још има превише стихова и размишљања који заслужују да се веома пажљиво саслушају и одзвоне. Управо на тој страни, сусрећемо аутора спремног да и даље пева „оно што чује" али на начин обогаћен другим квалитетима и са мало више животних резона. Не увек задовољног победника већ и резона губитника.

У „Блузу мутне воде" и „Никад као Бане" он се отворено бави проблемом „заједничке муке" док у песмама „Свирајте ми Јесен стиже дуњо моја" и „Неко то од горе види све" сабира неке носталгије са красном дозом сете. Ако том збиру додате један занимљив рок („Медена времена") и типично летњу баладу („Луњо") ето вам плоче која не улази „под хитно у ухо", али, зато, кад једном уђе ту дуго остаје и налази пут ка оним, обично негостољубљивим, пределима срца где се чувају најдраже ствари.

Можда ово и није најбољи Балашевићев албум али се на њему свакако налазе неке од његових најбољих песама

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

BLUES МУТНЕ ВОДЕ

Музика и текст: Ђорђе Балашевић
Изводи: Ђорђе Балашевић

Свашта се ради у мутној води:
лукава мрена и глупави смуђ.
Караш и бандар – лопов и
жандар – и рибе што живе на
рачун туђ.
Малене оне – већих се клоне.
Не пазиш и већ те нема за трен.
Где год да беже стигну у
мреже. Неко је рођен да
постане плен.

Ја певам свој blues без намере
битне – и највеће рибе за мене
су ситне.
Ја са стране само посматрам
тај свет.
А будем и ја и смуван и варан,
па, свакоме се деси да испадне
шаран.
То је бар рутинска ствар.

Ко живот води у мутној води
мора све трикове добро да зна.
У мутној води, што многим
годи. Посебно оним са врха и
дна.
Сви знају сврху штука на врху.
Ту су да кваре и да праве лом.
А доле, на дну, судбину једну
многима решава некакав сом.

Ја певам свој blues без намере
битне и највеће рибе за мене
су ситне.
Ја са стране само посматрам
тај свет.
Ја певам свој blues у срцу
дубине, и држим се, претежно,
златне средине.
То је бар рутинска ствар.

На шта се своди живот у води?
Па, ето: грабљивци имају власт.
Гргеч је глупан, али је крупан,
па мале рибице гута у сласт.

У дане гадне, кад вода падне,
плашљиве рибе не вреде ни
грош.
Нађу кризе, друкчије гризе,
тад само најбољи пливају још.

Ја певам свој blues без намере
битне – и највеће рибе за мене
су ситне.
Ја са стране само посматрам
тај свет.
Ја певам свој blues у вртлогу
глувом и питам се шта раде
рибе на сувом.
То је бар рутинска ствар.

НОВА ПЛОЧА

MOTORHEAD – Another „Perfect Day" (Bronze – Југотон)

Посредством у последње време, најагилније југословенске дискографске куће, загребачког Југотона, у наше продавнице је стигао и за сада последњи албум „најбучније рок банде", трија Motorhead. „Another Perfect Day" је вероватно најчуднија плоча за Лемија и пријатеље и много пријатније изненађење за оне који нису били превише загрејани за „стари Motorhead", него за задрте обожаваоце „пакленог трија". Не може се рећи да овој плочи недостаје карактеристична агресивност и енергија, али чињеница је да ту има исувише „музикалности" и „чистог" свирања за које је углавном заслужан гитариста Брајен Робертсон, у то време новајлија, а данас већ бивши човек за групу. Албум није постигао неки већи успех у свету, али то не значи да љубитељи доброг „тешког метала" неће наћи на њему нешто за своје уво. Сингл са плоче је била песма „I Got Mine", а Лемијева најдража ствар је „Marching Off To War". Пријатно.

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ

РОКЕНРОЛ ПОЉУПЦИ

Љубав покреће свет. Најлепши израз љубави је пољубац. Зато није ни чудо што су рок-песме пуне тог предивног геста.

1. Ко је то љубио ради памети („Kissing To Be Clever")?
   а) Kissing The Pink
   б) Culture Club
   в) Duran Duran
2. Ко од доленаведених никада није био члан Ватреног пољупца?
   а) Сенад Карић
   б) Шефћет Хоџа
   в) Фадил Реџић
3. Они су некада били монструми ноћи, али данас нема више тајни, мистике и маски... Они су:
   а) Black Sabbath
   б) Kiss
   в) Смок
4. Текст песме „Мајстор за пољупце" је написала
   а) Зана Нимани
   б) Слађана Милошевић
   в) Марина Туцаковић
5. „Kiss Of Life" („Пољубац живота") је песма са последњег студијског албума Питера Гебријела?
   а) да
   б) не

РЕШЕЊА: 1.б 2.в 3.б 4.в 5.а

РОК СПОМЕНАР

На овој фотографији из нашег рок споменара видите групу Туристс (Tourists) која је крајем седамдесетих имала хит са својом верзијом песме Дасти Спрингфилд „I Only Went To Be With You". Група није

више имала сличних успеха и распад је био неминован али ако мало пажљивије погледате фотос, приметићете позната лица Дејвида Стјуарта (први слева) и Ен Ленокс (седи) који данас чине мегапопуларни дует Јуритмикс (Eurythmics)

РОК ДАТУМ

19. јануар 1949.

Рођен Роберт Палмер. Репутацију стекао почетком седамдесетих као певач групе Винигер Џо (Viniger Joe) у којој је, иначе, певала са њим и Елки Брукс. Соло каријеру почиње да гради од 1975. и данас улази у ред најцењенијих енглеских аутора и певача. Последњи успех му је прошлогодишња плоча „Понос" **(Pride).**

Robert Palmer

ИНТЕРВЈУ ИНТЕРВЈУ ИНТ

РОК

РУДАР ДУШЕ

Д Д (The The) је формиран као група да би се временом свео на само једног човека, оснивача Мета Џонсона (Matt Johnson). Окупљање је уследило после објављивања огласа у енглеској музичкој штампи. Било је то 1979. да би годину дана касније снимили свој први сингл „Контроверзне истине" који је накнадно био уврштен и на компилацијски албум „Природа умире – још увек живи". Након тога, људство напушта поставу и Мет остаје сам, снимајући под сопственим именом, соло албум „Запаљење плаве душе". После ове епизоде поново присваја име (The The) и објављује

серију синглова, један још увек необелодањени албум и... Тако стижемо до садашњости и актуелног албума „Копање по души" („Soul Mining")

● ***Прва песма на плочи је „Чекам на сутрашњицу". То је аутобиографска музика?***

– Аутобиографска је, јер све што сам градио распало се у парчиће. Као и опречност мишљења: када си био млад, све је изгледало јасно био си наиван, а онда си постао... Твој мозак је постао загађен људима и свачим око тебе, све је било самлевено хипокризијом.

● ***Данашња поп-музика тежи да комуницира искључиво мишићима, за разлику од The The који апелује на мозак. Чуди ме да после овако упечатљивог албума ти ниси већ суперзвезда?***

– Тренутно налазим себе у конкуренцији са људима који циљају на топ листе. Не осећам никакву симпатију према њима, осећам се потпуно одвојеним, драго ми је да не гајим помодан изглед јер се мода брзо мења. Покушавам да се одвојим од те врсте јефтиноће, тежим ванвремености. Једино желим да објављујем квалитетне плоче, сличноним квалитету, тако да људи који купују The The плоче знају да ће добити добру музику

● ***Мислиш ли да на тај начин можеш постићи неки већи успех на данашњој сцени?***

– Квалитет и класа увек испливају на крају. Што је мој успех спорији, што ми је дуже потребно да дођем до њега, то ћу дуже бити присутан у овој индустрији. Имам времена да се аклиматизујем и развијем свој талент. Ако се све догоди пребрзо, изгубљен си у сјају и на крају то ништа не значи јер све је пролазно. Ја циљам на моћне изјаве које могу утицати на људске животе, зато је људима из дискографске куће много теже да продају моју музику

● ***Како досадашњи синглови нису много постигли, каква ти је стратегија преостала?***

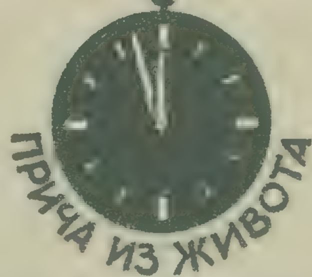
– Не брине ме много успех синглова. Радије бих био оријентисан на публику која воли албуме, на мало старију публику коју је теже инфилтрирати него ли тинејџерску. У наредних дванаест месеци ћу рашчистити многе ствари, с новим албумом потпуно различитим од садашњег, снимићу неке видео-спотове. Мој наредни сингл „Телесни рад" („Body Work") биће потпуно изненађење, музички и текстуално

● ***Твој досадашњи рад је био углавном спој поетских текстова са електронским компоновањем. Шта мислиш о улози технологије?***

– Можеш употребити технологију, али не и дозволити да будеш злоупотребљен. Све те справе и нови изуми једино су добри онолико колико су људи који их користе инвентивни

Мет може бити убројан међу генијалне практичаре музичких технонапредака за креирање атмосфере, не дозвољавајући да буде спутан било каквим ограничењима. Он је рудар технолошки креиране емоционалне музике. Пожелите му добродошлицу у своју душу

Светислав Стојановић

НИСУ ОТИШЛИ НА ПИЋЕ

У ТРЕНУТКУ КАД СУ СЕ СВИ ВЕЋ ОПУСТИЛИ ОЧЕКУЈУЋИ СКОРО ИСКРЦАВАЊЕ, ЗАПОВЕДНИЦИ ПОДМОРНИЦЕ ЗАТРАЖИЛИ СУ ПРИРУЧНИК ПЛОВИДБЕ. НИКО ЈОШ НИЈЕ НИ САЊАО ДА СУ У БЕЗИЗЛАЗНОЈ СИТУАЦИЈИ.

Наша подморница „Тракјулент" кретала се прилично споро, неких десет чворова на сат. Пролазили смо тамним водама дубоког естуарског залива у доњем току реке Темзе очекујући да се убрзо искрцамо и ту јануарску ноћ 1950. године проведемо на копну. Све је текло уобичајеним током, „Тракјулент" је био на рутинској пловидби.

Укрцали смо се око девет пре подне, поред посаде која је бројала шездесет чланова из Ширнеса је кренуло и 18 цивила, електричара и инсталатера. У послеподневним часовима прошли смо испод Маргита и Рамзгита и на површину исплovили око шест сати.

Била је то већ трећа година како сам радио као торпедиста на подморници, чинило ми се да је познајем „у душу" и да заиста ништа непредвиђено не може да се догоди. Ипак, било ми је помало чудно кад сам од заповедника добио наређење да што хитније донесем Приручник пловидбе. Колико је мени било познато до тада се никада није догодило да било ко затражи ту подебелу књижурину, посебно не неко ко је имао такво искуство као мој капетан поручник Чарлс Бауерс. Са одликовањем из другог светског рата Бауерс је у краљевској морнарици важио за једног од најпоузданијих.

С обзиром да тај приручник није често био у употреби требало ми је доста времена да га пронађем у капетановој радној соби. Видевши ме да трчим са књигом другови су ме питали шта није у реду. И сам збуњен одговорио сам им да не знам.

Приручник сам пружио потпоручнику Фрују коме је то била прва пловидба на новој функцији. Док је нервозно прелиставао странице, над њега су се надвели капетан Бауерс и навигатор, поручник Хамфри Бејкер. По њиховим нервозним лицима и невезаним реченицама осетио сам да се догађа нешто непредвиђено. Погледао сам по пучини али осим шкрте месечине која је обасјавала воду ништа друго нисам приметио. Пуним плућима удахнуо сам хладан ваздух и таман кад сам се спремао да поново „зароним" у унутрашњост подморнице, чуо сам како капетан издаје наређење за узбуну.

Тек касније сазнао сам зашто су заповедници „Тракјулента" затражили приручник. Изронивши на површину приметили су пред собом светла која су очигледно припадала неком већем броду. Али, распоред светла био им је непознат – покушавали су да га одгонетну консултујући приручник. На жалост, нису имали довољно времена. Наша подморница сударила се са огромним танкером.

Ударац је био страховит, једва сам успео да одржим равнотежу и да се грчевито ухватим за ограду која је окруживала палубу. „Тракјулент" се затресао и готово у тренутку опасно занео на страну. У року од неколико секунди потонуо је као камен на дно.

Моја срећа је била што сам се затекао на палуби тако да сам у тренутку кад је подморница потонула још увек имао шансе да се спасем. Нашао сам се у води. Нисам имао за шта да се прихватим и једино што ми је преостало било је да се трудим да се одржим на површини. Пливао сам у тами настојећи да дишем пуним плућима. Чуо сам вапаје за помоћ али никога нисам успео да разазнам у мраку.

Вода је била хладна као лед, чинило ми се да ме пече по телу. Пливао сам и пливао као у неком ружном сну, и даље не верујући да се то догађа мени и мојим друговима са којима сам се до пре неколико тренутака договарао како ћемо, кад се искрцамо, свратити на по једно пиће. Нисам смео ни да мислим колико их је страдало.

Изгубио сам сваки појам о времену. Крајичком свести схватио сам да ме плима која је наступила све даље односи у дубине Северног мора.

После једног сата полуонесвешћеног су ме спасли морнари са неког данског брода. Требало ми је доста дуго да се опоравим. Чим сам дошао свести, покушао сам да дознам колико се мојих другова спасло. Тек кад је извршен увиђај добијен је коначан биланс страдалих – у морским дубинама нестало је шездесет четворо људи! И ја бих био међу њима да ме нису позвали да им хитно донесем приручник.

Фредерик Хенли

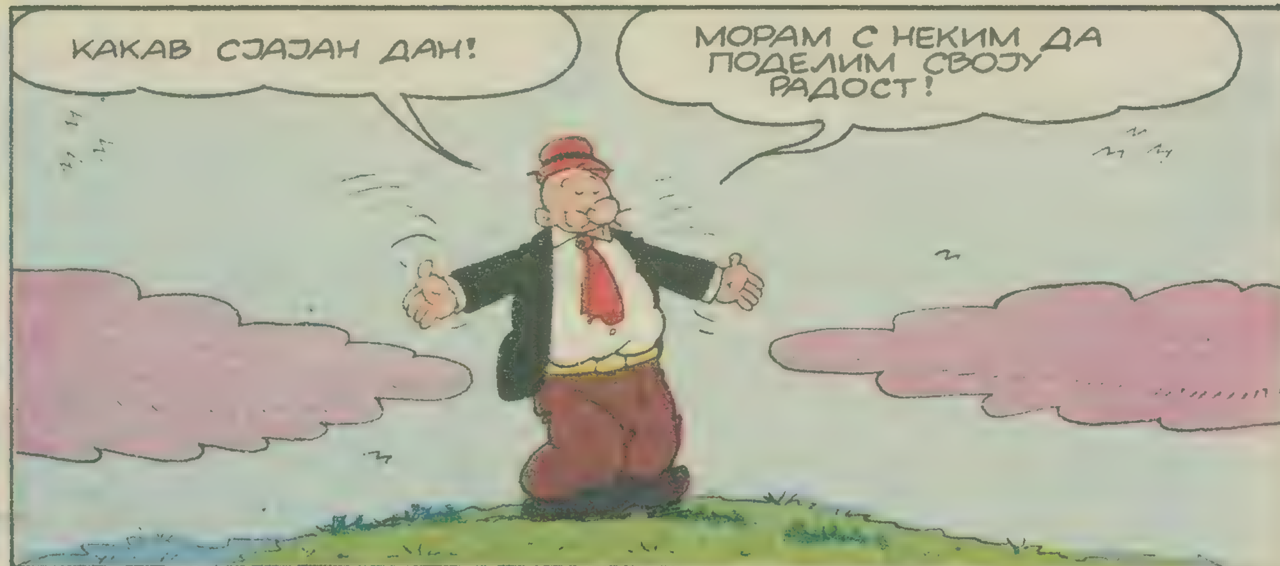
* * *

Подморница „Тракјулент" се 12. јануара 1950. године сударила са шведским танкером „Дивина" тешким шестсто тона. Био је то брод који је специјализован за арктичке воде. Подморница је у тренутку потонула задобивши огромна оштећења.

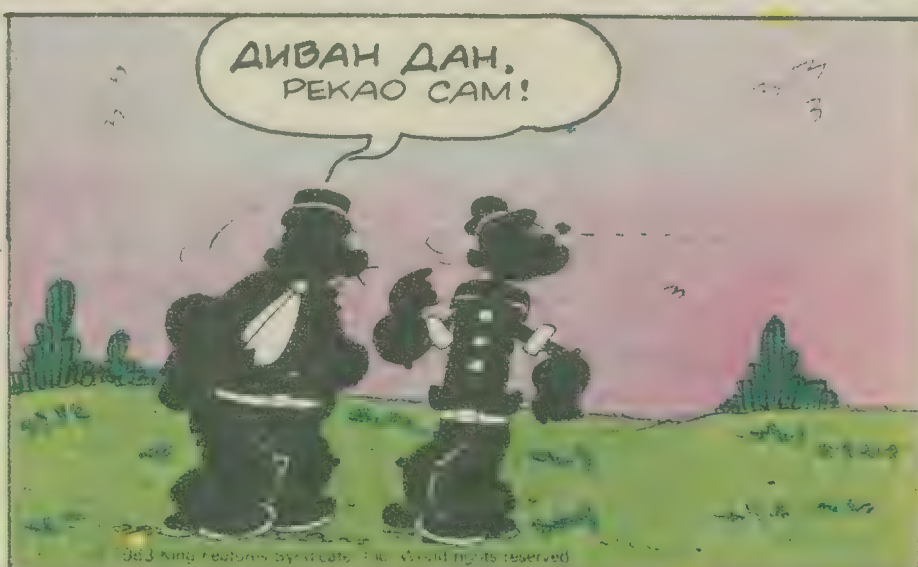
На суђењу које је организовано заповедник „Тракјулента" поручник Бауерс, који се спасао, ослобођен је оптужбе али је разрешен дужности јер је утврђено да је подморницу непажњом довео до безизлазне ситуације.

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

КАКАВ СЈАЈАН ДАН!
МОРАМ С НЕКИМ ДА ПОДЕЛИМ СВОЈУ РАДОСТ!

ЗДРАВО, ДРУЖЕ, ПРЕДИВАН ДАН, ЗАР НЕ?

ДИВАН ДАН, РЕКАО САМ!

ЕЈ, РЕКОХ ДИВАН ДАН!

ТРАС!
!
ЕВО ТИ!
ХА-ХА-ХА!

ДУУМ!

Е, **САД** ЈЕ ЗАИСТА ДИВАН ДАН!
?
?
?
9-25
BUD SAGENDORF

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Вилијам Тен

ПРОЈЕКТ „ПСТ!"

ПОШТО ЈЕ МОНРО ЗАРОБЉЕН, ОНО ШТО ЈЕ У ДРУГОЈ КУПОЛИ ДОЋИ ЋЕ ПО НАС...

Мислим да сам перфекциониста. Шта ту има лошег? Сматрам да када се нечега прихватите треба да буде урађено до краја, тако рећи савршено. Био сам задовољан свим мерама безбедности, осим једном – називом пројекта.

Пројект „Пссст!"

Не знам која је будала то смислила и нећу се распитивати, али било ко да је требало би га премлатити. До ђавола! Када желите да један пројекат остане у тајности, онда му свакако не дајете ТАКВО име! Назовите га некако неутрално, као „Менхетн" или „Орао", што не би изазвало ничију сумњу.

Али не! Нама су залепили назив „Пссст!" и зато смо морали да предузимамо изузетне мере предострожности да би осигурали тајност пројекта. Два пута недељно свако је рапортирао главном психијатру да би био тестиран на бази снова и хипноанализе, уместо једном месечно, као што је било уобичајено. Природно, генерал који је командовао утврђењем, где се налазила наша истраживачка станица, није смео да пита шта радимо под претњом казне преког суда. Речено му је да зауздa машту сваки пут кад чује понеку јаку експлозију.

Замислите! Неки идиот из Вашингтона планирао је да укључи пројекат у војни буџет наводећи његов пун назив! Само захваљујући хитној интервенцији томе се стало на пут и он је ушао под рубрику „Разна истраживања".

Пошто смо спречили ову неопростиву и судбоносну грешку, могли смо да кренемо на прави посао у вези са пројектом. Ви свакако знате о А-бомби, Х-бомби и Ц-бомби, јер је информација пуштена у јавност. Не знате, међутим, баш као ни ми, о другом, новом оружју које се конструише јер то није наш, а ни ваш посао. Пројекат „Пссст!" је у ствари требало да допуни дејство и значај новог оружја.

Нама није био циљ да стигнемо на Месец јер смо то одавно учинили. Наш циљ се састојао у томе да дођемо до Месеца пре било које друге велике силе и да поставимо једну сталну оружану станицу, а да све то учинимо у највећој тајности.

Мислим да вам је сад јасно зашто смо сви ми који радимо на пројекту (до ђавола са његовим именом!) били опседнути идејом строге поверљивости. Ипак, пре него што смо узлетели, сви смо осећали да смо успели да предузмемо одговарајуће мере безбедности и да ни трачак било каквог обавештења није процурио.

Тако смо тада мислили.

Спустили смо се и пошто смо, уз одговарајућу церемонију подигли америчку заставу, кренули смо на прави посао. Најзад смо извршавали своје задатке, које смо безброј пута вежбали на Земљи. Мајор Монро припремао је ракету за повратак на Земљу. Само он ће се вратити. Пуковник Хоторн детаљно је прегледао наше залихе и делове покретног пребивалишта, проверавајући да се нешто није покварило приликом спуштања на Месец. А ја, пуковник Бенџамин Рајс, први командант војне базе број 1 на Месецу, вукао сам на својим јадним леђима једног академика, огромне контејнере са свемирског брода и постављао их на место где је требало да подигнемо наше пластично пребивалиште у облику куполе.

Сви смо завршили са својим задацима у исто време, као што је било предвиђено, и кренули на извршење другог дела пројекта.

Монро и ја почели смо са градњом куполе. То није био једноставан посао. Отпакивали смо, спајали, ушрафљивали и везивали, а када смо завршили, чекао нас је још тежи задатак: постављање компликованих инструмената на своје место и у оперативно стање.

У међувремену Том Хоторн је одлепршао у малом извиђачком броду, јер је по програму требало да изврши грубу трочасовну инспекцију подручја око наше станице. Сматрали смо овај део пројекта губљењем времена и горива, али неопходном предострожношћу. Требало је да утврди да ли има једнооких чудовишта која се шврћкају лунарном површином! У ствари, Томов лет имао је за циљ да нас снабде додатним подацима у геолошким и астрономским условима које би Монро вратио у Генералштаб на Земљи.

Том се вратио после свега 40 минута. Његово округло буцмасто лице испод шлема било је бело као креч. И наша су задобила сличне тонове када нам је саопштио шта је видео.

ВИДЕО ЈЕ ЈЕДНУ КУПОЛУ!

– Мало је већа од наше – муцао је узбуђено – и мало пљоснатија на врху и... није светлуцава као наша, али има неколико мрља у различитим бојама, тако... разбацаних. Иначе је сива и тамна... И то је све што може да се види.

– Нема никаквих обележја, амблема? – питао сам забринуто. – Нема ништа, мислим, никога у близини.

– Не, пуковниче.

Приметио сам да ме зове по чину први пут откако смо почели да радимо на пројекту, што је другим речима значило: „Човече, тешко теби! Не бих желео да сам у твојој кожи и да доносим одлуке."

– Је ли, Том – добаци Монро. – Да није то само неко испупчење на тлу, а?

– Слушај, Монро, ја сам геолог. Мислим да са лакоћом могу разликовати природну од вештачке топографије. Осим тога, застао је – сетио сам се нечега што сам заборавио. Видео сам један свеж мали кратер поред куполе, баш онакав какав оставља ракета при узлетању.

– Ракета – поновио сам. – Ракета, кажеш?

Том се саосећајно насмешио:

– Требало је да кажем свемирски брод. На основу кратера не може се закључити какво превозно средство употребљавају ти типови. Није исти кратер као што остављају наши џетови, ако вам то нешто значи.

Свакако да није значило.

Повукли смо се у наш брод и одржали ратни савет. Ратни, у правом смислу те речи. И Том и Монро су ме ословљавали са „пуковниче" на крају сваке реченице, док сам их ја звао именом. Међутим, то није ништа помогло: ЈА сам морао да одлучим шта даље.

– Слушајте – рекох најзад. – Постоји могућност да они знају да смо овде. Или су нас видели када смо слетели пре два сата, или су угледали Томов скаутски брод. Међутим, постоји могућност и да не знају да смо овде. Затим, они су или људска бића са Земље, и у том случају су највероватније непријатељи, или су страна бића са неке друге планете, и у том случају могу бити непријатељи или пријатељи или ко зна шта! Мислим, да у складу са здравом памећу, као и са стандардним војним процедурама, треба да их сматрамо непријатељима све док се супротно не докаже. У међувремену наставићемо с екстремним мерама безбедности да не бисмо започели интерпланетарни рат са потенцијално пријатељски настројеним странцима или... шта су да су!

Обрисао сам зној са чела и наставио:

– У реду. Од виталног је значаја да Генералштаб буде обавештен о овоме одмах, али пошто још нису успостављене везе, једини начин је да пошаљемо Монроа назад. Ако то учинимо, ризикујемо да Том и ја будемо заробљени, док се Монро са појачањем не врати. У том случају непријатељска страна долази до важних обавештења у вези са нашим персоналом и инструментима, док наша страна има само голо сазнање да је неко или нешто подигао базу на Месецу пре нас. Због тога су **додатне информације** оно што нам је најпрече потребно!

Накашљао сам се значајно: – Због свега горепоменутог предлажем да ја седим на једном крају телефонске везе са Томом који ће седети у броду са руком на дугмету за покретање мотора, спреман да полети на Земљу оног часа када од мене добије такво наређење. Монро ће узети извиђачки брод и спустити се што ближе страној куполи, свакако узимајући у обзир мере предострожности. Остатак пута ће прећи пешице што неће бити лако у свемирском оделу.

Монро ће користити радио само за договорене бесмислене речи, које

ће ме обавестити о следећем: прво, о спуштању брода, друго, о доласку до куполе, и треће, о могућем упозорењу да Том треба да узлети. Ако буде заробљен, а имајући у виду да је примарни задатак извиђача да прикупи и пренесе сазнања о непријатељу, Монро ће најгласније и најбрже што је могуће и што му непријатељска реаговања дозволе, изговорити прикупљене податке о непријатељу у микрофон и тако мене обавештавати све док нам непријатељ не прекине везу. Како вам ово звучи?

Обојица су климнули главом потврдно. Што се њих тицало, команда је била издата. Што се мене тицало, купао сам се у зноју.

– Једно питање – рече Том. – Зашто сте изабрали Монроа за извиђача?

– Бојао сам се да ћеш ме то питати. Сва тројица смо веома неспортски научници који су тек после доктората почели да раде у војсци. Сетио сам се да је Монро полу-Индијанац, је л' тако? Надам се да му је ипак нешто остало у крви...

– Хм... ја сам само једном четвртином Индијанац. Ипак, даћу све од себе. И ако се херојски не вратим, хоћете ли, молим вас, разговарати са шефом безбедности да дозволи да се моје име скине са листе оних која се не смеју објављивати да би се могло укључити у модерну историју? Мислим да је то у оваквим околностима најмање што могу да тражим.

Обећао сам да ћу учинити све што је у мојој моћи.

Када је узлетео, сео сам поред телефона и мрзео сам себе што сам изабрао Монроа за овај посао. Али, исто бих тако себе мрзео да сам изабрао Тома. А ако се нешто догоди, па Том мора да се врати на Земљу, ја ћу остати да седим у куполи сам самцит, и чекати...

– Мрз негле! – зачуо сам Монроов звонак глас. Значи, извиђачки брод се спустио.

Нисам се усуђивао да употребим радио да попричам са Томом јер сам се плашио да не пропустим неку важну Монроову поруку. Зато сам седео начуљених ушију. После извесног времена чуо сам „Мисгасу!" што је значило да је Монро у близини непријатељске куполе, да му се приближава пузећи, или, боље речено, четвороношке, или ко зна како.

А онда, одједном, чуо сам Монроа како се дере из петних жила, узвикујући моје име, а затим крчање. **Ухваћен је!** И оно што га је ухватило, одмах је прекинуло нашу радио-везу. Нису били, или, није било нимало наивно.

Настала је тишина.

После неколико минута испричао сам Тому шта се десило.

– Јадни Монро – рекао је, а ја сам осећао прекор у гласу.

– Слушај, Том – казао сам. – Ако сад полетиш нећеш имати ништа важно да кажеш онима на Земљи. Пошто је Монро заробљен, оно што је у другој куполи доћи ће по нас... бар ми се то чини логичним. Чим су га заробили, нису мрави већ наше или обимније величине. Пустићу их да нам приђу што ближе, бар да видим како изгледају, бар да знамо да ли су људска бића или нешто друго. Свака и најмања информација о њима је важна. Све што видим пренећу теби, а ти ћеш имати још доста времена да узлетиш. Је л' важи?

– Ви сте шеф, пуковниче! – одвратио је тмурно, па додао: – Са срећом!

А онда није било шта да се ради осим да се чека. Седео сам размишљајући о експедицији. Девет година и сва та тајновитост и сви трошкови и истраживачки рад... а све да се заврши овако: седим и чекам да ме покоси неко непознато оружје неких непознатих бића! Схватио сам Монроову последњу жељу. Понекад смо осећали да се све држи толико у тајности да наши шефови скоро као да нису желели да и ми сами знамо на чему радимо. И научници су људи, и они желе признања. И сам сам се надао да ће цела експедиција бити забележена у историји, али то је сада изгледало сасвим неостварљиво.

Два сата касније извиђачки брод се спустио испред наше куполе. Врата су се отворила. Монро је изишао напоље и кренуо према мени. Упозорио сам Тома да пажљиво слуша: – Можда је трик, можда је дрогиран или тако нешто...

Није изгледао дрогиран, али нешто није било у реду. Пришао је куполи, ставио једну ногу у тешкој чизми на металну кутију и налактио се:

– Како си, Бен? – упитао је. – Како стоје све мале стварчице?

– Па? – промумлао сам упитно.

Глумио је збуњеност:

– Па? Па шта па? А, да, она друга купола. Хоћеш да знаш ко је у њој? Имаш право да будеш радознао. Вођа строго поверљиве експедиције као што је пројект „ПСССТ!" проналази другу куполу на Месецу! Он мисли да смо ми први, кад оно...

– Мајоре! – заурлао сам. – Предајте извештај у ставу мирно! Сад!

Монро се само благо насмеши: – То је по војнички, а? Како регрути кажу, постоји прави начин, погрешан начин и војни начин. Само знаш, постоје и други начини, многи други начини!

– Он је померио памећу – прошапта Том у слушалицу право у моје уво.

– Они други нису ванземаљци, Бен – настави Монро у изненадном изливу присебности. – Не, не, они су људска бића и то веома. И са Земље су. А погоди одакле?

– Убиће те! – урликнуо сам. – Одакле? Из Кине, Совјетског Савеза, Аргентине?

Направио је гримасу: – Погрешно... покушај поново.

Буљио сам у њега: – Једино друго место које...

– Тако је – рече – погодио си, пуковниче. Она друга купола припада МОРНАРИЦИ, проклетој МОРНАРИЦИ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА!

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	САЊИВОСТ, ДРЕМЉИВОСТ	ХОБОТНИЦА	ВРСТА БИЉКЕ, АКАНТ	ГОВОРНИК, ОРАТОР	ПОРЕКЛО РЕЧИ	ИМЕ ОД МИЉА ЗА БАБУ	ВЕЛИКА НЕОТРОВНА ЗМИЈА
НУЖНОСТ							
ВЕШТ, СПРЕТАН							
ДЕО МЕХАНИКЕ							
НАРАШТАЈ / ГРАД У ЈАПАНУ							
						НУЛА / "АМПЕР"	
"СУМПОР" / ВРСТА ПТИЦЕ				УЉАНА БИЉКА / НУМЕРИСАЊЕ			
ВЕРНО						"ДИНАР" / ИЗВРШИТИ ЛАНСИРАЊЕ	
"СУМПОР"		ВАЦАЧКА СПРАВА / ПЕВАЧИЦА ИЗ "ЂЕРДАНА"					
ЗНАК ЗА ТУЛИЈУМ			ГЛУМИЦА ОРЕМОВИЋ / ВРСТА ЕКСПЛОЗИВА				ЈЕДАН РОДИТЕЉ
ЗНАК ЗА ФОСФОР	НА ИДЕЈНИ НАЧИН						
ПРИРАШТАЈ							
ДУЖЕ КУВАТИ	ИМЕ КАРЕЊИНЕ				ИНИЦИЈАЛИ НАШЕГ НОБЕЛОВЦА		
ПРИТОКА ЛИМА					ЗНАК ЗА КИНУ / ВРСТА СКУТЕРА		
ДЕВА							ТУРСКИ ПОЛИТИЧАР ИСМЕТ
ДОВЕСТИ ДО УСИЈАНОСТИ							
ХРАНЉИВА МАТЕРИЈА							
АНАТОЛИЈ ЉАДОВ			ЕКИПА	"БОР" / СТАРОГРЧКИ БАСНОПИСАЦ		"ЕАСТ" / ВРСТА ЧЕТИНАРА	
СТАРИ ИСЛУЖЕНИ ВОЈНИК							
РАЗНОСАЧ АВИЗА (мн.)							
ИМЕ ТВ РЕДИТЕЉА БАЈФОРДА							ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ
ИВО ПИПИКО			ТУРСКА ТИТУЛА				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: издатак, Злетово, малиган, етичар, Ђаја, С, уронити, Евијан, ова, ено, понекад, аз, сан, Плетвар, ран, ара, Ита, цис, Тоби, ви, И, екран, угор, атол, СП, нови, то, Ериксон, Каћ, око, СК, Икар.

КОМПАС ЈУГОСЛАВИЈА

ООУР ДОМАЋИ ТУРИЗАМ ЉУБЉАНА

КОМПАСОВ ЗИМСКИ ПРОГРАМ – „ЗИМА 1983/84" нуди вам богат избор скијалишта у домовини и иностранству. Данас вам представљамо ГОЛТЕ.

ЗИМА 1983/84.

ГОЛТЕ

Рекреациони туристички центар Голте изнад Мозирја налази се у подножју Савињских Алпи на надморској висини од 1410 метара одакле се отвара чудесан поглед на Савињску долину и околна брда. Центар је са долином повезан жичаром и новим путем који води све до хотела Голте и Мозирске куће. Скијашки терени и стазе су подешене за све категорије скијаша од почетника до професионалаца а њихов капацитет је преко 3500 спортиста на сат. Љубитељима трчања на скијама стоји на располагању стаза дуга 12 километара а за оне који воле ноћно скијање уређена је пруга Медвеђак. Голте има једну жичару са столицама и четири за вучу у дужини од 2.250 метара а у изградњи су још две жичаре за вучу и једна са дуплим седиштима. У саставу центра Голте налази се и сервис за изнајмљивање скијашке опреме. Голте је од Титовог Велења удаљено свега 20, а од Марибора 95 а од Љубљане 110 километара.

Гостима су на располагању три хотела: „Голте" на надморској висини 1.410 m са комплетним комфором и дискотеком; пансион Матјаж је нова зграда у алпском стилу са свега 12 соба и хотел „Турист" који је смештен у центру Мозирја. Госте од хотела до жичаре вози скијашки аутобус. Због малог капацитета гости се овде осећају као код куће.

Цена пуног пансиона за седам дана креће се од 5.500 до 6.250 динара – зависно од хотела.

Сва обавештења на адресу: КОМПАС ЈУГОСЛАВИЈА, ООУР ДОМАЋИ ТУРИЗАМ, СЕКТОР СКИ, Титова 21, Љубљана, телефони: (061) 217-145, 219-690 и 219-654.
као и свим Компасовим пословницама у земљи.

ЏИМ ИЗ ЏУНГЛЕ: УЦЕНА

PAUL NORRIS

DON MOORE

ИДУЋЕГ ПЕТКА: КЛОПКА

ШАШАВИ СТРАНАЦ НА ДАСКАМА

Смучање је данас спорт који има велики број присталица: појединим такмичењима присуствује и до сто хиљада гледалаца.

Некадашње даске нису ни слутиле да ће прављење смучки постати праве индустрије: данас се праве од дрвета, метала или пластике.

ХЕНРИХ АУГУСТ АНГЕЛ КОЈИ ЈЕ НА СМУЧКАМА ВИТЛАО ПО БРДИМА ОКО ЦЕТИЊА ВРЛО БРЗО ЈЕ „ЗАРАЗИО” СВОЈЕ НОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ И ЧАК – ДОБИО ОДЛИКОВАЊЕ ЗА ТО.

Покушај Швеђана да 1518. устанком истерају Данце из своје земље завршио се неуспехом. Моћни суседи су и овог пута били моћнији и вођу побуне Густава Ериксона Васу одвели су са собом као таоца верујући да ће његовим заточеништвом умирити Швеђане. И заиста Швеђани су мировали, бар на изглед.

Међутим, млади Густав Ериксон Васа није мировао: чим су се за њим залупила тамничка врата, одлучио је да побегне. Разумљиво, то је било много лакше смислити него извести. Густав је био заточен у далекој леденој пустари Селен и требало је не само наћи начин већ и имати петљу да се прође тим беспућем.

Густав Ериксон Васа имао је све то и успео да 1521. стигне у своју Шведску савладавши претходно на скијама 86 километара по страшној мећави. Ускоро је савладао и Данце, постао намесник Шведске, а две године касније крунисао се за краља Густава I. Његова владавина значила је почетак јачања будуће моћне шведске државе.

У историји скијања упамћен је његов подвиг на скијама, а Швеђани од 1922. у част свог срчаног

краља сваке године приређују такмичење у скијашком трчању, најмасовније у свету, на коме просечно учествује око 10 хиљада такмичара.

Скандинавци воде

Ова прича о шведском краљу и његовим скијашким способностима само је једна у дугој историји смучања.

Према неким сачуваним пећинским цртежима и предметима из каменог доба, историчари закључују да су се још прастановници најсевернијих предела наше планете кретали лакше по снежним пространствима помоћу неке направе коју су стављали на своју обућу. Једна од најстаријих скија, за коју се претпоставља да је стара око 4500 година, пронађена је у шведском месту Хетингу, а најстарији цртеж смучара археолози су открили на норвешком острву Реди и верују да је настао око 2000. године пре наше ере.

Лапонци су вековима били смучари без премца што није ништа необично: ово је цртеж лапонског смучара из 1673.

Наравно, историчари имају много доказа о томе да скија није изум савременог света, да су их, тамо где је то било могуће, користили првенствено као превозно средство, да су на њима ишли у лов али и у војничке походе. Десетак векова касније један други историчар – Швеђанин Олаус Магнус – пише о једној великој скијашкој трци... Помињу се затим смучарске чете по европским армијама, оснивање првих скијашких удружења и националних савеза, међународна такмичења. Интересовање за смучање се ширило, посебно у скандинавским земљама.

Крајем 19. века све су бројније експедиције које истражују непознате крајеве, посебно Гренланд. Једну од таквих експедиција предводио је шведски научник и истраживач Ерик Адолф Норденскјелд: седамдесетих година прошлог века обишао је, добрим делом санкама и смучкама, велики део Гренланда и тај подвиг је, тврде историчари скијања, много допринео да овај бели спорт постане популарнији. Већ 1884. забележено је да је Лапонац Паава Ларс Нилсен Туорда на такмичењу које је Норденскјелд организовао у част Лапонаца који су га пратили у његовој експедицији смучкама претрчао 220 km за 21 час и 22 минута. Међутим, један други истраживач који је такође истраживао Гренланд, пресудно је утицао на даљи развој смучања у готово читавој Европи.

Боца снега под пазухом

Реч је о Фритјофу Нансену, норвешком поларном истраживачу и професору океанографије у Ослу. Овај будући добитник Нобелове награде за мир 1922. (после I светског рата бавио се питањем заштите ратних заробљеника и националних мањина) кренуо је 17. јула 1888. са двојицом Лапонаца и касније славним капетаном Отом Свердрупом у истраживање Гренланда окованог ледом. Дванаест дана пловили су уз неприступачне обале овог највећег острва на свету, затим се око 400 km удаљили од брода, па опет враћали и, коначно, 1. августа 1888. смучкама кренули са источне према западној обали Гренланда.

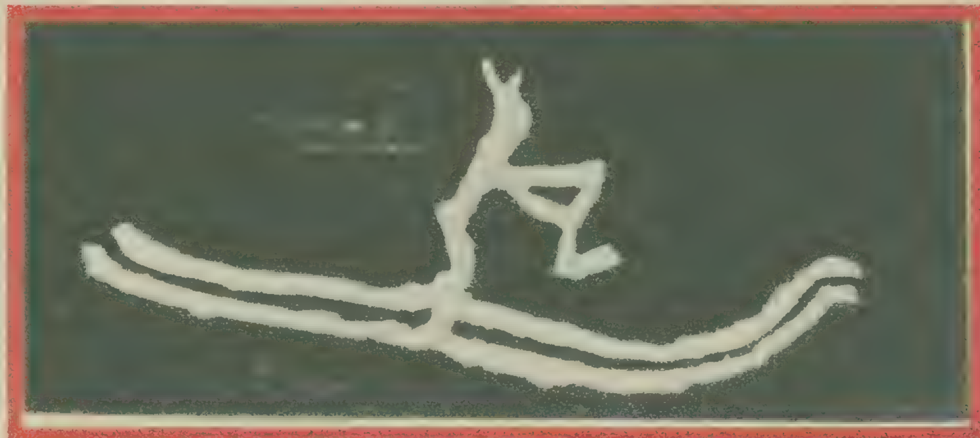
У својој књизи „Скијама по Гренланду", објављеној 1890, Фритјоф Нансен врло живо прича о невољама које су снализиле његову екипу на том нимало лаком путу преко неистраженог Гренланда. На мразу који се често спуштао и до минус 45С, пише Нансен, било је готово неиздржљиво. Саонице на којима су возили храну и неопходне инструменте страдале су врло брзо и чланови екипе били су принуђени да све то натоваре на себе и смучкама крче даље пут.

Све време хранили су се хладним оброцима, али им је много теже од тога и језиве хладноће падала жеђ. Нансен записује да су више од месец дана били приморани да топе лед трљајући га о сопствено тело. Дешавало се чак да су у боце набијали снег и онда их тако напуњене држали испод пазуха. Али, ишли су даље и почетком октобра стигли на западну обалу Гренланда и у насељу Готхоб презимили.

Да смучање није изум модерног човека сведочи и овај цртеж откривен у једној пећини уз реку Виг на обали Белог мора. Аутор цртежа очигледно није сматрао да је смучарима потребна и посебна одећа.

Крајем маја првим пролећним паробродом вратили су се у Норвешку где им је приређен величанствен дочек. Многи су овај несумњив подвиг приписали смучкама и вест о њима муњевито се проширила Европом. Посебне заслуге у томе имала је већ помињана књига „Скијама по Гренланду".

Најстарији цртеж смучара: археолози су га открили на норвешком острву Реди и верују да је настао око 2000 година пре наше ере.

„Лиже" за успомену

Исте године Нансенов земљак Хемесвит претрчао је на скијама удаљеност од 50 km за само 4 часа и 26 минута, што је за оно време био више него изванредан резултат.

Наравно, одјек и публицитет који је дат Нансеновој експедицији на Гренланд стигао је у наше крајеве. Најпре у Словенију где је, рецимо, Едмунд Чибеј, исте године када је Нансенова експедиција кренула, донео прве оригиналне норвешке смучке. За развој смучања, кажу историчари, врло је заслужан смучарски педагог Матијас Здарски који је уједно био и изванредан конструктор скија и везова. Забележено је да је за скијашко трчање израдио смучке дугачке три метра и да је конструисао више од 200 различитих везова!

То није све: Матијас Здарски је открио предности држања тела при вожњи у претклону, скијао је у завојима одупирући се о штапове и то на смучкама дугачким 1,5 m. Тачно оно што многи учитељи смучања тек данас свесрдно препоручују. Здарски је у својој школи предавао: преношење тежине тела с једне ноге на другу при вожњи у завојима.

Тешко је пребројати имена свих оних који су пресудно утицали на популарност смучања на нашем тлу, за то би било неопходно кудикамо много више простора. Поменимо Рудолфа Бадјура, једног од оснивача словеначког планинарства и смучања, па Фрању Бучара, пионира разних спортова, и то не само у Хрватској, али ту су и многи безимени којима је име друштва или савеза било „заштитни знак".

Не би било право не поменути и једног Норвежанина који је директно код нас утицао на развој смучања, не само као спорта. Реч је о Хенрику Аугусту Ангелу који је 1893, као капетан, у својству војног аташеа и изасланика норвешке краљевске куће, боравио у Црној Гори.

Немиран дух и изванредан смучар, Ангел је, долазећи у Црну Гору, на скијама превалио пут од Котора до Цетиња а касније на тим истим „лижама" обишао већи део тадашње црногорске књажевине. Тај „шашави странац који на даскама витла по Црној Гори" врло брзо је заразио Црногорце и отада датира смучање на Ловћену и другим погодним теренима око Цетиња. Ангел је, истина не само за то, одликован орденом IV степена Данилова реда, а своје „лиже" оставио је као „прелијепу успомену" својим новим пријатељима, Црногорцима.

Лед је пробијен, смучање се и код нас придружује великој спортској фамилији и многи смучари добијају признања и ван наших граница. Истина, не одмах она највиша јер и за то треба времена. А време се овде показало као наш поуздан савезник: данас имамо смучаре као што су Крижај, Стрел, Куралт, Франко који спадају у сам светски врх, имамо и изванредно уређене терене и, на крају, као резултат свега тога добили смо част да у Сарајеву, од 8. до 19. фебруара ове године, организујемо XIV по реду Зимске олимпијске игре.

П. Милатовић
Снимио: Б. Патрногић

ДА Л' ЈЕ СВИЊА НАЈ?

Читам те од малих ногу и сматрам једним од најбољих листова. Први пут ти се јављам са молбом, у питању је опклада. Мој пријатељ тврди да је свиња једна од најнеинтелигентнијих животиња док ја сматрам да је једна од најинтелигентнијих. Ко је у праву?

ДУШАН БОЖИЋ,
В.П., Крижевци

Интелигенција је термин који се често користи а, у ствари, тешко му се може одредити прави и коначни садржај и код човека,а на још веће потешкоће наилази се кад се говори о овој способности код животиња. Ако се посматра како се конкретно свиња сналази у непредвиђеним ситуацијама или ако јој се да задатак да нешто „научи", она не показује неке нарочите резултате. На лествици интелигенције домаћих животиња она стоји негде на средини: иза мачке, пса и коња, а испред краве и кокошке.

Можда је занимљивија по томе што се у компаративној медицини користи као модел у односу на човека. Наиме, грађа великог броја њених органа (око или срце) најприближнија је грађи истих тих органа код људи.

ПРЕДСТАВНИШТВО И СЕРВИС

Твој сум долгогодишен читател и те молим да ми одговориш на едно прашање: да ли во Љубљана постоји преставништво на „Sony" и сервис. Ако постои, те молим да ја објавиш адресата.

БОЈАН,
Скопје

За све информације у вези са „Sony" апаратима и уређајима можеш да се обратиш њиховом

представништву које се налази у Београду у Улици кнеза Милоша 60 (телефон 688-166) а ако желиш сервис, он се налази у Сарајевској 1.

ДОЗВОЛА ЗА ЧАМЦИЈУ

Поседујем пластични чамац марке „Елан" за три особе, дужине 3,10 метара и мотор за чамац од 6 KS. Интересује ме да ли чамац подлеже обавезној регистрацији и да ли морам положити испит за управљање мотором?

Ваш стални читалац

ТИХОМИР ИЛИЋ,
Његошева 41
Бор

Сваки чамац, без обзира на његову дужину, мора бити регистрован. Приликом регистрације власник добија регистарске таблице које се стављају с обе стране чамца. Уз захтев за регистрацију подноси се доказ о техничкој исправности чамца, непопуњен образац пловидбене дозволе, доказ о власништву чамца, рачун, купопродајни уговор као и доказ о власништву мотора. Исто тако, чамац који је снабдевен мотором, без обзира на његову дужину, може се дати само оним лицима која су положила испит. Тај испит полаже се пред комисијом Мотонаутичког савеза СР Србије, а састоји се из теоријског и практичног дела. Може се спремити на основу посебног приручника који се набавља у књижарама. За полагање овог испита плаћа се посебна накнада, а лице које положи испит добија дозволу за управљање моторним чамцем. Дозвола није потребна једино за чамац на весла дужине до три метра, али се такав чамац, као и сваки други пловећи објекат, мора регистровати.

Писмо недеље

СТРУЈА У МАГАЦИНУ

Као и све и мене су погодиле ове рестрикције струје које трају месецима. Волела бих да знам да ли постоји могућност да се струја кад је има некако сачува у некој врсти магацина и користи у тренутку кад је нема?

МИЛЕНА,
Сомбор

На жалост у свету се још није дошло до тог ступња да се електрична енергија магационира у већим количинама због малог капацитета уређаја којима сада располажемо а то су углавном акумулатори направљени од различитих материјала. Када бисмо и желели да струју некако „заробимо" у машине, требало би конструисати неку врсту акумулатора огромних размера а то је практично неизводљиво.

Ако бисмо вишак енергије употребили за, на пример, разлагање воде на кисеоник и водоник (процес електролизе) и касније водоник користили као гориво за покретање неке машине која би стварала електричну, појавили би се велики губици, односно при том би се велике количине енергије ослобађале и претварале у топлоту па би количина струје коју би машина произвела била веома мала у односу на утрошену енергију. Самим тим овај процес није исплатив.

Једина могућност која постоји јесте акумулирати велике количине воде у језерима и касније ту воду користити за хидроцентрале. Међутим, ако нема падавина (као што је то био случај код нас) онда не постоји могућност ни да воду сачувамо. Такође можемо струју правити уз помоћ агрегата, али пошто се они покрећу неким горивом (бензином, на пример, који је скуп), мали део претвара се у електричну енергију док велики део „отпада" на топлоту, тако ни овај процес није исплатив.

ВОКМЕН

Молим вас да ми одговорите колико ће ме коштати поштарина и царина за један вокмен из Немачке који тамо кошта 60 марака.

С. М.
Сарајево

Пошто тај вокмен кошта више од 1500 динара он према важећим царинским прописима не може да се увезе.

ВОШТАНА ФЛЕКА

Добио сам нову тренерку, али ми је на њу кануо восак, па не знам како да је очистим.

СЛАВЕН
Вуковар

Просула сам восак свеће на столњак и покушала сам да га скинем ножем. али не може. Молим те помози!

ТАЊА Јовановић
Београд

Мрље од воска чисте се веома једноставно. Прво восак састружи ножем, а онда преко мрље стави упијаћу хартију (може и новинска) и глачај је топлом пеглом све дотле док хартија (треба је мењати) не упије сав восак и мрља не нестане. Ако се и даље виде трагови воска онда мрљу протрљај још комадићем вате намочене у чисти бензин.

ИСПРАВКА

У тексту „Забрањене компјутерске игре" из броја 1669 грешком је у штампи испуштен један ред. Исправно текст треба да гласи:

– Стручњаци за компјутере испали су неописиво наивни – каже Бил Фоквор. – Пре свега уместо да за лозинку узимају сложене системе бројева, они им обично дају своја лична имена! То и дете уме да дешифрује, довољно је да ређа разне „Питере", „Џонове", „Чарлсове"... и нешто ће се већ појавити.

НЕ БАШ НЕКО БОГАТСТВО

Молим вас да ми одговорите да ли неко код нас откупљује и по којој цени следећи новац: 5 и 20 пара (кованих) из 1912. године, 100, 500 (папирних) и 10 (кованих) динара из 1936. и 20, 50 и 100 (папирних) динара кованих 1941?

БОШКО БАРАШ,
Вл. Јовановића 14,
Шабац

Код нас за сада нема никакве радње ни институције која би се бавила откупом старог новца. Зато се и папирни и ковани новац про-

даје или размењује у нумизматичким клубовима чији се чланови обично окупљају једном недељно. Колико је нама познато овакав клуб не постоји у Шапцу.

Београдски нумизматичари се окупљају у Галерији фресака, у Улици цара Уроша 22, уторком од 15 до 19 часова. Иначе цена осредње очуваних 5 и 20 пара из 1912. је 10 динара. Исто толико вреди и десетица из 1938. Сто динара у папиру издатих 1934. а не 1936. вреди хиљаду а 500 (1935) 200 динара. Новчанице од 20 и 50 динара из 1941. вреде по 20 динара, а упола мање се добија за 100 …них динара из исте године.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Петар Милатовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војвод·*h, Олгица Стаменић, Даринка Тодоро·.ић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 276.00 динара, полугодишња 552.00 динара, годишња 1.104.00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 552.00 динара, полугодишња 1.104.00 динара, годишња 2.208.00 динара.

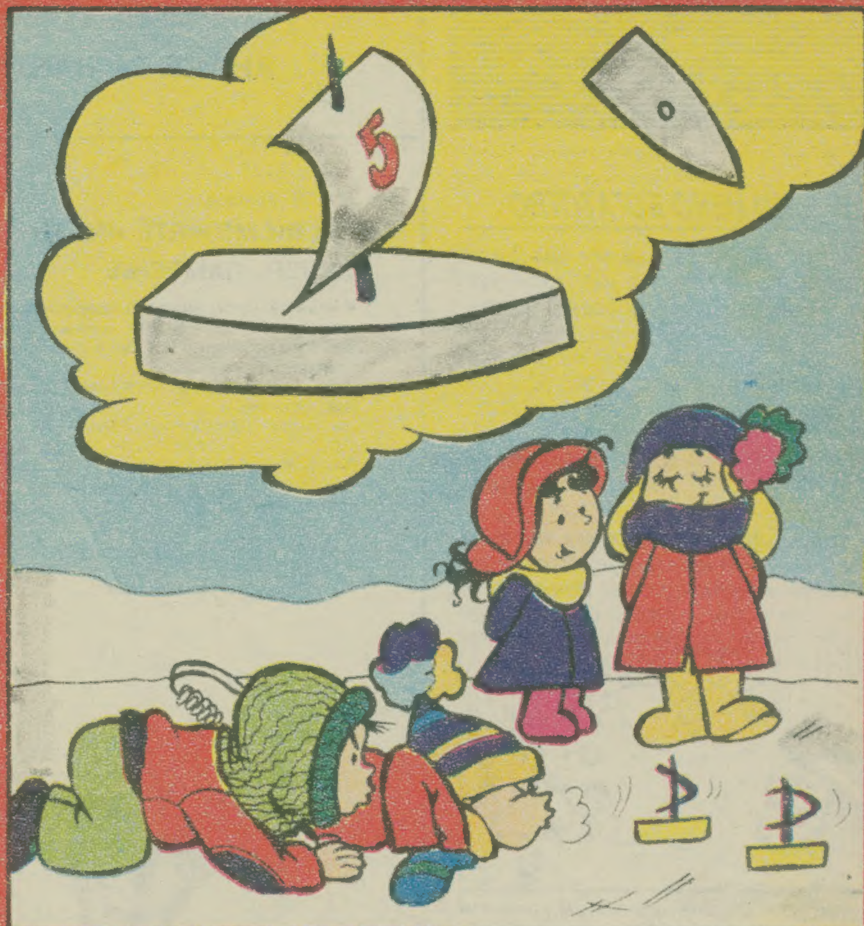
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	35.–
СР НЕМАЧКА	DM	88.–
ШВАЈЦАРСКА	Šfr	75.–
ФРАНЦУСКА	Ffr	248.–
ШВЕДСКА	Škr	255.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

1. СНЕЖНЕ КЕГЛЕ – игра на снегу. Направите пирамиде са по три грудве стављајући их једну на другу, па их поређајте по огради или по земљи. Затим сваки играч себи направи по 10 грудви (може и више, како се договорите), па грудвама гађајте кегле. Кад оборите прву са врха, добијате 1 поен, када погодите другу, добијате 2 поена, а трећу при дну 3 поена. Ако при првом покушају погодите другу грудву у кегли и оборите и прву и другу добијете три поена, а ако од прве оборите све, добијате 6 поена. Побеђује онај ко има највише поена за 10 грудви, односно бацања (или више ако сте се тако договорили).

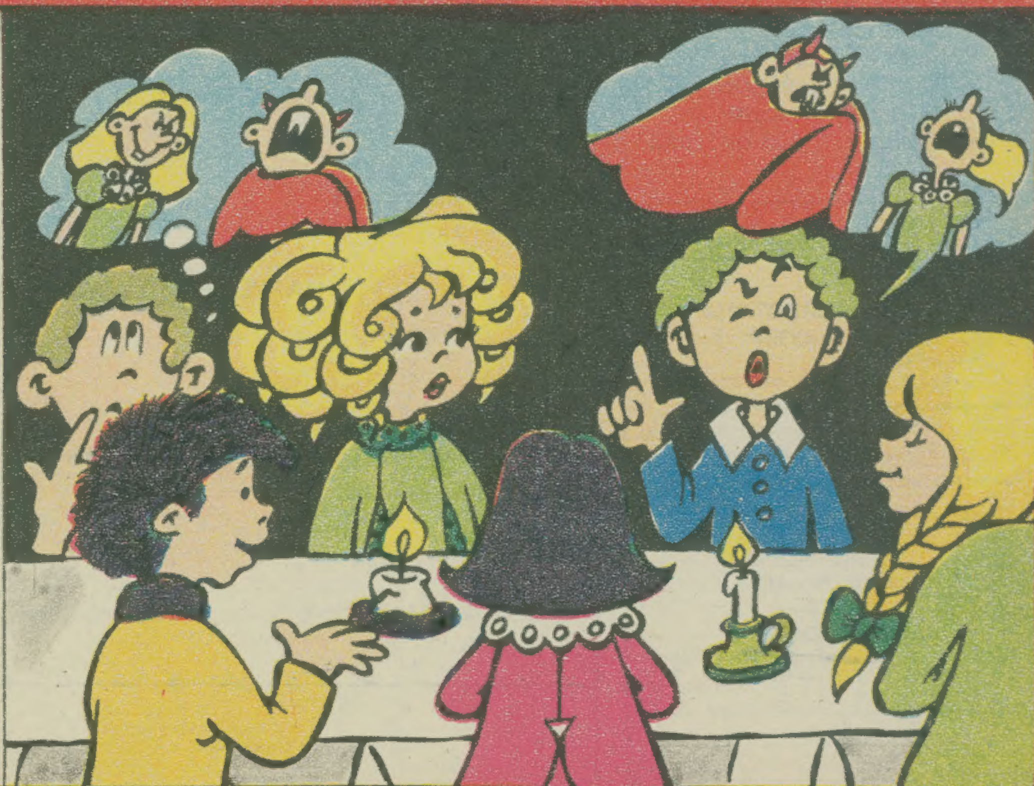

ЗИМСКЕ ИГРЕ

2. ТI КА БРОДОВА – игра на клизавици. Одмах да кажемо да клизавицу не правите насред улице него на неком заклоњеном месту да се неко од пролазника не би оклизнуо и пао. Од стиропора који је служио за амбалажу. или од неколико слојева лепенке картона које ћете залепити један на други, да бисте добили потребну дебљину, изрежите облик брода, убодите чачкалицу, а кроз чачкалицу натакните парче тврђег папира као једро и на њему напишите број. Како једрилица изгледа види се у облачићу. Једрилице се стављају на клизавицу, па се полегне и дува. Победила је једрилица која прва стигне на циљ.

3. ВЕЖБА ПАМЋЕЊА – игра у кући. Игра се може играти и у мраку, а пожељно је да буде што више играча. Ако има мало играча, треба обрнути неколико кругова. Игра се игра овако: први играч на кога падне коцка или разбрајалица (као за жмурке) почиње причу. Прича треба да је што необичнија. На пример: први каже „ишао сам улицом, саплео се о конзерву, пао и разбио нос. Нашла ме је једна добра вила и док ме је дизала видео сам на земљи кључ", сада други мора да настави са речју „кључ", „кључем сам ушао у кућу добре виле где је био мркли мрак. Тамо је био Дракула који је напао вилу, која је испустила грозни крик", сад следећи почиње са речју „крик" итд. Потребно је да се исприча између 15 до 20 оваквих „безвезних" прича. Када сви испричају (било у једном или више кругова) приче, онда се опет баца коцкица или разбраја, па на кога падне треба да исприча целу причу и то по реду причања. За сваку грешку и пропуст добија чаргу од онога који је тај део приче причао где је била грешка. Игра је весела и забавна и може се играти и по мраку кад нестане струје.

МОЛИМ, ИЗ ПРОФИЛА!

У СТАРОМ ВЕКУ НИЈЕ БИЛО НИ НОВИНА, НИ РАДИЈА, НИ ТЕЛЕВИЗИЈЕ. ПА ИПАК, ВЕСТИ СУ СТИЗАЛЕ И У НАЈУДАЉЕНИЈЕ ДЕЛОВЕ ДРЖАВЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ ШТО ГЛАСИНАМА, ШТО–НОВЦУ!

Новац, поред своје основне намене, како се показало, може да буде и врло успешно средство пропаганде: идући из руке у руку обигравао је читаво царство. Ову његову особину најпре су уочили они који су га и ковали. Зато је прва ствар коју би свако царско величанство учинило дочепавши се власти, била да сместа позове најбоље мајсторе, окрене им свој профил и нареди да га што реалистичније пренесу на калупе за новац. У Риму ова мода је наступила 44. године пре наше ере када је Сенат укинуо закон који је забрањивао ковање ликова живих људи на новцу. Да којим случајем није био убијен, Јулије Цезар би био први који је могао да искористи ово право. Додуше, римски народ није био заборављен па се његов лик ипак појавио на новцу: занимљиво је и да су његове убице, Брут и Касије, овековечили своје ликове али више на сопствену иницијативу.

Од ковача до цара

Како у Римском царству преврати нису били баш нека реткост, догађало се да провинцијске ковнице кују новац новог владара али са ликом прошлог јер гравери нису знали како овај други изгледа. Али, ако је преврат био добро организован, новац новог владара се појављивао истовремено с његовим ступањем на престо. Забележени су случајеви и када су самозвани претенденти на престо, очекујући да седну на њега, ковали свој новац као да су већ крунисане главе. То је учинио и Марко Аурелије Марије који се од ковача уздигао до цара. Он је 268. године успео да приграби али не и да задржи власт: владао је непуна три дана а убијен је мачем који је израдио својом руком. Мада тако рећи није ни стигао да седне на престо, новац са његовим ликом већ је увелико био у оптицају. Очигледно, Марко Аурелије је педантно испланирао свој живот али не и смрт.

Судећи по новцу који су ковали, римски императори су били добри очеви и супрузи: осим себе самих, они су милостиво представљали народу и своје супруге, кћери и синове.

Љубимци богова

У време када се отпочело са ковањем новца са ликом императора, владао је обичај да се уписује његово пуно име и презиме, рецимо, Марко Јулије. Међутим, поред имена (латински **praenomen)** и презимена **(nomen gentilicum)** неки владари су имали и надимке **(cognomen)** као што је, примера ради, Магнус (Велики). Али, ни то није било све. Виђенији Римљани, па разуме се и императори, имали су и четврто име – **agnomen** – које је било почасно и указивало на неки њихов велики успех. Тако би онај, већ поменути Марко Јулије, да је показао способности доброг владара и да је уз пут освојио Британију, могао уз своје име да дода и Magnus Britanicus. Колико је то било добро, толико је било и лоше јер на новчић није могло све да стане. И шта су сироти цареви могли него да гомилајући титуле, скраћују њихове називе како би народ са свима био потанко упознат. Отуда на новчићима оно DM (dominus noster – наш господар), PP (pater patriae – отац домовине), AUG (augustus – узвишени), PM (pontifex maximus – врховни свештеник), COS (consul – конзул), TR POT (tribunitae potestas – трибунска моћ), IMP (император). И последњем грађанину било је јасно да је његов узвишени господар, отац домовине и врховни свештеник. Уколико би га неким случајем мучиле недоумице о царевим заслугама, било је довољно да окрене реверс (другу страну новчића) па да сазна да на челу Рима стоји велики добротвор, градитељ и освајач који нема шта не би учинио за добробит и благостање свог народа. Уколико у међувремену његова узвишеност није била убијена, грађанин је, још увек са исте стране новчића, био обавештаван да му је војска верна, да га се непријатељи плаше а богови воле. Захваљујући управо тој исцрпности бакарних, бронзаних, сребрних и златних новчића ми данас имамо прилично јасне представе храмова, славолука, мостова, путева, позоришта, купатила и других јавних зграда које су поједини императори подизали. Многи од њих нису остали сачувани, али су, посредством новчића, дали велики допринос проучавању историје и културе не само римског већ и других народа.

И. Лазаревић

БИЦИКЛОМ УЗ ПОМОЋ СУНЦА

У овој већ хроничној енергетској кризи људи се сналазе на разне начине, зависно од знања и могућности. Све више њих углавном користи соларну енергију, њене, како кажу стручњаци неограничене могућности. Тако је седамдесетогодишњи инжењер Алан Фримен из енглеског града Регбија, у данима пензионерске доколице, конструисао бицикл који покреће снага соларне енергије.

Изнад управљача ове необичне направе Фримен је поставио 192 полупроводника који примају Сунчеву енергију, њом хране акумулатор смештен испод седишта бицикла а овај покреће специјалан електромотор. Кад је време сунчано, бицикл може да развије брзину и до 25 километара на час. Па нека неко каже да без бензина не можемо да мрднемо!

WALT DISNEY
МИКИ

ЈОШ МАЛО, ЈОШ МАЛО...

ГОТОВО ЈЕ! САД ЋУ ВИДЕТИ РЕЗУЛТАТ!

ТОЛИКО МУКЕ СА-МО ЗА ЈЕДНУ ВЕЧЕРУ!
КУЋНА ВАГА

ЈУПИИИ!! ОСЛАБИЛА САМ ДВА КИЛОГРАМА...
КУЋНА ВАГА

...ТАМАН ДА МОГУ ДА ОБУЧЕМ МОЈУ НОВУ ХАЉИНУ!

И-ЈУ! ПА ОВО МИ ПРОСТО ВИСИ...

БРЗО КОД ГОСПА КАТИЋКЕ ДА ЈЕ ПОПРАВИ...

РОЈАЧКИ
АЛОН
КАТИК
ЗАТВОРЕНО
ОООХ! ШТА ЋУ САД?
САЛОН

ПОСТОЈИ САМО **ЈЕДАН** НАЧИН!

МИНИ, ЕВО МЕ!
УЂИ, МИКИ...

...САД ЋУ ЈА... ЖВАЋ... ЧИМ СЕ ПОПРАВИМ... МЉАЦ... У ПИТАЊУ СУ САМО ДВА КИЛО-ГРАМА!
?
КЕКС
КУЋНА ВАГА

10-9